

დამატებული ღირებულების გადასახადის არსი

დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ) წარმოადგენს ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან გადასახადს. მისი აკრეფის სქემა შემუშავებულ იქნა ფრანგი ეკონომისტის მ. ლორეს მიერ 1954 წელს. საფრანგეთის საგადასახადო სისტემაში დამატებული ღირებულების გადასახადი შემოღებულ იქნა 1958 წლიდან.

რომის 1957 წლის შეთანხმება ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის შექმნის შესახებ ითვალისწინებდა, რომ მონაწილე ქვეყნები, საერთო ბაზრის შექმნის ინტერესებიდან გამომდინარე, გაატარებდნენ ღონისძიებებს არაპირდაპირი გადასახადებით დაბეგვრის სისტემის ჰარმონიზაციის მიზნით. გადასახადების დაბეგვრის ერთიანი სისტემის შექმნის პირველი ნაბიჯები დაგვირგვინდა 1967 წლის 11 აპრილს ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის საბჭოს მეორე ღირექტივით, რომელმაც აღიარა დღგ ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის წევრი ქვეყნების ძირითად არაპირდაპირ გადასახადად და დაადგინა, რომ 1972 წლამდე ამ ქვეყნებს უნდა მიეღოთ შესაბამისი კანონმდებლობა და თავიანთ ტერიტორიაზე შემოედოთ ეს გადასახადი. საგადასახადო სისტემაში დღგ-ის არსებობა წარმოადგენს ევროპის ეკონომიკურ თანამშრომლობაში სახელმწიფოს შესვლის სავალდებულო პირობას.

დღგ მსოფლიოს 45-ზე მეტ, მათ შორის ევროპის ყველა სახელმწიფოში, გამოიყენება. საშუალოდ დღგ ბიუჯეტის შემოსავლების 14%-ს შეადგენს, თუმცა დღგ-ის წილი სხვადასხვა ქვეყნის ბიუჯეტში არსებითად განსხვავება ერთმანეთისაგან. მაგალითად, საფრანგეთში ამ გადასახადის წილი, საერთო საგადასახადო შემოსავლებში შედარებით მაღალია (45%). ნიდერლანდების საგადასახადო შემოსავლების სტრუქტურაში დღგ 24%-ს (ყველა არაპირდაპირი გადასახადის 56%-ს) შეადგენს. მთელ რიგ მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში დღგ საერთოდ არ არის შემოღებული. მაგალითად, აშშ-ის საგადასახადო სისტემა დღგ-ს არ ითვალისწინებს. აშშ-ში მოქმედებს მსგავსი ტიპის გაყიდვიდან გადასახადი, რომელიც თავისი არსითა და ადმინისტრირების მეთოდებით არსებითად განსხვავდება დღგ-ისაგან.

დღგ-ის გადახდის ტვირთი საბოლოო მომხმარებელს აწვება და ამიტომ იგი არაპირდაპირ გადასახადებს განეკუთვნება.

დამატებული ღირებულების გადასახადი, როგორც არაპირდაპირი გადასახადი, არის საქართველოს ტერიტორიაზე საქონლის, მომსახურების წარმოებისა და მიმოქცევის პროცესში შექმნილი ღირებულების ნაწილის, აგრეთვე საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანილი ყველა დასაბეგრი საქონლის ღირებულების ნაწილის ბიუჯეტში სავალდებულო შენატანი. დღგ, ექვემდებარება გადახდას საქონლის მიწოდების და მომსახურების გაწევის ყველა სტადიაზე. დასაბეგრი ბრუნვიდან ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ის თანხას განისაზღვრება, როგორც სხვაობა დასაბეგრ ბრუნვაზე დარიცხულ დღგ-ის თანხასა და ჩასათვლელ დღგ-ის თანხებს შორის.

თავისი ეკონომიკური არსით აღნიშნული გადასახადი საქართველოს ტერიტორიაზე საქონლის, მომსახურების წარმოებისა და მიმოქცევის პროცესში შექმნილი ღირებულების ნაწილის, აგრეთვე საქართველოში შემოტანილი ყველა დასაბეგრი საქონლის ღირებულების ნაწილის ბიუჯეტში სავალდებულო შენატანის ფორმას წარმოადგენს.

დღგ-ის გამოანგარიშების მიზნით საქართველოს საგადასახადო წარმოებაში შემოღებულია ანგარიშ-ფაქტურების გამოყენება. დადგენილია ანგარიშ-ფაქტურების შევსების განსაზღვრული მოთხოვნები (სავალდებულო რეკვიზიტები, ეგზემპლარების რაოდენობა, გაფორმებისა და მიწოდების ვადები). გადასახადის გადამხდელი უწერს საქონლის (მომსახურების) მყიდველს ანგარიშ-ფაქტურას, სადაც უთითებს ამ გადასახადით გაზრდილ საქონლის ფასს, ასევე ცალკე სტრიქონად – დღგ-ის თანხას. მყიდველისაგან მიღებული დღგ-იდან გადასახადის გადამხდელი გამოქვითავს გადასახადის თანხებს,

რომელიც მან გადაიხადა საწარმოო საჭიროებისათვის აუცილებელი საქონლის შეძენისას. სხვაობის თანხა შეიტანება ბიუჯეტში.

გადასახადის „არაპირდაპირობა“ პირობითია. „არაპირდაპირობაში“ იგულისხმება, რომ გადასახადს იხდის მომხმარებელი და საქონლისა თუ მომსახურების მიმწოდებლისთვის იგი ტვირთს არ წარმოადგენს. ამდენად, თითქოს შესაძლებელია ამ გადასახადის ნებისმიერი განაკვეთით დაწესება და იგი მხოლოდ ფასის გაზრდას გამოიწვევს, ხოლო მიმწოდებლის მოგება იმავე ღონეზე შენარჩუნდება, რაც უფრო დაბალი განაკვეთის პირობებში.

ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის წევრი ქვეყნები მიისწრაფვიან აღნიშნული გადასახადის აკრეფის პრინციპების უნიფიკაციისაკენ და მისი განაკვეთების გათანაბრებისაკენ, რაც აუცილებელია ერთიანი ევროპული ბაზრის ფორმირებისათვის.

დღგ-ის თანამედროვე ევროპული სისტემის საფუძველს წარმოადგენს 1977 წლის 17 მაისს, დღგ-ის ბაზის უნიფიცირების მიზნით, ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის საბჭოს მიერ მიღებული მეექვსე დირექტივა. ასეთი აუცილებლობა გამოწვეული იყო იმითაც, რომ მონაწილე ქვეყნების ბიუჯეტებში დღგ-ის სახით ჩარიცხული შემოსავლებიდან განსაზღვრული ანარიცხები მიიმართება ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის საერთო ბიუჯეტის ფორმირებაზე. მეექვსე დირექტივის შინაარსი დაზუსტდა 1991 წლის 16 დეკემბრის მეათე დირექტივით. ამ დოკუმენტების დებულებები ასახულია ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის წევრი ქვეყნების ეროვნულ კანონმდებლობებში.

საქართველოში დღგ შემოღებულ იქნა 1992 წლის 15 მარტიდან და იგი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების ერთ-ერთ ძირითად წყაროს წარმოადგენს.

საქართველოში დამატებული ღირებულების გადასახადმა ბრუნვის გადასახადი შეცვალა, რომელიც საქონლის ღირებულების საფუძველზე გამოიანგარიშებოდა. ამასთან, საქონლის საბოლოო ფასი დამოკიდებული იყო საქონლის მიწოდების სტადიების რაოდენობაზე, ვინაიდან თითოეული მიმწოდებელი ვალდებული იყო გამოეანგარიშა ეს გადასახადი და ჩაერთო იგი რეალიზაციის ფასში. რეალიზაციის ყოველ შემდგომ სტადიაზე გადასახადი ერიცხებოდა ღირებულებას, რომელიც მოიცავდა ადრე დარიცხულ გადასახადებსაც. აღნიშნული სისტემის დროს მწარმოებლები ისწრაფოდნენ შეემცირებინათ წარმოების სტადიები, რაც საქონლის კონცენტრაციასა და კონკურენციის პრინციპების დარღვევას იწვევდა.

დამატებული ღირებულება წარმოადგენს საქონლის (სამუშაოებისა და მომსახურების) ღირებულების იმ ნაწილს, რომელსაც მწარმოებელი ამატებს მესამე პირებისგან შეძენილი

იმ ნედლეულის, მასალების, სამუშაოსა და მომსახურების ღირებულებას, რომლებიც გამოიყენება წარმოების პროცესში. დღგ-ის გადახდის ტვირთი აწევა საბოლოო მომხმარებელს და ამიტომ მას მიაკუთვნებენ არაპირდაპირ გადასახადებს.

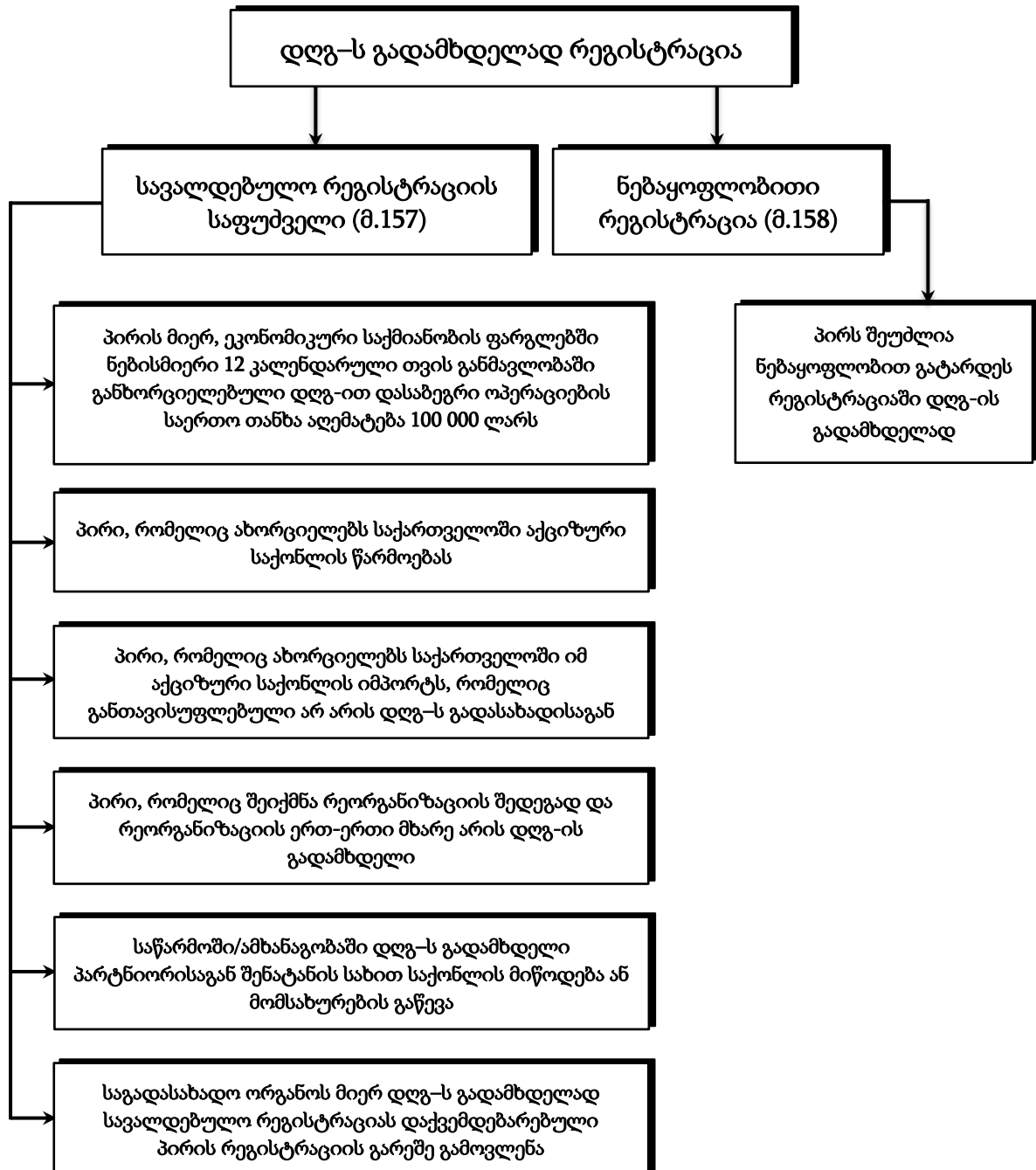
დღგ-ის ეროვნულ სისტემებში ფართოდ გამოიყენება შეღავათი, რომელიც მიმართულია საექსპორტო საქონლის დაბეგვრისაგან განთავისუფლებაზე. აღნიშნული ღონისძიება მიმართულია სამამულო საქონლისათვის უკეთესი პირობების შესაქმნელად საზღვარგარეთ. შესაბამისად, საქონლის იმპორტისას, მათი ღირებულების გათანაბრების მიზნით, იკრიფება დღგ.

მეორე შემთხვევაში საქონლის ექსპორტისას ადრე გადახდილი გადასახადი ექსპორტიორს უნაზღაურდება ბიუჯეტიდან. მოცემულ შემთხვევაში საქონლის ფასში დღგ საერთოდ არ არსებობს. ასეთი შეღავათის ფორმას ეწოდება ჩათვლის უფლებით დღგ-საგან განთავისუფლება.

მაგალითად, ევროპის ეკონომიკური თანამშრომლობის წევრი სახელმწიფოებიდან დღგ-ით შეძენილი საქონლის ექსპორტის შემთხვევაში წარმოების ექსპორტიორებისათვის დღგ-ის თანხების ანაზღაურება ხორციელდება საგადასახადო ორგანოების მიერ, ხოლო მოქალაქეებისათვის საზღვრის გადაკვეთისას – საბაჟო ორგანოების მიერ. დღგ-ის გამოანგარიშება წარმოებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის VI კარის შესაბამისად (იხ. სქემა 9.2)

9.1. დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაცია და რეგისტრაციის გაუქმება

სქემა 9.2

მუხლი 156. ზოგადი დებულებები

1. ეს კარი განსაზღვრავს დამატებული ღირებულების გადასახადის (შემდგომ - დღგ) გამოანგარიშების და გადახდის წესს.
2. დღგ არის საქონლის/მომსახურების მოხმარებაზე დადგენილი გადასახადი, რომელიც ამ საქონლის/მომსახურების ფასის პირდაპირპროპორციულია.
3. დღგ-ის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ყველა ეტაპზე, საცალო მიწოდების ჩათვლით.
4. ამ კარით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დღგ-ის გადასახდელი თანხა შესაძლებელია შემცირდეს საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხარჯის სხვადასხვა კომპონენტის ღირებულებაზე პირდაპირ მიკუთვნებული დღგ-ის თანხით.

მუხლი 157. ტერმინთა განმარტებები

ამ კარის მიზნებისთვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) პირი:

ა.ა) ფიზიკური პირი;

ა.ბ) საწარმო ან ორგანიზაცია ამ კოდექსის შესაბამისად;

ა.გ) პირთა გაერთიანება, რომელიც დამოუკიდებლად მონაწილეობს სამართლებრივ ურთიერთობებში, მაგრამ არა აქვს იურიდიული პირის სტატუსი;

ბ) დასაბეგრი პირის დაფუძნების ადგილი - ადგილი, საიდანაც დასაბეგრი პირი ახორციელებს თავის ძირითად ეკონომიკურ საქმიანობას, სადაც ფუნქციონირებს დასაბეგრი პირის მმართველობითი ორგანო და მიიღება მის საქმიანობასთან/მართვასთან დაკავშირებული ძირითადი გადაწყვეტილებები.

შენიშვნა: თუ ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული კრიტერიუმები არ იძლევა დასაბეგრი პირის დაფუძნების ადგილის ზუსტად განსაზღვრის საშუალებას, უპირატესობა ენიჭება ადგილს, სადაც მიიღება მის საქმიანობასთან/მართვასთან დაკავშირებული ძირითადი გადაწყვეტილებები;

გ) ფიქსირებული დაწესებულება - ნებისმიერი ადგილი, რომელიც არ არის დასაბეგრი პირის დაფუძნების ადგილი, მაგრამ ხასიათდება მუდმივობის საკმარისი ხარისხით, აგრეთვე სათანადო სტრუქტურით ადამიანური და ტექნიკური რესურსების თვალსაზრისით, რაც აძლევს მას შესაძლებლობას გასწიოს ან მიიღოს მომსახურება და გამოიყენოს იგი საკუთარი საქმიანობისთვის;

დ) მუდმივი მისამართი - ფიზიკური პირის მისამართი, სადაც ის რეგისტრირებულია კანონმდებლობით დადგენილი წესით ან მისამართი, რომლის შესახებ ფიზიკურმა პირმა აცნობა საგადასახადო ორგანოს, თუ არ არსებობს მტკიცებულება, რომ ეს მისამართი არ ასახავს რეალობას;

ე) საცხოვრებელი ადგილი - ადგილი, რომელსაც ფიზიკური პირი ჩვეულებრივ საცხოვრებლად ირჩევს, პირადი ან ეკონომიკური საქმიანობის მიზნიდან/ვალდებულებიდან გამომდინარე, მისი ამ საცხოვრებელ ადგილთან მჭიდრო/სტაბილური კავშირის არსებობის გათვალისწინებით;

ვ) საქართველოს ტერიტორია - საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ტერიტორია, მათ შორის, სახმელეთო სივრცე, მისი წიაღი და საჰაერო სივრცე მის ზემოთ, შიდა წყლები და ტერიტორიული ზღვა, მათი ფსკერი, წიაღი და საჰაერო სივრცე მათ ზემოთ, აგრეთვე, მის ტერიტორიულ ზღვასთან მიმდებარე ზონა, განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონა და კონტინენტური შელფი, რომელთა მიმართ საქართველოს შეუძლია განახორციელოს თავისი სუვერენული უფლებები ან/და იურისდიქცია საერთაშორისო სამართლის შესაბამისად;

ზ) სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები - ორგანოები, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ახორციელებენ საკანონმდებლო, აღმასრულებელ ან სასამართლო ხელისუფლებას, აგრეთვე სახელმწიფო ზედამხედველობასა და კონტროლს;

თ) უძრავი ნივთი:

თ.ა) მიწის ზედაპირზე ან მის ქვეშ არსებული ნებისმიერი ადგილი, რომელზედაც შესაძლებელია წარმოიშვას საკუთრების ან მფლობელობის უფლება;

თ.ბ) მიწაზე ან მის ქვეშ განთავსებული ნებისმიერი შენობა/ნაგებობა, რომელიც მყარად არის დაკავშირებული მიწასთან და არ არის გამიჯნული დროებითი სარგებლობისთვის;

თ.გ) ნებისმიერი ნივთი, რომელიც შენობის/ნაგებობის განუყოფელი ნაწილია და რომლის გარეშეც ეს შენობა ან ნაგებობა არასრულია, კერძოდ, კარი, ფანჯარა, სახურავი, კიბე, ლიფტი და სხვა მსგავსი ნივთები;

თ.დ) ნებისმიერი ნივთი, აღჭურვილობა ან მანქანა-დანადგარი, რომელიც მუდმივად დამონტაჟებულია შენობაში/ნაგებობაში და რომლის გადაადგილება შეუძლებელია მისი განადგურების, გადაკეთების ან მისთვის დანიშნულების შეცვლის გარეშე;

ი) მცირე ღირებულების საჩუქარი - საქონელი ან მომსახურება, რომლის გადაცემა ხორციელდება უსასყიდლოდ და რომლის ღირებულება, დღგ-ის გარეშე, ერთ ფიზიკურ პირზე არ აღემატება კალენდარული წლის განმავლობაში 50 ლარს. მცირე ღირებულების საჩუქრად არ განიხილება სარეკლამო და წარმომადგენლობითი ხარჯი;

კ) სავაჭრო შუამავალი - დასაბეგრი პირი, რომლის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს შესყიდული ბუნებრივი გაზის ან ელექტროენერგიის გადაყიდვა და რომლის მიერ აღნიშნული საქონლის პირადი მიზნისთვის მოხმარების მოცულობა უმნიშვნელოა;

ლ) დამოუკიდებლად ფუნქციონირებადი ქვედანაყოფი - დასაბეგრი პირის აქტივების ნაწილი, რომელიც წარმოადგენს ერთმანეთთან ფუნქციურად დაკავშირებული ძირითადი საშუალებებისა და თანმხლები კომუნიკაციების ერთობლიობას და რომლის დამოუკიდებლად ფუნქციონირება არ არის დამოკიდებული მესაკუთრის შეცვლაზე;

მ) დამხმარე ხასიათის მომსახურება/საქონელი - მომსახურება/საქონელი, რომლის შეძენა არ არის მისი მომხმარებლის ძირითადი მიზანი, მაგრამ გამიჯნულია მისთვის ძირითადი მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების პირობების გაუმჯობესების ან/და უკეთ სარგებლობის უზრუნველსაყოფად;

ნ) უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურება/საქონელი - მომსახურება/საქონელი, რომლის მიწოდება ხორციელდება ძირითადი მომსახურების/საქონლის მიწოდების უზრუნველსაყოფად და რომლის განხორციელება აუცილებელია ამ ძირითადი ოპერაციის შესრულებისთვის;

ო) უწყვეტი მომსახურება - მომსახურება, რომლის შედეგით სარგებლობა მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომია უწყვეტად, საანგარიშო პერიოდის ნებისმიერ მომენტში;

პ) რეგულარული მომსახურება - მომსახურება, რომელიც არ არის უწყვეტი მომსახურება, მაგრამ მისი მიღების უფლება ხელშეკრულების/შეთანხმების მიხედვით მომხმარებელს აქვს საანგარიშო პერიოდის კონკრეტულ მომენტში, მომსახურების გამწევთან დამატებითი შეთანხმების გარეშე;

ჟ) ელექტრონულად გაწეული მომსახურება - მომსახურება, რომელიც გაიწევა ინტერნეტით ან ელექტრონული ქსელით, რომლის მიწოდებაც არსებითად

ავტომატიზებულია, მინიმალურად საჭიროებს ადამიანის ჩარევას და მისი მიწოდება შეუძლებელია საინფორმაციო ტექნოლოგიების გარეშე; მათ შორის:

ჟ.ა) ციფრული პროდუქტის მიწოდება, პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერისა და მისი განახლებული ვერსიის მიწოდების ჩათვლით;

ჟ.ბ) ვებგვერდის მიწოდება;

ჟ.გ) ვებჰოსტინგი, პროგრამული უზრუნველყოფისა და აპარატურის დისტანციური ტექნიკური მომსახურება;

ჟ.დ) პროგრამული უზრუნველყოფა და შესაბამისი განახლება;

ჟ.ე) გამოსახულების, ტექსტისა და ინფორმაციის მიწოდება მონაცემთა ბაზის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით;

ჟ.ვ) მუსიკის, ფილმისა და თამაშების (მათ შორის, აზარტული თამაშების) მიწოდება;

ჟ.ზ) პოლიტიკური, კულტურული, სახელოვნებო, სპორტული, სამეცნიერო და გასართობი გადაცემების მაუწყებლობა და მიწოდება;

ჟ.თ) დისტანციური სწავლების მიწოდება;

ჟ.ი) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული მომსახურების სხვა სახეები.

შენიშვნა: მხოლოდ ის გარემოება, რომ მომსახურების გამწვევი და შემძენი ინფორმაციას ელექტრონულად ცვლიან, თავისთავად არ ნიშნავს, რომ მომსახურება ელექტრონულად არის გაწეული;

რ) საბაზრო ფასი - ფასი, რომელიც გადასახდელი იქნებოდა მომხმარებლის მიერ შესაბამის დროს ამ საქონლის ან მომსახურების შესყიდვისას იმავე დონის ბაზარზე, სადაც თავისუფალი კონკურენციისა და სუბიექტების ეკონომიკური დამოუკიდებლობის პირობებში ხორციელდება საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა და, სადაც ეს ოპერაცია იბეგრება დღგ-ით. თუ შეუძლებელია საქონლის ან მომსახურების შედარებითი ფასის დადგენა, დღგ-ის მიზნისთვის საბაზრო ფასი არის:

რ.ა) საქონლისთვის - ფასი, რომელიც არ უნდა იყოს ამ ან ანალოგიური საქონლის შესყიდვის ფასზე ნაკლები, ხოლო, თუ შესყიდვის ფასი არ არსებობს, ამ საქონლის წარმოების ღირებულება მისი მიწოდების მომენტში;

რ.ბ) მომსახურებისთვის - ფასი, რომელიც არ უნდა იყოს ნაკლები ამ მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ყველა დანახარჯის ღირებულებაზე;

ს) ვაუჩერი - ინსტრუმენტი, რომელიც წარმოშობს დასაბეგრი პირის ვალდებულებას, მიიღოს იგი, როგორც ანაზღაურება ან ანაზღაურების ნაწილი საქონლის/მომსახურების მიწოდების სანაცვლოდ და მასში ან მასთან დაკავშირებულ დოკუმენტში იდენტიფიცირებადია მისაწოდებელი საქონელი/მომსახურება ან პოტენციური მიმწოდებელი, აგრეთვე ამ ინსტრუმენტის გამოყენების პირობები;

ტ) ერთჯერადი ვაუჩერი - ვაუჩერი, რომლის გამოშვებისას იდენტიფიცირებადია მასთან დაკავშირებული საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ადგილი და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებით დასარიცხი დღგ;

უ) მრავალჯერადი ვაუჩერი - ვაუჩერი, რომელიც არ არის ერთჯერადი ვაუჩერი;

ფ) მეორადი ნივთი - გამოყენებული მოძრავი ნივთი, რომელიც გამოყენებისთვის კვლავ ვარგისია არსებული სახით ან შეკეთების შემდეგ, გარდა ხელოვნების ნიმუშისა, საკოლექციო ნივთისა და ანტიკვარიატისა, აგრეთვე ძვირფასი ლითონის ან ძვირფასი ქვისა, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მნიშვნელობით;

ქ) დასაბეგრი დილერი - ნებისმიერი დასაბეგრი პირი, რომელიც ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში, შემდგომი რეალიზაციის მიზნით ყიდულობს ან საკუთარი ეკონომიკური საქმიანობისთვის იყენებს მეორად ნივთს, ხელოვნების ნიმუშს,

საკოლექციო ნივთს ან ანტიკვარიატს ან ახორციელებს ამ საქონლის იმპორტს, მიუხედავად იმისა, მოქმედებს იგი საკუთარი თუ სხვა პირის სახელით, მასთან ხელშეკრულების საფუძველზე, რომლის მიხედვით საკომისიოს გადახდა ხორციელდება საქონლის შეძენისას ან გაყიდვისას;

დ) სეს ესნ - საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურა;

ე) სატრანსპორტო საშუალების მოკლევადიანი იჯარა - სატრანსპორტო საშუალების (სეს ესნ-ის 86-ე, 87-ე, 88-ე და 89-ე ჯგუფებით გათვალისწინებული საჰაერო ხომალდის, გემის და ნებისმიერი სხვა სატრანსპორტო საშუალების) უწყვეტად ფლობა ან გამოყენება, გემის შემთხვევაში - არაუმეტეს 90 დღისა, ხოლო სხვა სატრანსპორტო საშუალების შემთხვევაში - არაუმეტეს 30 დღისა;

შ) ტუროპერატორი - პირი, რომელიც ახორციელებს ტურისტული პროდუქტის ფორმირებას და ტურისტისთვის მიწოდებას;

ჩ) ტურისტი - ფიზიკური პირი, რომელსაც მიეწოდება ტურისტული პროდუქტი, საქართველოში არანაკლებ 24 საათის და არაუმეტეს ერთი წლის ვადით მოგზაურობის (მათ შორის, დასვენების ან/და გაჯანსაღების) მიზნით;

ც) ტურისტული პროდუქტი - ტურისტული მომსახურების სახეობათა (მათ შორის, ტრანსპორტირება, განთავსება, კვება, გიდის მომსახურება, აგრეთვე ტურისტული მომსახურების დამხმარე მომსახურება) არანაკლებ ორი კომპონენტის ერთობლიობა;

ძ) ძირითადი საშუალების (შენობის/ნაგებობის) რემონტი - შენობის/ნაგებობის ელემენტების მოდიფიკაცია (რეკონსტრუქცია) მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის გახანგრძლივების მიზნით და მათი მწარმოებლურობის ამაღლების უზრუნველსაყოფად, გარდა მიმდინარე საექსპლუატაციო ხარჯებისა, რომლებიც გაიწევა ძირითადი საშუალების ამოსავალი მწარმოებლურობის აღდგენის ან შენარჩუნების მიზნით.

მუხლი 158. დღგ-ით დასაბეგრი პირი

1. დღგ-ით დასაბეგრ პირად (შემდგომ - დასაბეგრი პირი) განიხილება ნებისმიერი პირი, რომელიც ნებისმიერ ადგილზე დამოუკიდებლად ახორციელებს ნებისმიერი სახის ეკონომიკურ საქმიანობას, მიუხედავად ამ საქმიანობის მიზნისა და შედეგისა.

2. ამ კარის მიზნებისთვის ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება:

ა) "მეწარმეთა შესახებ" საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობა;

ბ) საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ოპერაციების განმახორციელებელი პირების საქმიანობა, გარდა ერთჯერადი/ არარეგულარული ხასიათის საქმიანობისა, ამ მუხლის მე-3 ნაწილის გათვალისწინებით;

გ) ქონების გამოყენება რეგულარული შემოსავლის მიღების მიზნით.

3. ერთჯერადი/არარეგულარული ხასიათის მიუხედავად, ნებისმიერ შემთხვევაში, ეკონომიკურ საქმიანობად განიხილება არასაცხოვრებელი დანიშნულების შენობის/ნაგებობის მიწოდება.

4. ეკონომიკურ საქმიანობად არ განიხილება:

ა) ამ კოდექსის მე-9 მუხლის მე-2 ნაწილის "ზ-ვ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქმიანობები;

ბ) სახელმწიფო ხელისუფლების/მუნიციპალიტეტის ორგანოს ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირის საქმიანობა, თუ ის საქმიანობის განხორციელებისას მოქმედებს, როგორც სახელმწიფო ორგანო (ახორციელებს სახელმწიფოს მიერ მისთვის დელეგირებულ უფლებამოსილებას), იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც ამ საქმიანობისთვის დადგენილია საწევრო, მოსაკრებელი, საფასური ან სხვა გადასახდელი, გარდა:

ბ.ა) ტელესაკომუნიკაციო მომსახურებისა;

ბ.ბ) წყლის, გაზის, ელექტროენერგიის ან თბოენერგიის მიწოდებისა;

ბ.გ) საქონლის ტრანსპორტირებისა;

ბ.დ) პორტის ან აეროპორტის მომსახურებისა;

ბ.ე) მგზავრის ტრანსპორტირებისა;

ბ.ვ) რეალიზაციის მიზნით წარმოებული საქონლის მიწოდებისა;

ბ.ზ) საშუაშავლო სააგენტოს მეშვეობით სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მიწოდებისა და მომსახურების გაწევისა;

ბ.თ) გამოფენა-გაყიდვის ორგანიზებისა;

ბ.ი) დასაწყობებისა;

ბ.კ) სარეკლამო საქმიანობისა;

ბ.ლ) ტურისტული აგენტის საქმიანობისა;

ბ.მ) საზოგადოებრივი კვებისა;

ბ.ნ) რადიო- და ტელესამაუწყებლო საქმიანობისა.

5. საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია, კონკურენციის შეზღუდვის თავიდან აცილების მიზნით, განსაზღვროს ამ მუხლის მე-4 ნაწილისგან განსხვავებული საქმიანობის სახეები, რომელთა განხორციელების შემთხვევაში, სახელმწიფო ხელისუფლების/მუნიციპალიტეტის ორგანოს ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირის საქმიანობა განიხილება ეკონომიკურ საქმიანობად.

თავი #22 - დასაბეგრი ოპერაციები**მუხლი 159. დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციები**

1. დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციებია:

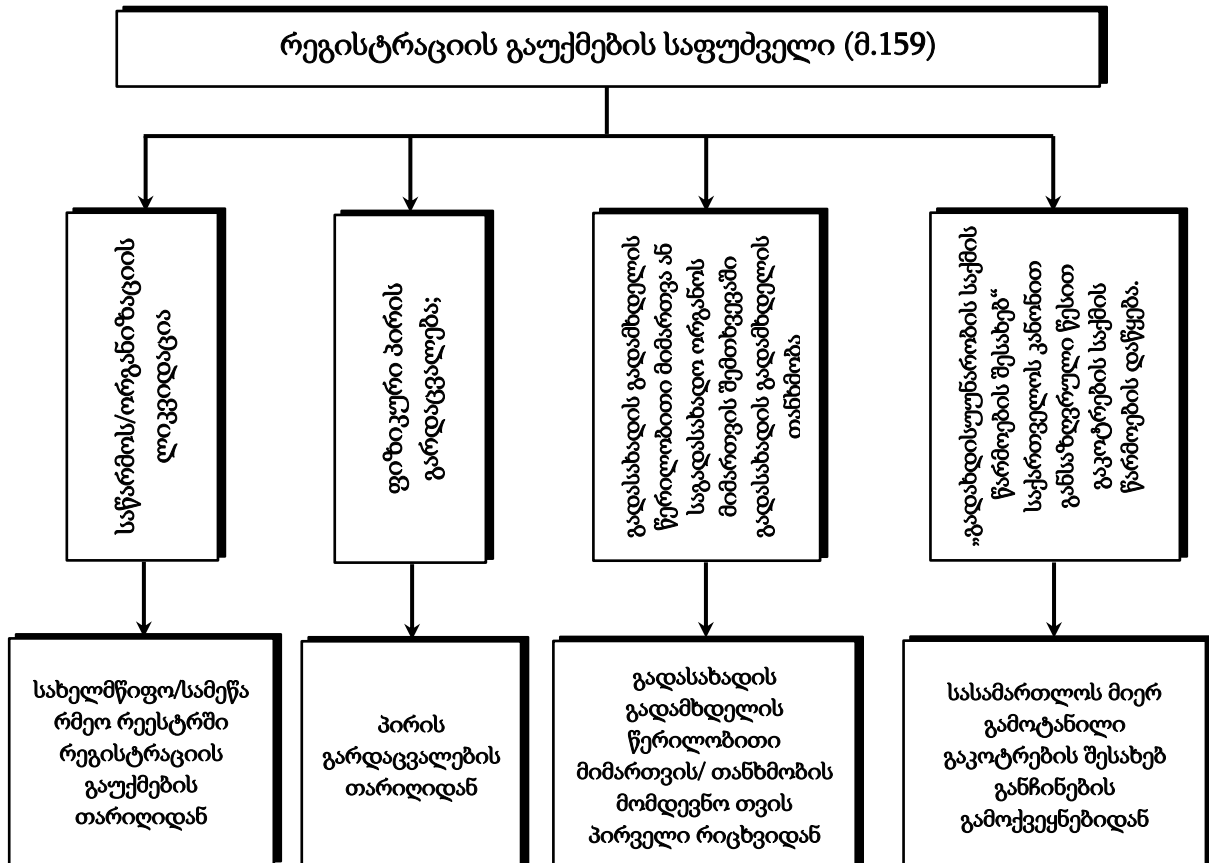
ა) დასაბეგრი პირის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ანაზღაურების სანაცვლოდ საქონლის მიწოდება;

ბ) დასაბეგრი პირის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ანაზღაურების სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა;

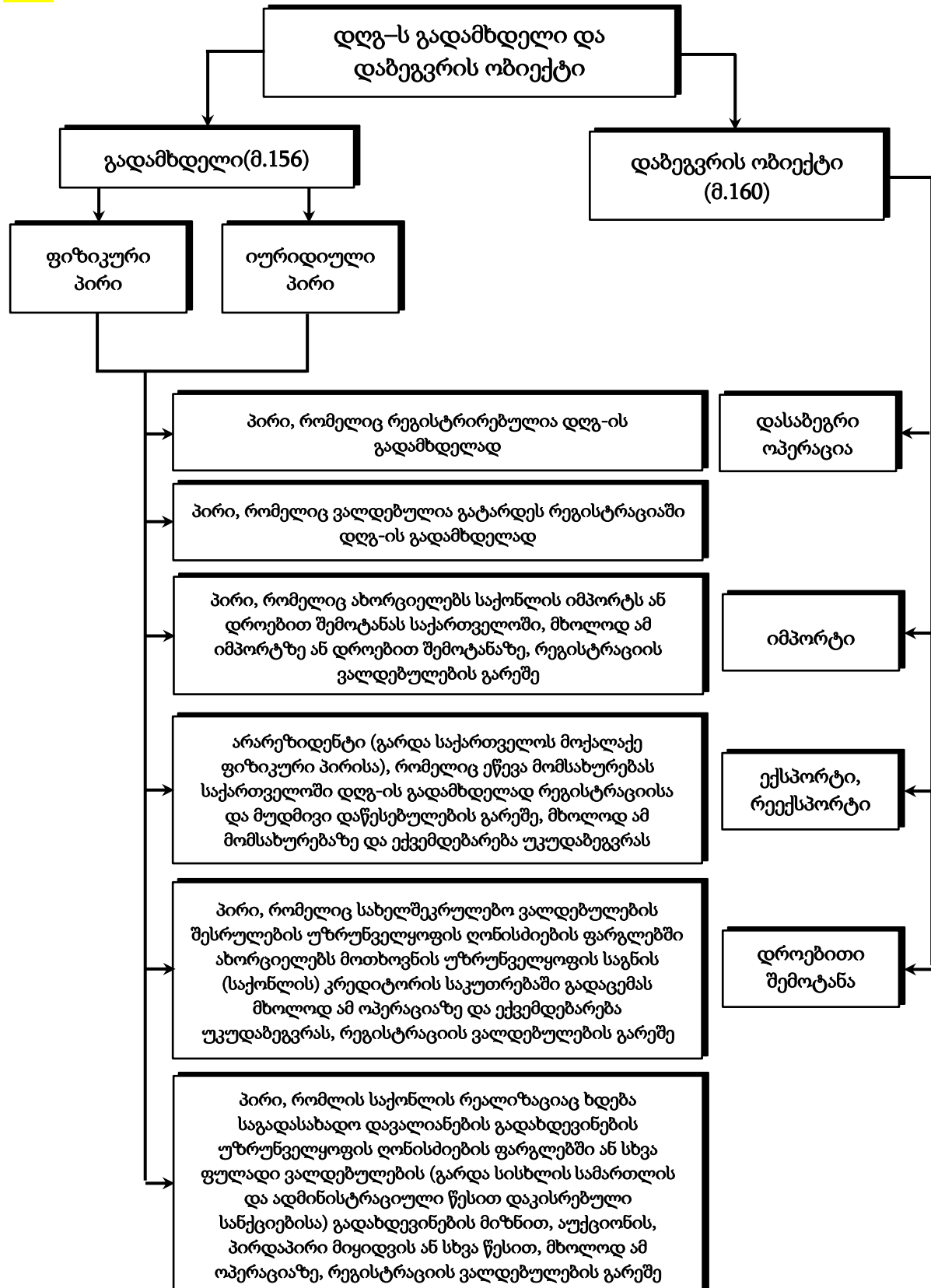
გ) საქონლის იმპორტი.

2. საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა, რომელიც სხვა სახის საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან უშუალოდაა დაკავშირებული ან სხვა სახის საქონლის მიწოდებისთვის/მომსახურების გაწევისთვის დამხმარე ხასიათისაა, განიხილება ამ მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების ნაწილად

სქემა 9.3

სქემა 9.4

მუხლი 160. საქონლის მიწოდება

1. საქონლის მიწოდება არის მატერიალური ქონების განკარგვაზე მესაკუთრის უფლების გადაცემა. საქონლის მიწოდებად ასევე განიხილება:

ა) ანაზღაურების სანაცვლოდ, სახელმწიფო ხელისუფლების/ მუნიციპალიტეტის ორგანოს გადაწყვეტილებით ან/და კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ქონებაზე საკუთრების უფლების გადაცემა;

ბ) საქონლის ფაქტობრივი გადაცემა იჯარის, ლიზინგის ან მსგავსი ხელშეკრულებით, გამოსყიდვის პირობით;

გ) საქონლის გადაცემა ხელშეკრულების საფუძველზე, რომლის მიხედვით საკომისიო ანაზღაურება ხორციელდება საქონლის შეძენის ან გაყიდვის შემთხვევაში.

2. ელექტროენერგია, გაზი, წყალი, თბოენერგია, გაგრილების ენერგია და სხვა მსგავსი ქონება განიხილება მატერიალურ ქონებად. ფული (გარდა საკოლექციო ნიმუშის ან/და ნუმისმატური დანიშნულების მონეტისა), აგრეთვე, კრიპტოგრაფიული ვალუტა (კრიპტოაქტივი), საქონლად არ განიხილება.

3. ანაზღაურების სანაცვლოდ, საქონლის მიწოდებად ასევე განიხილება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდება, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი. ამასთანავე, საქონლის გადაცემა/გამოყენება ნიმუშის ან მცირე ღირებულების საჩუქრის სახით, არ განიხილება ანაზღაურების სანაცვლოდ საქონლის მიწოდებად;

ბ) დასაბეგრი პირის მიერ საკუთარი წარმოების შენობის/ნაგებობის ძირითად საშუალებად გამოყენება, თუ იგი სრულად ვერ მიიღებდა დღგ-ის ჩათვლას ამ შენობის/ნაგებობის სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში.

შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის საკუთარ წარმოებად განიხილება დასაბეგრი პირის საკუთრებაში/მფლობელობაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე შენობის/ნაგებობის მშენებლობა საკუთარი ძალებით ან/და სამშენებლო-სამონტაჟო მომსახურების შეძენის გზით;

გ) დასაბეგრი პირის მიერ საქონლის მიწოდება მისი დაქირავებული პირის პირადი სარგებლობისთვის ან მიწოდება/გამოყენება საკუთარი საქმიანობის მიზნისგან განსხვავებული მიზნით, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;

დ) დასაბეგრი პირის ან მისი უფლებამონაცვლის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შემდეგ საქონლის საკუთარ მფლობელობაში დატოვება, თუ მას ამ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;

ე) დასაბეგრი პირის დღგ-ის გადამხდელის რეგისტრაციის გაუქმება, თუ მას დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში ნაშთად დარჩენილ საქონელზე ან მასზე გაწეულ ხარჯზე დღგ სრულად ან ნაწილობრივ აქვს ჩათვლილი;

ვ) საწარმოს ან ამხანაგობის მიერ, შესაბამისად, პარტნიორისთვის ან ამხანაგობის წევრისთვის, წილის სანაცვლოდ საქონლის საკუთრებაში გადაცემა;

ზ) ტურისტული საწარმოს სტატუსის მოქმედების ვადის გასვლა ან ვადაზე ადრე შეწყვეტა;

თ) ამ კოდექსით გათვალისწინებული დანაკლისი.

4. უძრავი ნივთის თანამესაკუთრის მიერ თანასაკუთრებაში მისი წილის მიწოდება უძრავი ნივთის მიწოდებად განიხილება.

5. თუ უძრავი ნივთის შემძენზე საკუთრების უფლება მარეგისტრირებელ ორგანოში მშენებარე ობიექტზე დარეგისტრირდა, ამ ნივთის მიწოდებასთან დაკავშირებით მისი მიმწოდებლის მიერ გაწეული სამშენებლო, სამონტაჟო ან/და სარემონტო მომსახურება უძრავი ნივთის მიწოდების ნაწილად განიხილება.

6. მიწის ნაკვეთის და მასზე დამაგრებული შენობის/ნაგებობის ერთობლივად მიწოდება შენობის/ნაგებობის მიწოდებად განიხილება.

7. საქონლის მიწოდებად არ განიხილება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ ყველა აქტივის ან მისი ნაწილის (დამოუკიდებლად ფუნქციონირებადი ქვედანაყოფის) სხვა დასაბეგრი პირისთვის მიწოდება;

ბ) საწარმოს კაპიტალში ან ამხანაგობაში აქტივის შეტანა;

გ) აქტივის გადაცემა საწარმოს რეორგანიზაციის მხარე პირებს შორის.

შენიშვნა: ამ ნაწილის მიზნისთვის, პირი, რომელმაც აქტივი მიიღო, განიხილება ამ აქტივის მიმწოდებლის უფლებამონაცვლედ.

8. ამ მუხლის მე-7 ნაწილის გამოყენების პირობებსა და წესს, აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაც ამ ნაწილით გათვალისწინებული დებულებები არ გამოიყენება, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი #160' - მომსახურების გაწევა

1. მომსახურების გაწევა არის ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც არ არის საქონლის მიწოდება. მომსახურების გაწევად ასევე განიხილება:

ა) არამატერიალური ქონების გადაცემა;

ბ) ქმედებისგან თავის შეკავების ან განსაზღვრული ქმედების/სიტუაციის დაშვების ვალდებულება;

გ) მომსახურების გაწევა სახელმწიფო ხელისუფლების/მუნიციპალიტეტის ორგანოს გადაწყვეტილების ან/და კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში.

2. ანაზღაურების სანაცვლოდ, მომსახურების გაწევად ასევე განიხილება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა მისი დაქირავებული პირის პირადი სარგებლობისთვის ან საკუთარი საქმიანობის მიზნისგან განსხვავებული მიზნით;

ბ) დასაბეგრი პირის მიერ განხორციელებული საკუთარი ძირითადი საშუალების (შენობის/ნაგებობის) რემონტი მისი საქმიანობის მიზნისთვის, თუ იგი დღგ-ის ჩათვლას სრულად ვერ მიიღებდა, ამ მომსახურების სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში.

შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის დასაბეგრი პირის მიერ განხორციელებულად განიხილება ძირითადი საშუალების (შენობის/ ნაგებობის) რემონტი, საკუთარი ძალებით ან/და სარემონტო მომსახურების/სამუშაოების იმ პირისგან შეძენის გზით, რომელიც არ არის რეგისტრირებული დღგ-ის გადამხდელად;

გ) საწარმოს ან ამხანაგობის მიერ, შესაბამისად, პარტნიორისთვის ან ამხანაგობის წევრისთვის წილის სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა.

3. პირი, რომელიც თავისი სახელით, მაგრამ სხვა პირის დავალებით მონაწილეობს მომსახურების გაწევაში, განიხილება ამ მომსახურების მიმღებად და მომსახურების გამწევად.

4. მომსახურების გაწევად არ განიხილება:

ა) ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებული ოპერაციები;

ბ) ფულზე, აგრეთვე კრიპტოგრაფიულ ვალუტაზე (კრიპტოაქტივზე), საკუთრების უფლების გადაცემა.

5. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებული დებულებები, ამავე ნაწილით განსაზღვრულ შემთხვევებში, ვრცელდება მომსახურების მიწოდებაზეც.

მუხლი #160'2 - საქონლის იმპორტი

საქონლის იმპორტი არის საქართველოს საბაჟო კოდექსის შესაბამისად საქონლის თავისუფალ

მიმოქცევაში გაშვების პროცედურაში მოქცევა.

მუხლი #160'3 - ვაუჩერის მეშვეობით განხორციელებული ოპერაციები

1. საკუთარი სახელით მოქმედი დასაბეგრი პირის მიერ ერთჯერადი ვაუჩერის სხვა პირისთვის გადაცემა განიხილება ამ ვაუჩერთან დაკავშირებული საქონლის მიწოდებად ან მომსახურების გაწევად.

2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ერთჯერადი ვაუჩერის სანაცვლოდ, საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივი მიწოდება არ განიხილება დამოუკიდებელ დასაბეგრ ოპერაციად.

3. სხვა დასაბეგრი პირის სახელით მოქმედი დასაბეგრი პირის მიერ ერთჯერადი ვაუჩერის გადაცემა განიხილება იმ დასაბეგრი პირის მიერ განხორციელებულ, ამ ვაუჩერთან დაკავშირებულ საქონლის მიწოდებად/ მომსახურების გაწევად, რომლის სახელითაც ეს პირი მოქმედებს.

4. თუ დასაბეგრი პირი, რომელიც ახორციელებს საქონლის მიწოდებას/მომსახურების გაწევას, არ წარმოადგენს ერთჯერადი ვაუჩერის გამომცემ საკუთარი სახელით მოქმედ დასაბეგრ პირს, მიიჩნევა, რომ მან მიაწოდა ვაუჩერთან დაკავშირებული საქონელი/მომსახურება ამ ვაუჩერის გამომცემ დასაბეგრ პირს.

5. მიმწოდებლის მიერ მრავალჯერადი ვაუჩერის სანაცვლოდ საქონლის/მომსახურების ფაქტობრივი მიწოდება განიხილება დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად. ამასთანავე, ამ მრავალჯერადი ვაუჩერის ყველა წინა გადაცემა დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად არ განიხილება.

6. თუ მრავალჯერადი ვაუჩერის გადაცემას ახორციელებს დასაბეგრი პირი, რომელიც არ არის ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციის განმახორციელებელი, ნებისმიერი მომსახურების გაწევა, რომელიც შესაძლებელია განისაზღვროს, როგორც საქონლის დისტრიბუციის/გაყიდვების ხელშეწყობის ან მისი მსგავსი მომსახურება, დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციად განიხილება.

7. ვაუჩერის სანაცვლოდ, უწყვეტად ან რეგულარულად საქონლის/ მომსახურების მიწოდების შემთხვევაში, დღგ-ით დაბეგვრა ხორციელდება შესაბამისი უწყვეტი/რეგულარული მიწოდების დაბეგვრისთვის, **ამ კოდექსის 163-ე მუხლის** შესაბამისად განსაზღვრულ მომენტში.

8. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ერთჯერადი ვაუჩერის

მეშვეობით განხორციელებული ცალკეული სახის დასაბეგრი ოპერაციების დაბეგვრის ამ მუხლის პირველი-მე-3 ნაწილებისგან განსხვავებული წესი.

მუხლი #161 - უკუდაბეგვრა

1. დღგ-ით უკუდაბეგვრის წესით იბეგრება:

ა) საგადასახადო აგენტისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე მომსახურების გაწევა დასაბეგრი პირის მიერ, რომელიც არ არის დაფუძნებული ან ჩვეულებრივ არ ცხოვრობს საქართველოში, ან საქართველოში არ გააჩნია ფიქსირებული დაწესებულება, რომელიც მონაწილეობს ამ მომსახურების გაწევაში;

ბ) სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) კრედიტორისთვის საკუთრებაში გადაცემა;

გ) საბაჟო საწყობში **ამ კოდექსის 164' მუხლის მე-4 ნაწილით** გათვალისწინებულ შემთხვევაში პირისგან შეძენილი უცხოური საქონელი, რომელიც თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო პროცედურაში ექცევა;

დ) ამ კოდექსის 164' მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში თიზ-ის საწარმოსგან შეძენილი უცხოური საქონელი, რომელიც თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო პროცედურაში ექცევა.

2. ამ მუხლის მიზნისთვის საგადასახადო აგენტად განიხილება:

ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ა" ქვეპუნქტის მიზნისთვის - ნებისმიერი პირი, რომელიც დაფუძნებულია საქართველოში (გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა და თიზ-ის საწარმოსი) ან საქართველოში აქვს ფიქსირებული დაწესებულება, რომლის მეშვეობით განხორციელდა ამ მომსახურების შეძენა;

ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტის მიზნისთვის - პირი (კრედიტორი), რომელიც სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში საკუთრებაში იღებს მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგანს (საქონელს);

გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "გ" და "დ" ქვეპუნქტების მიზნისთვის - პირი, რომელიც საქონელს თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების საბაჟო პროცედურაში აქცევს.

3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო აგენტი აწარმოებს დღგ-ის დარიცხვას:

ა) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში - მომსახურებისთვის გასაცემ თანხაზე;

ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში - საკუთრებაში მიღებული მოთხოვნის უზრუნველყოფის საგნის (საქონლის) საბაზრო ფასზე, დღგ-ის გარეშე;

გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "გ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:

გ.ა) თუ საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული - საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხაზე;

გ.ბ) თუ საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება - საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებაზე;

დ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "დ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში:

დ.ა) თუ საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული - თიზ-ის საწარმოსგან უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხაზე;

დ.ბ) თუ საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება - თიზ-ის საწარმოსგან უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებაზე.

4. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო აგენტის მიერ საგადასახადო ორგანოში ანგარიშგების წარდგენისა და დარიცხული გადასახადის ბიუჯეტში გადახდის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

5. ამ მუხლის მე-3 ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში - დღგ-ის დარიცხვის ვალდებულება არ ეკისრება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირს. ამასთანავე, მიიჩნევა, რომ ამ საქონელზე მან განახორციელა შესაბამისი ოდენობის დღგ-ის ჩათვლა.

6. დღგ-ით უკუდაბეგრის წესით არ იბეგრება:

ა) საქონლის მიწოდება ან მომსახურების გაწევა, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად გათავისუფლებულია დღგ-ისგან;

ბ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში - ფიზიკური

პირის საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის და მასზე დამაგრებული საცხოვრებელი

ბინის/სახლის გადაცემა.

მუხლი #161' - ცალკეულ შემთხვევებში დღგ-ით დაბეგვრა

1. საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციებისა) გადახდევინების მიზნით საქონლის აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია (მიწოდება) იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის (საქონლის მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდას უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, ამ შემთხვევაში დღგ-ით არ იბეგრება:

ა) საცხოვრებელი ბინის/სახლის მიწოდება;

ბ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;

გ) სეს ესნ-ის 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილის ან/და სეს ესნ-ის 8711 კოდში აღნიშნული მოტოციკლის (მოპედის ჩათვლით) მიწოდება;

დ) ფიზიკური პირის (გარდა ინდივიდუალური მეწარმისა) საკუთრებაში არსებული ქონების მიწოდება.

2. "გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით სამეურვეო ქონების აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით რეალიზაცია იბეგრება დღგ-ით ამ მუხლის შესაბამისად, ხოლო ამ ოპერაციაზე დარიცხული დღგ-ის თანხის პირის

(სამეურვეო ქონების მესაკუთრის) სახელით ბიუჯეტში გადახდას უზრუნველყოფს საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელი უფლებამოსილი პირი. ამასთანავე, გარდა სამეურვეო ქონების ერთიანი კომპლექსის სახით რეალიზაციის (მიწოდების) შემთხვევისა, დღგ-ით არ იბეგრება:

- ა) ინდივიდუალური მეწარმის საკუთრებაში არსებული საცხოვრებელი ბინის/სახლის მიწოდება;
- ბ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;
- გ) ავტოსატრანსპორტო საშუალების მიწოდება;
- დ) სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის მიწოდება.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში:

ა) საქონლის სარეალიზაციო ფასი (მყიდველის მიერ გადახდილი/ გადასახდელი ანაზღაურება) მოიცავს დღგ-ის თანხას;

ბ) საქონლის მიწოდების დღგ-ით დაბეგვრისას არ ვრცელდება ამ კოდექსის 170-ე-172-ე მუხლების, ასევე ამ კოდექსით გათვალისწინებული სხვა საკანონმდებლო ნორმების მოქმედება, რომელიც ითვალისწინებს საქონლის მიწოდების დღგ-ისგან გათავისუფლებას.

4. ამ მუხლით გათვალისწინებული ოპერაციების დღგ-ით დაბეგვრისა და დღგ-ის თანხის

ბიუჯეტში გადახდის წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი #161'2 - ცალკეული საქონლის მიწოდების დაბეგვრის სპეციალური სქემა

1. მეორადი ნივთის, ხელოვნების ნიმუშის, საკოლექციო ან ანტიკვარული ნივთის მიწოდება შესაძლებელია დღგ-ით დაიბეგროს დაბეგვრის სპეციალური სქემის (შემდგომ - სპეციალური სქემა) მიხედვით.

2. დასაბეგრი დილერის მოგების მარჟა არის სხვაობა საქონლის მიწოდების ფასსა და მის შესყიდვის ფასს შორის.

3. დასაბეგრი დილერის მიერ იმპორტირებული საქონლის შესყიდვის ფასი, რომელიც გათვალისწინებულ უნდა იქნეს მოგების მარჟის გაანგარიშებისას, არის ამ საქონლის იმპორტისას დღგ-ით დასაბეგრი თანხისა და შესაბამისი დღგ-ის თანხის ჯამი.

4. საქონლის მიწოდების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი თანხა მიიღება დასაბეგრი დილერის მიერ მიღებული მოგების მარჟის ოდენობის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად.

5. დასაბეგრი დილერს არ აქვს უფლება, მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა იმ საქონელზე, რომლის მიწოდება იბეგრება სპეციალური სქემით.

6. დასაბეგრი პირს არ აქვს უფლება, მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა მისთვის დასაბეგრი დილერის მიერ მიწოდებულ ან მისაწოდებელ საქონელთან დაკავშირებით, თუ ამ საქონლის მიწოდება სპეციალური სქემით იბეგრება.

7. დასაბეგრი დილერი ვალდებულია განახორციელოს საგადასახადო ორგანოს ინფორმირება ამ მუხლით გათვალისწინებული სპეციალური სქემის გამოყენების შესახებ, სადაც მიეთითება ამ სქემის გამოყენების პერიოდი, რომელიც არ შეიძლება იყოს 24 თვეზე ნაკლები. აღნიშნული ვადა აითვლება საგადასახადო ორგანოში ამ ნაწილით გათვალისწინებული ინფორმაციის წარდგენის თვის დასაწყისიდან.

8. ამ მუხლით გათვალისწინებული სპეციალური სქემის გამოყენების და ამ სქემის გამოყენების

შესახებ საგადასახადო ორგანოს ინფორმირების წესს, აგრეთვე ხელოვნების ნიმუშების,

საკოლექციო და ანტიკვარული ნივთების სახეებს, რომელთა მიწოდება შესაძლებელია დაიბეგროს სპეციალური სქემის მიხედვით, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

თავი #23 - დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების ადგილი

მუხლი #162 - საქონლის მიწოდების ადგილი

1. საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს საქონელი მიწოდების განხორციელების მომენტში, თუ არ ხორციელდება საქონლის გაგზავნა ან ტრანსპორტირება.

2. თუ ხორციელდება საქონლის გაგზავნა ან ტრანსპორტირება, საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს საქონელი მისი შემძენთან გაგზავნის ან ტრანსპორტირების დაწყების მომენტში.

3. გამანაწილებელი ქსელის მეშვეობით ბუნებრივი გაზის ან ელექტროენერგიის სავაჭრო შუამავლისთვის მიწოდების შემთხვევაში, მიწოდების ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც სავაჭრო შუამავალს დაფუძნებული აქვს თავისი საქმიანობა ან, სადაც მას აქვს ფიქსირებული დაწესებულება, რომლისთვისაც ხორციელდება ამ საქონლის მიწოდება, ხოლო, თუ არ არსებობს საქმიანობის დაფუძნების ადგილი ან ფიქსირებული დაწესებულება - ადგილი, სადაც მას აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

4. გამანაწილებელი ქსელის მეშვეობით ბუნებრივი გაზის ან ელექტროენერგიის მიწოდებისას, თუ ამას არ ითვალისწინებს ამ მუხლის მე-3 ნაწილი, საქონლის მიწოდების ადგილად განიხილება მომხმარებლის მიერ ამ საქონლის ფაქტობრივი გამოყენებისა და მოხმარების ადგილი.

5. თუ ფაქტობრივად არ ხორციელდება მომხმარებლის მიერ ბუნებრივი გაზის ან ელექტროენერგიის სრულად ან ნაწილობრივ მოხმარება, საქონელი, რომელიც არ იქნა მოხმარებული, მიიჩნევა

გამოყენებულად და მოხმარებულად იმ ადგილზე, სადაც მომხმარებელი ახორციელებს საკუთარ

საქმიანობას ან აქვს ფიქსირებული დაწესებულება, რომლისთვისაც ხორციელდება საქონლის

მიწოდება. თუ არ არსებობს საქმიანობის ადგილი ან ფიქსირებული დაწესებულება, მიიჩნევა, რომ

საქონელი გამოყენებული და მოხმარებულია მომხმარებლის მიერ იმ ადგილზე, სადაც მას აქვს

მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

მუხლი #162' - მომსახურების გაწევის ადგილი

1. თუ ამ მუხლის შესაბამისად, მომსახურება საქართველოს ტერიტორიაზეა გაწეული, მიიჩნევა, რომ იგი არ გაწეულა სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე, ხოლო თუ მომსახურება არ არის გაწეული საქართველოს ტერიტორიაზე, იგი განიხილება სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე გაწეულად.

2. მომსახურების გაწევის ადგილის განსაზღვრის მიზნისთვის, პირი (გარდა არამეწარმე ფიზიკური პირისა) დასაბეგრ პირად განიხილება მისთვის გაწეულ ნებისმიერ მომსახურებასთან დაკავშირებით.

3. თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის დადგენილი:

ა) მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების მიმღები არის დაფუძნებული, თუ მომსახურების მიმღები არის დასაბეგრი პირი. ამასთანავე, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება მომსახურების მიმღების ფიქსირებული დაწესებულებისთვის, რომელიც არ მდებარეობს იქ, სადაც მომსახურების მიმღებია დაფუძნებული, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ფიქსირებული დაწესებულების მდებარეობის ადგილი. დაფუძნების ადგილის ან ფიქსირებული დაწესებულების არარსებობის შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების მიმღებს აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს;

ბ) მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევი (დასაბეგრი პირი) არის დაფუძნებული, თუ მომსახურების მიმღები არ არის დასაბეგრი პირი. ამასთანავე, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება მომსახურების გამწევის ფიქსირებული დაწესებულების მიერ, რომელიც არ მდებარეობს იქ, სადაც მომსახურების გამწევია დაფუძნებული, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ფიქსირებული დაწესებულების მდებარეობის ადგილი. დაფუძნების ადგილის ან ფიქსირებული დაწესებულების არარსებობის შემთხვევაში, მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მომსახურების გამწევს აქვს მუდმივი მისამართი, ან, სადაც ის ჩვეულებრივ ცხოვრობს.

4. უძრავ ნივთთან დაკავშირებული მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც მდებარეობს უძრავი ნივთი, მათ შორის:

ა) უძრავი ნივთის ექსპერტის და აგენტის მომსახურება;

ბ) სამშენებლო სამუშაოების მომზადებისა და კოორდინაციის მომსახურება (სამშენებლო მოედანზე კონტროლის და ზედამხედველობის განხორციელება).

5. სხვა პირის სახელით და დავალებით მოქმედი შუამავლის მიერ არადასაბეგრი პირისთვის გაწეული მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება იმ ოპერაციის განხორციელების ადგილი, რისთვისაც არის გაწეული ეს საშუაშელო მომსახურება.

6. არადასაბეგრი პირისთვის, კულტურული, სახელოვნებო, სამეცნიერო, განათლების, გასართობი, ფიზიკური კულტურისა და სპორტული ან მსგავსი ღონისძიებების, როგორებიცაა წარმოდგენა, პრეზენტაცია ან გამოფენა, ასევე ამ ღონისძიებების ორგანიზების მომსახურების (მათ შორის, დამხმარე მომსახურების) გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს ღონისძიებები ფაქტობრივად ხორციელდება.

7. დასაბეგრი პირისთვის, კულტურულ, სახელოვნებო, სამეცნიერო, განათლების, გასართობ, ფიზიკური კულტურისა და სპორტულ ან მსგავს ღონისძიებებზე, როგორებიცაა წარმოდგენა, პრეზენტაცია ან გამოფენა შესვლის/დაშვების უფლების ან/და ასეთ შესვლის/დაშვების უფლებასთან დაკავშირებული დამხმარე მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს ღონისძიებები ფაქტობრივად ხორციელდება.

8. მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება მისი ფაქტობრივად განხორციელების ადგილი, თუ არადასაბეგრი პირისთვის გაწეულია რომელიმე შემდეგი მომსახურება:

ა) ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული მომსახურება, რაც მოიცავს ჩატვირთვას, გადმოტვირთვას, გადაფუთვას, დასაწყობებას და საქონლის შენახვას გადაზიდვისას, საქონლის შეფუთვას ტრანსპორტირების მიზნით, დოკუმენტაციის მომზადებას საბაჟო ფორმალობების დასრულებამდე, ინსპექტირებას, შემოწმებასთან დაკავშირებულ მომსახურებას და სხვა მსგავს მომსახურებებს;

ბ) მოძრავი ნივთის შეფასება ან ასეთ ქონებასთან დაკავშირებული სამუშაო/მომსახურება.

9. მგზავრისთვის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ხორციელდება ტრანსპორტირება, გავლილი მანძილის პროპორციულად.

10. არადასაბეგრი პირისთვის საქონლის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ხორციელდება ტრანსპორტირება, გავლილი მანძილის პროპორციულად.

11. სარესტორნე ან/და კვების მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს მომსახურება ფაქტობრივად ხორციელდება.

12. სატრანსპორტო საშუალების მოკლევადიანი იჯარის მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც ეს სატრანსპორტო საშუალება ფაქტობრივად გადადის მომხმარებლის განკარგულებაში.

13. არადასაბეგრი პირზე სატრანსპორტო საშუალების გაქირავების/იჯარის ადგილი, გარდა მოკლევადიანი იჯარისა, არის ადგილი, სადაც მომხმარებელი არის დაფუძნებული, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს. ამასთანავე, არადასაბეგრი პირზე სასეირნო კატერის გაქირავების (გარდა მოკლევადიანი იჯარისა) ადგილი არის ადგილი, სადაც სასეირნო კატერი ფაქტობრივად გადადის მომხმარებლის განკარგულებაში.

14. არადასაბეგრი პირისთვის მომსახურების გაწევის ადგილად განიხილება ადგილი, სადაც იგი არის დაფუძნებული, აქვს მუდმივი მისამართი ან ჩვეულებრივ ცხოვრობს, თუ მისთვის გაწეულია რომელიმე შემდეგი მომსახურება:

ა) ტელესაკომუნიკაციო მომსახურება;

ბ) რადიო- და ტელესამაუწყებლო მომსახურება;

გ) ელექტრონულად გაწეული მომსახურება;

დ) საავტორო უფლების, პატენტის, ლიცენზიის, სავაჭრო ნიშნის ან სხვა მსგავსი უფლების გადაცემა ან დათმობა;

ე) სარეკლამო მომსახურება;

ვ) საკონსულტაციო, საინჟინრო, იურიდიული, საბუღალტრო და სხვა მსგავსი მომსახურება, აგრეთვე, მონაცემთა დამუშავება და ინფორმაციის მიწოდების მომსახურება;

ზ) ამ ნაწილით გათვალისწინებული ეკონომიკური საქმიანობის ან უფლების მთლიანად ან ნაწილობრივ შესრულებისგან ან განხორციელებისგან თავის შეკავების ვალდებულება;

თ) საბანკო, ფინანსური და სადაზღვევო ოპერაციები, მათ შორის, გადაზღვევა, გარდა სეიფის იჯარისა;

ი) პერსონალით უზრუნველყოფა;

კ) მოძრავი ნივთის იჯარით გადაცემა, გარდა ნებისმიერი სახის სატრანსპორტო საშუალების იჯარისა.

15. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს შემთხვევები, როდესაც ამ მუხლის მე-3 ნაწილით და მე-12-მე-14 ნაწილებით გათვალისწინებული ცალკეული მომსახურება განიხილება:

ა) სხვა ქვეყანაში გაწეულად, თუ ის ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიაზე, მაგრამ ამ მომსახურებით ფაქტობრივი სარგებლობა ან/და მისი გამოყენება ხდება საქართველოს ტერიტორიის გარეთ;

ბ) განიხილება საქართველოში გაწეულად, თუ ის ხორციელდება საქართველოს ტერიტორიის გარეთ, მაგრამ ამ მომსახურებით ფაქტობრივი სარგებლობა ან/და მისი გამოყენება ხდება საქართველოში.

თავი #23' - დაბეგვრის დრო

მუხლი #163 - დაბეგვრის დრო საქონლის მიწოდებისას/მომსახურების გაწევისას

1. საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის მომენტში, თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

2. თუ თანხა სრულად ან ნაწილობრივ ანაზღაურებულია საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე, ანაზღაურებული თანხის შესაბამისი დღე-ის გადახდა ხორციელდება ანაზღაურების თანხის გადახდის საანგარიშო პერიოდის მიხედვით, გარდა ამ მუხლის მე-5 და მე-9 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

3. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-3 ნაწილის:

ა) "ზ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციის დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება დასაბეგრი პირის მიერ მისი წარმოებული შენობის/ნაგებობის (ძირითადი საშუალების) ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოყენების დაწყების მომენტში;

ბ) "დ" და "ე" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ოპერაციების დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება შესაბამისი პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის/დღე-ის რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში;

გ) "ზ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციების დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება ტურისტული საწარმოს სტატუსის გაუქმების მომენტში;

დ) "თ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება ამ კოდექსით გათვალისწინებული დანაკლისის გამოვლენის მომენტში.

4. ამ კოდექსის 160' მუხლის მე-2 ნაწილის "ზ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ოპერაციის დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება შენობის/ნაგებობის (ძირითადი საშუალების) რემონტის დასრულების მომენტში (მომენტში, როდესაც სარემონტო მომსახურების/სამუშაოების გაწევა დღე-ით დაიბეგრებოდა მისი დღე-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის მიერ განხორციელების შემთხვევაში).

5. დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა, თუ ტელესაკომუნიკაციო/კავშირგაბმულობის მომსახურების გაწევა ან საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტროენერგიის, გაზის, წყლის, თბოენერგიის, გაგრილების ენერგიის ან სხვა მსგავსი საქონლის) მიწოდება ხორციელდება რეგულარულად ან უწყვეტად.

6. თუ არ დადგა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული პირობა, დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება:

ა) არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა, თუ მომსახურების გაწევა ხორციელდება რეგულარულად ან უწყვეტად, ამ მუხლის მე-5 ნაწილის გათვალისწინებით;

ბ) გარდა ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა, უძრავი ნივთის მიწოდებისას, საკუთრების უფლების რეგისტრაციისთვის მარეგისტრირებელ ორგანოში წარსადგენი საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის შედგენის მომენტში, ხოლო, თუ საკუთრების უფლების რეგისტრაცია (გადაცემა) დამოკიდებულია ამ დოკუმენტის მხარის (მხარეების) მიერ გარკვეული ვალდებულების შესრულებაზე ან/და პირობის დადგომაზე - ასეთი ვალდებულების შესრულების/პირობის დადგომის მომენტში;

გ) ამ კოდექსის 160-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში - საქონლის ფაქტობრივად გადაცემის მომენტში;

დ) ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში - უძრავი ნივთის ექსპლუატაციაში მიღების მომენტში.

7. ამ კოდექსის 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის "გ" და "დ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, შესაბამისი ოპერაციის დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქონლის იმპორტის დღე-ით დაბეგვრის მომენტში.

8. ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, თუ დასაბეგრი პირი საქონლის/მომსახურების მიწოდებას აღრიცხავს საანგარიშო პერიოდის სხვადასხვა დღეს არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის/მომსახურების ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, საანგარიშო პერიოდში მიწოდებულად მიიჩნევა საანგარიშო პერიოდის სხვადასხვა დღის მიხედვით აღრიცხული (გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის/მომსახურების ოდენობის მიხედვით აღრიცხული) საქონლის/მომსახურების ოდენობა, მიუხედავად საანგარიშო პერიოდში ფაქტობრივად მიწოდებულისა.

9. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ცალკეული დასაბეგრი

ოპერაციების შემთხვევები, როდესაც ამ მუხლის მე-2 ნაწილი არ გამოიყენება.

მუხლი #163' - დაბეგვრის დრო იმპორტისას

საქონლის იმპორტის დღე-ით დაბეგვრა ხორციელდება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად საბაჟო ვალდებულების წარმოშობის მომენტში, ხოლო, თუ საქონელი არ იბეგრება იმპორტის გადასახადით ან გათავისუფლებულია იმპორტის გადასახადისგან - მომენტში, როდესაც ეს საქონელი დაიბეგრებოდა, ამ გადასახადისგან გათავისუფლებული რომ არ ყოფილიყო.

თავი #23'2 - დასაბეგრი თანხა

მუხლი #164 - დასაბეგრი თანხა საქონლის მიწოდებისას/მომსახურების გაწევისას

1. თუ ამ მუხლით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, დღე-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის სანაცვლოდ მიღებული/მისაღები ანაზღაურება დღე-ის გარეშე, საქონლის/მომსახურების ფასთან პირდაპირ დაკავშირებული სუბსიდიის ჩათვლით. აღნიშნული დებულება გამოიყენება საქონლის/მომსახურების გაცვლის ოპერაციის (ბარტერული ოპერაციის) შემთხვევაშიც.

2. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-3 ნაწილის:

ა) "ა"-ე ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღე-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის შესყიდვის ფასი ამ ან ანალოგიურ საქონელზე, ან თუ ასეთი არ არსებობს - მისი წარმოების ფასი, რომელიც შესაბამის შემთხვევებში დგინდება საქონლის გამოყენების, გასხვისების, დასაკუთრების (მფლობელობაში დარჩენის) ან დღე-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში;

ბ) "ვ" და "თ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღე-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის საბაზრო ფასი, დღე-ის გარეშე;

გ) "ზ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის სხვაობა ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის "ქ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებული ბრუნვის 1.18-ზე გაყოფის შედეგად მიღებულ თანხასა და ტურისტული საწარმოს ან/და სასტუმროს ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმროს (ობიექტის/მისი ნაწილის) ფუნქციონირების შედეგად დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა) დეკლარირებულ (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ აღნიშნული ობიექტის მიხედვით დამატებით დარიცხულ) თანხას შორის.

3. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-2 ნაწილის:

ა) "ა" და "ბ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ყველა დანახარჯის ღირებულება;

ბ) "გ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის მომსახურების საბაზრო ფასი, დღგ-ის გარეშე.

4. დღგ-ით დასაბეგრი თანხა უნდა მოიცავდეს:

ა) გადასახადებს, მოსაკრებლებს, საფასურებს და გადასახდელებს, გარდა დღგ-ისა;

ბ) თანმდევ ხარჯებს, როგორებიცაა, საკომისიო, შეფუთვის, ტრანსპორტირების, დაზღვევის ხარჯები, რომლებსაც მიმწოდებელი აკისრებს შემძენს.

5. დღგ-ით დასაბეგრი თანხაში არ შეიტანება:

ა) ფასდაკლება წინასწარი გადახდისთვის;

ბ) საქონლის/მომსახურების შემძენისთვის მინიჭებული და მის მიერ მიწოდების მომენტისთვის მიღებული ფასდაკლება ან სხვა დათმობა;

გ) დასაბეგრი პირის მიერ საქონლის/მომსახურების შემძენისგან მიღებული თანხა, როგორც შემძენის სახელითა და დავალებით გაწეული ხარჯების ანაზღაურება. ამასთანავე, დასაბეგრი პირი ვალდებულია დაასაბუთოს ამ ქვეპუნქტში მითითებული ხარჯების ფაქტობრივი მოცულობა და მას არ აქვს უფლება, ჩაითვალოს აღნიშნულთან დაკავშირებით გადახდილი დღგ;

დ) ლიზინგის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სარგებელი - ამ კოდექსის 160-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ზ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქონლის ლიზინგით მიწოდებისას;

ე) სახელშეკრულებო ვალდებულების დარღვევასთან დაკავშირებით მიღებული/მისაღები პირგასამტეხლო ან სხვა სახის ფულადი ანაზღაურება.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ბიომ“ ხელშეკრულების თანახმად შპს „გამას“ უნდა მიაწოდოს საქონელი 15000 ლარად. ამ უკანასკნელმა კი ღირებულება უნდა გადაუხადოს მიწოდებიდან 3 დღეში. გადახდის ვადის დავიანებისათვის პირგასამტეხლო გათვალისწინებულია დღეში 0,07%-ის ოდენობით. ორივე კომპანია დღგ-ს გადამხდელია. შპს „ბიომ“ 1 იანვარს მიაწოდა შპს „გამას“ საქონელი 15000 ლარად. 10 ივნისს უკრაინაში არსებული ფილიალის მეშვეობით მოახდინა საქონლის რეალიზაცია ადგილობრივ ბაზარზე 30000 ლარად. შპს „გამას“ ანგარიშსწორება მოახდინა 10 დღის დავიანებით, რის გამოც გადაიხადა პირგასამტეხლო. მონაცემები დრგ-ს გარეშე.

დავალდება: გამოთვალეთ შპს „ბიოს“ ივნისის თვის დღგ-ით დასაბეგრი ბრუნვა და საქართველოს კანონმდებლობით გადასახდელი დღგ.

ამოხსნა:

სსკ შესაბამისად დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციას განეკუთვნება საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებული საქონლის მიწოდება. ოპერაციის თანხა კი განისაზღვრება მიღებული კომპენსაციის თანხით პირგასამტეხლოს გარეშე.

შპს „ბიოს“ ოპერაციებიდან:

1) საქონლის მიწოდების ღირებულება - 15000 ლარი - დასაბეგრი ოპერაციაა.

დღგ - 2700 ლარი ($15000 \cdot 18\% = 2700$)

2) პირგასამტეხლო $15000 + 2700 = 17700$

$17700 \cdot 0.07 \cdot 10 = 123,90$ ლარი - არ არის დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაცია.

3) უკრაინაში საქონლის რეალიზაცია - 30000 ლარი არ არის საქართველოს კანონმდებლობით დასაბეგრი ოპერაცია

6. მრავალჯერადი ვაუჩერით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდებისას/მომსახურების გაწევისას დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის ამ ვაუჩერისთვის გადახდილი ანაზღაურება, დღგ-ის გარეშე. ხოლო ანაზღაურების შესახებ ინფორმაციის არარსებობის შემთხვევაში, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა მიიღება მრავალჯერად ვაუჩერში ან მასთან დაკავშირებულ დოკუმენტაციაში მითითებული ღირებულების 1.18-ზე გაყოფის შედეგად.

7. ურთიერთდამოკიდებულ პირებს შორის განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციის დროს დღგ-ით დასაბეგრი თანხა არის საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი, დღგ-ის გარეშე, თუ:

ა) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა დაბალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების შემძენს ამ კოდექსის შესაბამისად, ამ ოპერაციაზე არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება;

ბ) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა დაბალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების მიმწოდებელს ამ კოდექსის შესაბამისად, არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება და მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე;

გ) დასაბეგრი ოპერაციის ანაზღაურების თანხა მაღალია მის საბაზრო ფასზე და საქონლის/მომსახურების მიმწოდებელს არ აქვს დღგ-ის სრულად ჩათვლის უფლება.

8. მრავალჯერადი (დაბრუნებადი) საქონლის/ტარის ხარჯები არ შეიტანება დღგ-ით დასაბეგრი

თანხაში. ამასთანავე, თუ აღნიშნული საქონელი არ დაბრუნდა, დღგ-ით დასაბეგრი თანხა

კორექტირდება. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი #164' - დასაბეგრი თანხა საბაჟო პროცედურების დროს

1. საქონლის იმპორტისას დასაბეგრი თანხა არის საქონლის ღირებულება საბაჟო მიზნებისთვის.

2. თუ დასაბეგრი თანხა არ მოიცავს ქვემოთ ჩამოთვლილ კომპონენტებს, მასში შეიტანება:

ა) საქონლის იმპორტიდან გამომდინარე, უცხო ქვეყანაში ან/და საქართველოში კუთვნილი გადასახადი, მოსაკრებელი, საფასური ან სხვა გადასახდელი, გარდა დღგ-ისა;

ბ) თანმდევი ხარჯები, როგორებიცაა საკომისიო, შეფუთვის, სატრანსპორტო და სადაზღვევო ხარჯები, რომლებიც გაიწევა საქონლის დანიშნულების პირველ ადგილამდე, აგრეთვე, ხარჯები, რომლებიც გაიწევა საქართველოს ტერიტორიაზე, დანიშნულების სხვა ადგილზე ტრანსპორტირებისთვის, თუ ეს სხვა ადგილი ცნობილია საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობის მომენტში.

შენიშვნა: ამ ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტის მიზნისთვის დანიშნულების პირველი ადგილი არის ადგილი, რომელიც მითითებულია იმ დოკუმენტში, რომლითაც ხორციელდება საქონლის იმპორტი. ამასთანავე, თუ შესაბამის დოკუმენტში ეს ადგილი მითითებული არ არის, დანიშნულების პირველ ადგილად განიხილება საქონლის საქართველოს ტერიტორიაზე პირველი ტრანსპორტირების/გადაცემის ადგილი.

3. დასაბეგრი თანხაში არ შეიტანება:

ა) ფასდაკლება წინასწარი გადახდისთვის;

ბ) შემძენისთვის მინიჭებული და მის მიერ იმპორტის მომენტისთვის მიღებული ფასდაკლება ან სხვა დათმობა.

4. საბაჟო საწყობში მიწოდებული საქონლის იმპორტის შემთხვევაში, თუ:

ა) საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული, იმპორტისას გადასახდელი დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტის თანხიდან გამომდინარე, ხოლო

იმპორტიორის მიერ საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხა დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგვრის წესით;

ბ) საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება, იმპორტიორის მიერ საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულება დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგვრის წესით;

გ) საქონლის იმპორტი დღგ-ით იბეგრება, ხოლო საქონლის მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, იმპორტიორი იმპორტისას გადასახდელ დღგ-ის თანხას გადაიხდის იმპორტის თანხიდან გამომდინარე.

5. პირის მიერ, თიზ-ის საწარმოსგან შემდგომი საქონლის იმპორტის შემთხვევაში, თუ:

ა) საქონლის იმპორტი და მიწოდება არ არის დღგ-ისგან გათავისუფლებული, იმპორტისას გადასახდელი დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტის თანხიდან გამომდინარე, ხოლო იმპორტიორის მიერ თიზ-ის საწარმოსგან უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულებასა და საქონლის იმპორტის თანხას შორის დადებითი სხვაობის თანხა დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგვრის წესით;

ბ) საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ხოლო საქონლის მიწოდება დღგ-ით იბეგრება, იმპორტიორის მიერ თიზ-ის საწარმოსგან უცხოური საქონლის შესყიდვის ღირებულება დღგ-ით იბეგრება უკუდაბეგვრის წესით;

გ) საქონლის იმპორტი დღგ-ით იბეგრება, ხოლო, თუ საქონლის მიწოდება გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, იმპორტიორი იმპორტისას გადასახდელ დღგ-ის თანხას გადაიხდის იმპორტის თანხიდან გამომდინარე.

შენიშვნა: ამ ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, თიზ-ის საწარმოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული ვალდებულებები დღგ-ის ნაწილში, იმპორტიორისთვის საქონლის მიწოდების ოპერაციასთან დაკავშირებით, შესრულებულად მიიჩნევა.

6. საქართველოს საბაჟო კოდექსის 54-ე მუხლის მე-2, მე-3 ან მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, იმპორტის თანხა განისაზღვრება იმავე ნაწილით იმპორტის გადასახადის ოდენობის გაანგარიშებისთვის დადგენილი წესის შესაბამისად.

7. საქონლის ექსპორტი/რეექსპორტი განხორციელებულად მიიჩნევა, თუ ხდება ამ საქონლის

ექსპორტის პროცედურაში დეკლარირება ან მისი რეექსპორტი, რომლის დროსაც,

ექსპორტის/რეექსპორტის თანხა არის საქონლის საბაჟო ღირებულება.

თავი #24 - დასაბეგრი პირის რეგისტრაცია

მუხლი #165 - დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია

1. დასაბეგრი პირი, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, ვალდებულია მის მიერ ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დღგ-ით დასაბეგრი საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ოპერაციების ჯამური თანხის 100 000 ლარისთვის გადაჭარბების დღიდან, არაუგვიანეს 2 სამუშაო დღეში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის მიზნით, მიმართოს საგადასახადო ორგანოს.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ნიუსი“, რომელიც დარეგისტრირდა 2019 წლის 1 აპრილს, ახორციელებს საყოფაცხოვრებო ტექნიკის რეალიზაციას. 2019 წლის პირველი აპრილიდან 2020 წლის პირველ მარტამდე მან მოახდინა 97 000 ლარის ტექნიკის რეალიზაცია. ამავე წლის 4 მარტს კი გაყიდა N 0046874024 სასაქონლო ზედნადებით სამი მაცივარი თითო 1500 ლარად, ხოლო 5 მარტს N 0046874038 სასაქონლო ზედნადებით ერთი სარეცხი მანქანა 2000 ლარად.

კითხვა: 1) როდის უნდა მიმართოს შპს „ნიუსი“-მ შემოსავლების სამსახურს დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციისათვის, და რა თანხაზე დაიბეგრება დღგ-ს გადასახადით?

მაგალითის მიხედვით ჩანს, რომ უწყვეტ 11 კალენდარულ თვეში შპს „ნიუსი“-ს რეალიზაცია იყო 97 000 ლარი, ხოლო მე-12-ე თვეს 4 მარტს განხორციელებული რეალიზაციით გადააჭარბა სსკ. 157 მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ 100 000 ლარიან ზღვარს (97 000+ 4500). ამიტომ შპს „ნიუსი“-მა არა უგვიანეს ორი სამუშაო დღისა უნდა მიმართოს შემოსავლების სამსახურს დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის მოთხოვნით.

სსკ. მიხედვით შპს „ნიუსი“-ს დღგ-ს გადამხდელად ითვლება იმ დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან როდესაც მან გადააჭარბა 100000 ლარიან ზღვარს. ჩვენ შემთხვევაში N 0046874024 სასაქონლო ზედნადებით პროდუქციის რეალიზაციის მომენტიდან, 2018 წლის 4 მარტიდან.

შესაბამისად სსკ. მიხედვით შპს „ნიუსი“-ს დღგ-ს გადასახადით დაიბეგრება N 0046874024 სასაქონლო ზედნადებით პროდუქციის რეალიზაციის მომენტიდან, 2020 წლის 4 მარტიდან 4500 ლარიდან.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ბრენდ“-მა ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში მიმდინარე წლის 5 სექტემბერს განხორციელა აქციზური საქონლის (სპირტის) იმპორტი. ამავე წლის 28 ოქტომბერს მოახდინა 77 000 ლარის არა აქციზური საქონლის რეალიზაცია, ხოლო იმპორტირებული სპირტის რეალიზაცია შპს „ბრენდ“-მა მოახდინა ამავე წლის 24 ნოემბერს 15 00 ლარად. ბოლო უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში შპს „ბრენდ“-ს სხვა რეალიზაციის ოპერაცია არ განუხორციელებია.

კითხვა: როდის წარმოეშვება შპს „ბრენდ“-ს დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება?

სსკ. თანახმად შპს „ბრენდ“-ს დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულება წარმოეშობა აქციზური საქონლის მიწოდებამდე, შესაბამისად შპს „ბრენდ“-მა მიმდინარე წლის 24 ნოემბრამდე უნდა მიმართოს შემოსავლების სამსახურს და დადგეს დღგ-ს გადამხდელად.

2. დასაბეგრ პირს დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით), რომლის მიხედვითაც დასაბეგრი ოპერაციების ჯამურმა თანხამ 100 000 ლარს გადააჭარბა.

3. დასაბეგრი პირი, რომელიც საქართველოში აწარმოებს აქციზურ საქონელს, ვალდებულია აქციზური საქონლის მიწოდებამდე დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს.

4. რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირი, თუ რეორგანიზაციის რომელიმე მხარე დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირია, ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ით ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ რეორგანიზაციის დასრულებიდან არაუგვიანეს 10 დღისა.

5. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პარტნიორისგან/წევრისგან შენატანის სახით საქონლის/მომსახურების მიღების შემთხვევაში საწარმო/ამხანაგობა ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისთვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებამდე, მაგრამ შენატანის განხორციელებიდან არაუგვიანეს 10 დღისა.

6. პირს შეუძლია დღგ-ის გადამხდელად ნებაყოფლობით დარეგისტრირდეს. ამ შემთხვევაში იგი დღგ-ის გადამხდელად განიხილება საგადასახადო ორგანოსთვის მიმართვის დღიდან, მაგრამ არაუგვიანეს სავალდებულო რეგისტრაციისთვის გათვალისწინებული ვადისა.

7. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამური თანხის განსაზღვრისას არ გაითვალისწინება ამ კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციები, გარდა:

ა) ამ კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ფინანსურ ან უძრავ ნივთთან დაკავშირებული ოპერაციებისა, თუ მათი განხორციელება დასაბეგრი პირის ძირითადი საქმიანობაა;

ბ) საქონლის ექსპორტის ოპერაციებისა;

გ) ამ კოდექსის 172-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციებისა.

8. რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირის, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების ჯამური თანხის განსაზღვრისას გაითვალისწინება რეორგანიზაციის მხარეების დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციები, ამ მუხლით დადგენილი წესით.

9. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილების მოთხოვნების მიუხედავად, დასაბეგრი პირს, რომელსაც აქვს ფიქსირებული დაწესებულება საქართველოში, დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა მომსახურების გაწევის/საქონლის მიწოდების განხორციელების მომენტიდან (ამ ოპერაციის ჩათვლით) და იგი ვალდებულია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის მიმართოს საგადასახადო ორგანოს არაუგვიანეს ამ ოპერაციის განხორციელების საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა.

10. დღგ-ის გადამხდელის რეგისტრაციის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი #165' - დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმება

1. თუ პირს მიერ ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული ამ კოდექსის 165-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციების (გარდა ოპერაციებისა, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად გათავისუფლებულია დღგ-ისგან, ამ კოდექსის 165-ე მუხლის მე-7 ნაწილის გათვალისწინებით) ჯამური თანხა დღგ-ის გარეშე 100 000 ლარს არ აღემატება და მისი დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან 1 წელია გასული, მას შეუძლია დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს. „ბურჯი“, როგორც მეწარმე იურიდიული პირი დარეგისტრირდა **გასული წლის 1 სექტემბერს**, ხოლო დღგს გადამხდელად ნებაყოფლობით დარეგისტრირდა **ამავე წლის 15 დეკემბერს**. მისმა გასული წლის **01/10-დან მიმდინარე წლის 01/10-მდე** მის მიერ განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა დღგ-ის გარეშე შეადგინა **77 000 ლარი**.

კითხვა: შპს. „ბურჯი“-ს შეუძლია თუ არა მიმდინარე წლის 2 ოქტომბერს მიმართოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით?

მიუხედავად იმისა რომ შპს. „ბურჯი“-ის მიერ უკანასკნელი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა დღგ-ის გარეშე არ აღემატება **100 000 ლარს**, ($77\,000 < 100\,000$) **სსკ. 159-ე მუხლის 2 ნაწილის** თანახმად მას არ შეუძლია საგადასახადო ორგანოს მიმართო დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით,

ვინაიდან დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან გასული არ არის 1 წელი.

2. პირის თანხმობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, ამ მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნების მიუხედავად, საკუთარი ინიციატივით გააუქმოს ამ პირის დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

3. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია უქმდება:

ა) საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციისას - სახელმწიფო/სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების თარიღიდან;

ბ) პირის გარდაცვალებისას - გარდაცვალების თარიღიდან;

გ) დღგ-ის რეგისტრაციის გაუქმების თაობაზე პირის განცხადებისას ან თანხმობისას პირის წერილობითი მიმართვის/თანხმობის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს. „ბურჯი“-მა, რომელიც არის დღგ-ს გადამხდელი, 2 აგვისტოს შეიძინა 10 ტონა ფქვილი 10620 ლარად (მ.შ. დღგ) რომელზეც ამავე საანგარიშო პერიოდში მოახდინა ჩათვლა. აღნიშნული ფქვილიდან 7 ტონა გაყიდა 8260 ლარად (მ.შ. დღგ) 5 სექტემბერს, ხოლო დანარჩენი 3 ტონა არ გაუყიდა. 25 სექტემბერს შპს. „ბურჯი“-მა შემოსავლების სამსახურს მიმართა დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების თაობაზე რომელიც დაკმაყოფილდა ამავე წლის 1 ოქტომბრიდან. ამ დროისთვის ნაშთად დარჩენილი 3 ტონა ფქვილის საბაზრო ღირებულება არის 3894 ლარი (მ.შ. დღგ).

დავალება: განვსაზღვროთ სექტემბრის საანგარიშო პერიოდში დღგ-ს გადასახადით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა.

სსკ. მიხედვით 5 სექტემბერს განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციის თანხა იქნება 7000 ლარი ($7000=8260/1,18$)

ვინაიდან შპს. „ბურჯი“-ს 1 ოქტომბერს გაუქმდა დღგ-ს რეგისტრაცია, ამ დროისათვის ნაშთად დარჩენილ საქონელზე წარმოეშევა დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაცია და ამავე პუნქტის მიხედვით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საქონლის საბალანსო ნაშთით, ჩვენ შემთხვევაში

$$2700 \text{ ლარი } (2700=10620/1,18/10^3)$$

სულ დასაბეგრი ოპერაციის თანხა შეადგენს 9700 ლარს ($7000+2700=9700$)

დ) "გადახდის უუნარობის საქმის წარმოების შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებისას - სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების გამოქვეყნებიდან.

4. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი #165'2 - დღგ-ის გადახდაზე ვალდებული პირები

1. დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ ან რეგისტრაციაზე ვალდებულ პირს, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის ვალდებულების გარეშე, დღგ-ის გამოანგარიშების და გადახდის ვალდებულება წარმოეშობა:

- ა) საქონლის იმპორტის განმახორციელებელ პირს;
- ბ) საგადასახადო აგენტს, ოპერაციაზე, რომელიც ამ კოდექსის შესაბამისად უკუდაბეგვრის წესით იბეგრება;
- გ) საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელ უფლებამოსილ პირს, ამ საქონლის რეალიზაციისას საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში ან სხვა ფულადი ვალდებულების (გარდა სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციისა) გადახდევინების მიზნით, აუქციონის, პირდაპირი მიყიდვის ან სხვა წესით;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „გო“-ს, რომელიც ახორციელებს საბითუმო-საცალო ვაჭრობას, აგვისტოს საანგარიშო პერიოდში ანგარიშ-ფაქტურით შეძენილი აქვს 29 500 ლარის (მ.შ დღგ) საქონელი, რომელიც სრულად გაყიდა ამავე თვეში 17 % იანი ფასნამატით.

დავალება: განსაზღვრეთ აგვისტოს თვის საანგარიშო პერიოდში ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ს თანხა.

სსკ მიხედვით ბიუჯეტში შესატანი დღგ მოიცავს სხვაობას დასაბეგრ ბრუნვაზე დარიცხულ დღგ-ის თანხასა და ჩასათვლელ დღგ-ის თანხებს შორის. პირველ რიგში განვსაზღვროთ ჩასათვლელი დღგ-ს თანხა:

ჩასათვლელი დღგ - $29\,500 - 29\,500/1,18 = 4500$ ლარი

ეხლა კი განვსაზღვროთ გადასახდელი დღგ:

საქონლის თვითღირებულება - $29\,500 - 4500 = 25\,000$ ლარი

საქონელი ფასნამატი - $25\,000 + 25\,000 * 17\% = 29\,250$ ლარი

გადასახდელი დღგ - $29\,250 * 18\% = 5265$ ლარი

ბიუჯეტში შესატანი დღგ - $5265 - 4500 = 765$ ლარი

დ) საქონლის რეალიზაციის განმახორციელებელ უფლებამოსილ პირს, სამეურვეო ქონების რეალიზაციისას "გადახდისუნარობის საქმის წარმოების შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით;

ე) დასაბეგრ პირს, რომელიც არ არის დაფუძნებული ან ჩვეულებრივ არ ცხოვრობს საქართველოში ან საქართველოში არ აქვს ფიქსირებული დაწესებულება, რომელიც მონაწილეობს მომსახურების გაწევაში, თუ მის მიერ განხორციელებული მომსახურების გაწევის ადგილი ამ კოდექსის შესაბამისად საქართველოა და ეს ოპერაცია არ იბეგრება უკუდაბეგვრის წესით. ამ ქვეპუნქტით განსაზღვრული ვალდებულების შესრულებისა და დასაბეგრი პირის ინფორმირების წესები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

თავი #24' - დღგ-ის განაკვეთი, საგადასახადო პერიოდი და ანგარიშგება

მუხლი #166 - დღგ-ის განაკვეთი

დღგ-ის განაკვეთია 18 პროცენტი.

მუხლი #167 - საგადასახადო პერიოდი

დღგ-ის საანგარიშო პერიოდია კალენდარული თვე.

მუხლი #168 - დეკლარირების წესი

1. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირი ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს დღგ-ის დეკლარაცია არაუგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა და ამავე ვადაში გადაიხადოს გადასახადი.

2. საქონლის იმპორტისას დღგ-ის თანხის გადახდა ხორციელდება იმპორტის გადასახადის გადახდისთვის დადგენილი წესის შესაბამისად, გარდა ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

3. საქართველოს მთავრობის მიერ განსაზღვრული ნუსხის მიხედვით გათვალისწინებული, სეს ესნ 8401-9033 კოდებში მითითებული საქონლის იმპორტისას დარიცხული დღგ-ის გადახდა ხორციელდება ამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებიდან არაუგვიანეს 45 დღისა.

4. ამ კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, ოპერაციის უკუდაბეგვრის წესით დაბეგვრისას, საგადასახადო აგენტი (გარდა დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირისა) ვალდებულია დარიცხული დღგ-ის თანხა გადაიხადოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით, არაუგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

5. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია

"გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ" საქართველოს კანონით

განსაზღვრული წესით სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ

განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლიდან 15 დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს

წარუდგინოს გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებამდე სრული/არასრული

საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისი წარუდგენელი დეკლარაციები.

თავი #25 - დღგ-ისგან გათავისუფლება

მუხლი #169 - ზოგადი დებულებები

1. ეს თავი განსაზღვრავს დასაბეგრი ოპერაციების დღგ-ისგან გათავისუფლების შემთხვევებს.

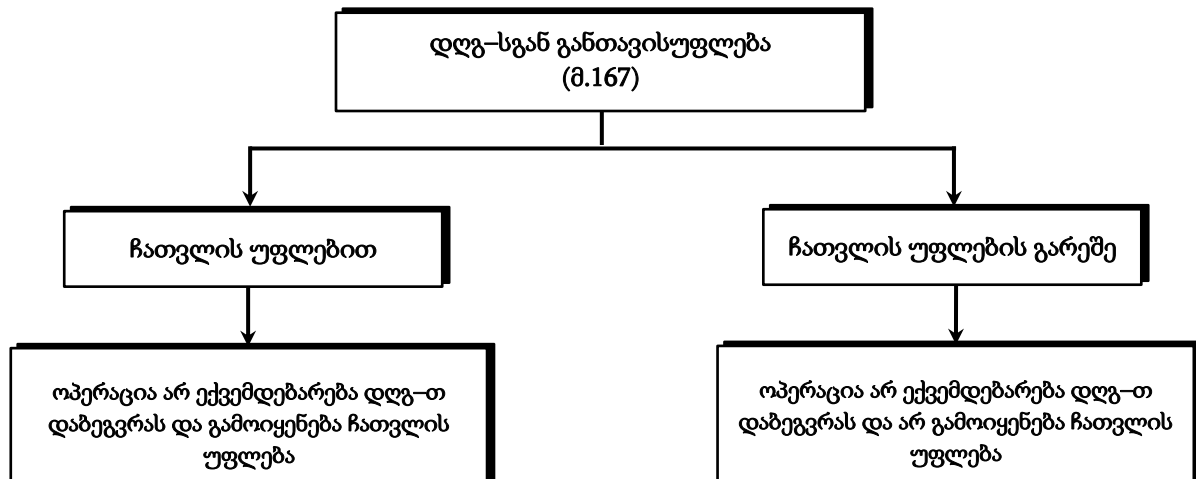
2. ამ კოდექსის 170-ე და 171-ე მუხლებით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციები დღგ-ისგან გათავისუფლებულია დღგ-ის ჩათვლის უფლების გარეშე, რაც ნიშნავს, რომ ამ ოპერაციების განხორციელების შემთხვევაში დასაბეგრი პირებს უფლება არ აქვთ ჩაითვალონ დღგ, ამ ოპერაციებზე გაწეულ ხარჯებთან დაკავშირებით.

3. ამ კოდექსის 172-ე მუხლით გათვალისწინებული დასაბეგრი ოპერაციები დღგ-ისგან გათავისუფლებულია დღგ-ის ჩათვლის უფლებით, რაც ნიშნავს, რომ ამ ოპერაციების განხორციელების შემთხვევაში დასაბეგრი პირებს, უფლება აქვთ, ამ კოდექსით დადგენილი წესით ჩაითვალონ ამ ოპერაციებზე გაწეულ ხარჯებთან დაკავშირებული დღგ.

4. ერთობლივად დღგ-ით დასაბეგრი და დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა განიხილება დღგ-ით დასაბეგრი და დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის მიწოდების ან/და მომსახურების გაწევის ცალკე ოპერაციებად, გარდა ძირითადი საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან ერთად მასთან უშუალოდ დაკავშირებული საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის შემთხვევისა.

5. დასაბეგრ პირს უფლება აქვს არ გამოიყენოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათი და დღგ-ით დაბეგროს ამ კოდექსის 171-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ა" და "გ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ოპერაციები. ამ ნაწილის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

სქემა 9.8

მუხლი #170 - შეღავათები სამედიცინო, განათლების, კულტურის, სპორტისა და

სოციალურ სფეროებში

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია:

ა) სტაციონარული/ამბულატორიული სამედიცინო მომსახურება/ მკურნალობის მომსახურება, აგრეთვე მათთან უშუალოდ დაკავშირებული ან/და დამხმარე მომსახურების გაწევა/საქონლის მიწოდება იმ პირის მიერ, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აქვს სამედიცინო საქმიანობის უფლება;

ბ) სამედიცინო მომსახურების გაწევა იმ პირის მიერ, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აქვს სამედიცინო ან/და პარასამედიცინო საქმიანობის უფლება;

გ) კბილის ტექნიკოსის მიერ პროფესიული საქმიანობის ფარგლებში მომსახურების გაწევა, აგრეთვე სტომატოლოგის ან/და კბილის ტექნიკოსის მიერ კბილის პროთეზირების მომსახურების გაწევა;

დ) ავადმყოფისთვის ან დაშავებული პირისთვის ტრანსპორტირების მომსახურების გაწევა სპეციალურად ამ მიზნისთვის შექმნილი სატრანსპორტო საშუალებით;

ე) საგანმანათლებლო დაწესებულების მიერ განათლების მომსახურების გაწევა, აგრეთვე მასთან უშუალოდ დაკავშირებული ან/და დამხმარე მომსახურების გაწევა/საქონლის მიწოდება;

ვ) კერძო მასწავლებლის მიერ სასკოლო და საუნივერსიტეტო განათლების მომსახურებების გაწევა, რომლებიც საგანმანათლებლო დაწესებულების მეშვეობით ხორციელდება;

ზ) 18 წლამდე ასაკის ფიზიკური პირისთვის სახელოვნებო და სასპორტო სწავლების მომსახურების გაწევა, აგრეთვე ორგანიზაციის მიერ სასპორტო ან/და ფიზიკურ აღზრდასთან/განათლებასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა იმ პირისთვის, რომელიც აღნიშნულ საქმიანობას ახორციელებს;

თ) საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა, რომელიც უშუალოდ არის დაკავშირებული მოსახლეობის სოციალურ უზრუნველყოფასთან, მათ შორის, საადმინისტრაციო დაწესებულებებში ან/და ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებში ბავშვთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა ან/და ავადმყოფთა, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, 60 წელზე მეტი ასაკის პირთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების გაწევა და მოხუცებულთა თავშესაფრისთვის საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა;

ი) ბავშვისა და მოზარდის უფლებების დაცვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის მიწოდება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს მიერ;

კ) ორგანიზაციის მიერ მისი საქმიანობის მიზნიდან გამომდინარე, საკუთარი წევრებისთვის დადგენილი საწევროების სანაცვლოდ მომსახურების გაწევა და მასთან უშუალოდ დაკავშირებული საქონლის მიწოდება;

ლ) საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსთან შეთანხმებით მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში შეტანილი, ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ან/და საკულტო-რელიგიური დანიშნულების კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების სარესტავრაციო, სარეაბილიტაციო, საპროექტო და კვლევითი სამუშაოების შესრულება;

მ) რელიგიური ორგანიზაციის მიერ ამ ნაწილის "ა", "ე", "თ" და "ი" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული რომელიმე საქმიანობის განხორციელების მიზნით პერსონალით უზრუნველყოფის მომსახურების გაწევა;

ნ) იმ ორგანიზაციის მიერ მომსახურების გაწევა/საქონლის მიწოდება, რომლის საქმიანობა გათავისუფლებულია ამ ნაწილის "ა", "ე" და "ზ"-ლ" ქვეპუნქტებიდან რომელიმე ქვეპუნქტის საფუძველზე, მხოლოდ საკუთარი საქმიანობის მიზნით სახსრების მოზიდვისთვის ორგანიზებული ღონისძიებების ფარგლებში;

ო) სახელმწიფოს მიერ დელეგირებული უფლებამოსილების ფარგლებში განხორციელებული უნივერსალური საფოსტო მომსახურება, გარდა მგზავრის გადაყვანის/ტრანსპორტირების მომსახურებისა და მასთან დაკავშირებით საქონლის მიწოდებისა. უნივერსალური საფოსტო მომსახურებების ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით;

პ) სახელმწიფოს დანიშნული საფოსტო ოპერატორის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ეროვნული საფოსტო საგადახდო ნიშნის (საფოსტო მარკის) ნომინალური ღირებულებით მიწოდება;

ჟ) დაკრძალვასთან დაკავშირებული სარიტუალო მომსახურების (მათ შორის, ავტოტრანსპორტით მომსახურების) გაწევა;

რ) დიაბეტური პურის მიწოდება, რომელიც მიწოდებისას მარკირებულია ასეთად;

ს) საქართველოს საპატრიარქოს მიერ ჯვრის, სანთლის, ხატის, წიგნის, კალენდრისა და სხვა საღვთისმსახურო საგნის მიწოდება, რომლებიც მხოლოდ რელიგიური მიზნით გამოიყენება;

ტ) ტამრის ან საეკლესიო ნაგებობის რესტავრაცია ან/და მოხატვა.

2. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ამ მუხლის პირველი

ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათების გამოყენების წესი და კრიტერიუმები.

მუხლი #171 - ცალკეული კატეგორიის ოპერაციების გათავისუფლება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია:

ა) ფინანსური ოპერაციები/ფინანსური მომსახურება;

ბ) ლატარიებით, აზარტული და მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების გაწევა, გარდა ამ კოდექსის 172-ე მუხლის მე-4 ნაწილის "ს" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურებისა;

გ) მიწის ნაკვეთის მიწოდება;

დ) ფიზიკური პირისთვის მიწის ნაკვეთის და მასზე დამაგრებული საცხოვრებელი ბინის/სახლის მიწოდება, თუ მიმწოდებელი ამ ქონებას აწვდის იმ ფიზიკურ პირს ან იმ ფიზიკური პირის პირველი რიგის მემკვიდრეს;

დ.ა) რომლისგანაც ეს ქონება მიიღო მისი ან/და სხვა ფიზიკური პირის სახელმწიფოებრივ ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში;

დ.ბ) რომლის ქონებაც აუქციონის ან სხვა წესით შეიძინა მისი ან/და სხვა ფიზიკური პირის ფულადი ვალდებულების გადახდევინების მიზნით;

ე) ელექტრონული მატარებლების (დისკების) საშუალებით სალექციო კურსების მიწოდება, რომლებიც საგანმანათლებლო ხასიათისაა და შეიძლება წიგნის ფორმითაც გამოიცეს;

ვ) სეს ესნ 4901, 4902 და 4904 00 000 00 კოდეზით გათვალისწინებული საქონლის (ჟურნალების, გაზეთების, ნოტების) რეალიზაციის მომსახურების, ბეჭდვის მომსახურების ან/და ჟურნალ-გაზეთების მიერ სარეკლამო მომსახურების გაწევა;

ზ) სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული ქონების მიწოდება, აგრეთვე "სახელმწიფო ქონების შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად ქონების ლიზინგით გადაცემა (მიწოდება);

თ) სახელმწიფო ქონების მიწოდება პრივატიზაციის პროგრამის მიხედვით;

ი) ამხანაგობის წილის (ქონებაზე წინასწარი რეგისტრაციის უფლების) მიწოდება, თუ ამ წილზე (უფლებაზე) არ არის მიმაგრებული/განპიროვნებული ქონება, გარდა წილის (უფლების) სანაცვლოდ ქონების საკუთრებაში გადაცემის შემთხვევისა;

კ) იმ საქონლის ლიზინგი, რომლის მიწოდება ამ კოდექსის შესაბამისად დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული;

ლ) რეგულირებადი ფასებითა და ტარიფებით საქალაქო და შიგარაიონულ მარშრუტებზე სამგზავრო ტრანსპორტით (გარდა ტაქსისა) მომსახურების გაწევა;

მ) მუნიციპალიტეტისთვის დასახლებულ ტერიტორიაზე დაგვა-დასუფთავებისა და ნარჩენების მართვის მომსახურების გაწევა;

ნ) შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ აქციური ან/და არააქციური საქონლის სავალდებულო ნიშანდების/მარკირების მომსახურების გაწევა;

ო) ფიზიკური პირის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ამ კოდექსის 261 მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული სასტუმროს აქტივების/მათი ნაწილის მიწოდება, თუ ახალი მესაკუთრე (ფიზიკური პირი) იკავებს ძველი მესაკუთრის ადგილს ძველ მესაკუთრესა და ტურისტულ საწარმოს შორის არსებულ სახელშეკრულებო ურთიერთობაში;

პ) ამხანაგობის მიერ თავისი წევრისთვის (თანამფლობელისთვის) ქონების მიწოდება (განაწილება), თუ ამხანაგობის წევრები არიან მხოლოდ ფიზიკური პირები, ამხანაგობის წევრთა შემადგენლობა არ შეცვლილა ამხანაგობის დაფუძნებიდან ქონების გადაცემის (განაწილების) მომენტამდე და ამხანაგობა განაწილების მომენტისთვის დღგ-ის გადამხდელი არ არის. ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის ამხანაგობის წევრის გარდაცვალებისას ამხანაგობის წილის მემკვიდრეზე გადასვლა ან "სააღსრულებო წარმოებათა შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით ამხანაგობის წევრის წილის რეალიზაცია ამხანაგობის წევრთა შემადგენლობის ცვლილებად არ განიხილება;

ჟ) სეს ესნ-ის 4820 20 000 00 კოდში მითითებული საქონლის მიწოდება;

რ) თიზ-ის საწარმოს მიერ თიზ-ის სხვა საწარმოსთვის საქონლის მიწოდება;

ს) თიზ-ის საწარმოს მიერ იმავე თიზ-ის სხვა საწარმოსთვის მომსახურების გაწევა;

ტ) საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე წარმოშობილი ან წარმოებული საქონლის საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიიდან სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირისთვის მიწოდება;

უ) ელექტროენერგეტიკული სექტორის რეაბილიტაციისთვის საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით უცხოეთის სახელმწიფოების ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით დაფინანსებული სამშენებლო-სამონტაჟო, სარემონტო, სარესტავრაციო, საცდელ-საკონსტრუქტორო ან/და გეოლოგიურ-სადიებო მომსახურების გაწევა;

ფ) მომსახურების გაწევა ხელშეკრულების საფუძველზე, რომელსაც სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისთვის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით აფინანსებს უცხოური ორგანიზაცია და რომლის მონაწილე მხარეა საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანო;

ქ) "წავთობისა და გაზის შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებული წავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისთვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების, აგრეთვე ზემოაღნიშნული კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულებების ან/და წავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიების შესაბამისად ინვესტირებისა და საოპერაციო კომპანიებისთვის წავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა;

ღ) ამ კოდექსის 173-ე მუხლის "ა"-ს ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდება;

ყ) სერვიტუტის მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა.

2. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულია დასაბეგრი პირის მიერ იმ საქონლის მიწოდება, რომელიც მის მიერ გამოყენებულია ამ კოდექსის 170-ე მუხლის პირველი ნაწილის ან ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ა" და "ბ" ქვეპუნქტების შესაბამისად დღგ-ისგან გათავისუფლებული რომელიმე საქმიანობისთვის, თუ აღნიშნული საქონლის შემდენისას არ წარმოშობილა ან/და არ გამოყენებულა დღგ-ის ჩათვლის უფლება.

მუხლი #172 - დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლება

1. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია შემდეგი საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა:

ა) საქონლის მიწოდება ღია ზღვაში ან მგზავრების ფასიანი გადაყვანისთვის ან კომერციული, საწარმოო ან თევზჭერის საქმიანობისთვის, ან სამაშველო ან ზღვაში დახმარების ოპერაციისთვის, ან ნაპირთან თევზაობისთვის განკუთვნილი ხომალდის საწვავით ან სურსათით მოსამარაგებლად;

ბ) საქონლის მიწოდება სეს ესნ-ის 8906 10 00 კოდით გათვალისწინებული საბრძოლო ხომალდის საწვავით ან სურსათით მოსამარაგებლად, რომელიც ტოვებს საქართველოს ტერიტორიას;

გ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის მიწოდება, გადაკეთება, შეკეთება, ტექნიკური მომსახურება, ფრახტი ან იჯარა და ასეთ ხომალდზე დამონტაჟებული ან გამოყენებული მოწყობილობის მიწოდება, იჯარა, შეკეთება ან ტექნიკური მომსახურება;

დ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "გ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულის გარდა, სხვა მომსახურების გაწევა ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის ან მისი ტვირთის უშუალო საჭიროებისთვის;

ე) საჰაერო ხომალდის საწვავით ან სურსათით მომარაგება;

ვ) საჰაერო ხომალდის მიწოდება, გადაკეთება, შეკეთება, ტექნიკური მომსახურება ან იჯარა, აგრეთვე ასეთ ხომალდზე დამონტაჟებული ან გამოყენებული აღჭურვილობის მიწოდება, იჯარა, შეკეთება ან ტექნიკური მომსახურება;

ზ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ე" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულის გარდა, სხვა მომსახურების გაწევა ამ მუხლის პირველი ნაწილის "ვ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ხომალდის ან მისი ტვირთის უშუალო საჭიროებისთვის;

თ) ექსპორტში, რეექსპორტში, გარე გადამუშავებაში ან ტრანზიტში მოქცეული ან ტრანზიტისთვის განკუთვნილი (რაც დასტურდება საქონლის თანმხლები დოკუმენტებით) საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა. ასეთ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურებებია:

თ.ა) გადაზიდვისას ტვირთის ან/და სატრანსპორტო და გადაზიდვის საშუალების გაგზავნასთან/მიღებასთან დაკავშირებული მომსახურება, აგრეთვე აეროპორტის, ნავსადგურის, სარკინიგზო ან საავტომობილო სადგურის/ვაგზლის მიერ გაწეული მომსახურება;

თ.ბ) აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება;

თ.გ) საექსპედიტორო მომსახურება;

თ.დ) ტვირთის დოკუმენტაციის მომზადების, ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისთვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;

თ.ე) ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება;

ი) მგზავრთა და ბარგის გადაზიდვის მომსახურებისა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ გაგზავნის ან დანიშნულების პუნქტი მდებარეობს საქართველოს ფარგლების გარეთ და ასეთ გადაზიდვაზე გაფორმებულია ერთიანი სატრანსპორტო დოკუმენტი. ასეთ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურებებია:

ი.ა) მგზავრის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გაგზავნასთან/ მიღებასთან დაკავშირებული მომსახურება, აგრეთვე აეროპორტების, ნავსადგურების, სარკინიგზო და საავტომობილო ვაგზლების მიერ გაწეული მომსახურება;

ი.ბ) აერო- ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება, აგრეთვე სააერონაოსნო მომსახურებაზე ზედამხედველობა;

ი.გ) ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისთვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;

ი.დ) მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთების რეალიზაციის მომსახურება;

ი.ე) აეროპორტებისა და ნავსადგურების საბაჟო კონტროლის ზონაში მგზავრთა მომსახურება, რომლის ღირებულება შედის საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთის ფასში;

ი.ვ) ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება.

2. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია მომსახურების გაწევა სხვა პირის სახელით მოქმედი შუამავლის მიერ, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ ოპერაციებში ან საქართველოს ფარგლების გარეთ განხორციელებულ ოპერაციებში მონაწილეობის შემთხვევაში.

3. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ ან მასთან გათანაბრებული წარმომადგენლობის ოფიციალური სარგებლობისთვის, აგრეთვე ამ წარმომადგენლობის ან დიპლომატიური მისიის წევრის (მასთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის. ამ ნაწილით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათის გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა შპს „თელამ“ მომსახურება მიაწოდა უცხოეთის დიპლომატიური მისიის წევრს. მომსახურების მიწოდებისათვის შპს „თელამ“ გამოიყენა დღგ-ით შეძენილი საქონელი. ამ საქონელის შეძენისას გადახდილ დღგ-ზე (ვთქვათ 100 ლარზე) „თელამ“ წინა საანგარიშო პერიოდში მიიღო ჩათვლა.

სსკ-ით განსაზღვრულია, რომ აღნიშნული სტატუსის პირისათვის მომსახურების გაწევა გათავისუფლებულია დღგ-ით დაბეგვისაგან ჩათვლის უფლებით.

ეს ნიშნავს: მომსახურების გაწევის ოპერაციას შპს „თელა“ არ დაბეგრავს. ამასთანავე ამ ოპერაციის განხორციელებაზე გამოყენებული საქონელის შეძენისას გადახდილ დღგ-ზე (100 ლარზე) არ გააუქმებს ჩათვლას.

თუ საქონლის შეძენისა და მომსახურების გაწევის ოპერაციებს შპს „თელა“ განხორციელებდა ერთსა და იმავე საანგარიშო პერიოდში, მაშინაც იგი მომსახურების ოპერაციას არ დაბეგრავდა დღგ-ით, ამასთან საქონელში გადახდილ დღგ-ზე (100 ლარზე) ამავე პერიოდში განხორციელებდა ჩათვლას.

4. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით, ასევე გათავისუფლებულია:

ა) თბოელექტროსადგურებისთვის ბუნებრივი აირის მიწოდება;

ბ) საწარმოს მიერ, რომლის წილის/აქციების 50 პროცენტზე მეტი სახელმწიფოს ან/და მუნიციპალიტეტის საკუთრებაშია, სახელმწიფოსთვის ან/და მუნიციპალიტეტისთვის აქტივების მიწოდება საწარმოს კაპიტალიდან გატანის გზით;

გ) სახელმწიფოსთვის ან/და მუნიციპალიტეტისთვის საქონლის უსასყიდლოდ გადაცემა ან/და მომსახურების უსასყიდლოდ გაწევა;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს. „მშენებელი“ რომელიც რეგისტრირებულია დღგ-ს გადამხდელად ახორციელებს სამშენებლო მასალებით ვაჭრობას. **თებერვლის თვეში** მან მოახდინა ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოსთვის **5400 ლარის** (დღგ-ს დარეშე) სამშენებლო მასალის უსასყიდლოდ მიწოდება.

კითხვა: ექვემდებარება თუ არა აღნიშნული ოპერაცია დღგ-ით დაბეგვრას?

სსკ. 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის ა პუნქტის თანახმად აღნიშნული ოპერაცია დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციაა და დასაბეგრი თანხა განისაზღვრება მიწოდებული საქონლის საბაზრო ფასით, მაგრამ **სსკ. 168-ე მუხლის მე-4 ნაწილის ი პუნქტის** თანახმად აღნიშნული ოპერაცია განთავისუფლებულია დღგ-ს გადასახადისგან ჩათვლის უფლებით, შესაბამისად **5400 ლარი** არ დაიბეგრება დღგ-ს გადასახადით, ხოლო მიწოდებულ საქონელზე გადახდილ დღგ-ს ჩაითვლის შესაბამის საანგარიშო პერიოდში.

დ) საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების მიერ, რომლებთანაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს გაფორმებული აქვს პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ ხელშეკრულება, ამ პროექტების ფარგლებში საქონლის სხვა პირებისთვის გადაცემა;

ე) საქონლის მიწოდება საქართველოს ფარგლების გარეთ (საქონლის ექსპორტი/რეექსპორტი). ამასთანავე, თუ მგზავრის მიერ საქონელი საქართველოს ფარგლების გარეთ პირადი ბარგით უნდა იქნეს გადატანილი, ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათი გამოიყენება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მგზავრი არ ცხოვრობს საქართველოში (პასპორტში ან საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა პირადობის დამადასტურებელ დოკუმენტში დაფიქსირებული ადგილი არ არის საქართველო), საქონლის საქართველოდან ტრანსპორტირება ხორციელდება მისი მიწოდებიდან 90 დღის განმავლობაში და საქონლის ფასი, დღგ-ის ჩათვლით, აღემატება 600 ლარს.

შენიშვნა: მგზავრის მიერ საქონლის საქართველოს ფარგლების გარეთ პირადი ბარგით გადატანის შემთხვევაში, ამ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საგადასახადო შეღავათის გამოყენების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით;

ვ) საქონლის იმპორტის, საბაჟო საწყობის, დროებითი შემოტანის, შიდა გადამუშავების ან თავისუფალი ზონის პროცედურაში მოქცევამდე საქართველოს ტერიტორიაზე მდებარე პუნქტებს შორის საქონლის გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული, ამ მუხლის პირველი ნაწილის "თ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევა, გარდა ტვირთის შენახვის მომსახურებისა;

ზ) საქართველოს ტერიტორიაზე შემოტანამდე იმპორტის, საბაჟო საწყობის, დროებითი შემოტანის, შიდა გადამუშავების ან თავისუფალი ზონის პროცედურაში მოქცეული საქონლის საქართველოს საბაჟო საზღვრიდან საბაჟო დეკლარაციაში მითითებულ დანიშნულების პუნქტამდე გადაზიდვა და ამ გადაზიდვასთან უშუალოდ დაკავშირებული, ამ მუხლის პირველი ნაწილის "თ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მომსახურების გაწევა, გარდა ტვირთის შენახვის მომსახურებისა;

თ) საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების მიწოდება;

ი) სატრანსპორტო გადაზიდვისას გამოყენებული ცარიელი სატრანსპორტო საშუალებების (მათ შორის, კონტეინერებისა და ვაგონების) მიმართ გაწეული სატრანსპორტო, დატვირთვის, გადმოტვირთვისა და შენახვის მომსახურების გაწევა;

კ) საქართველოს ტერიტორიაზე არარეზიდენტის კუთვნილი ვაგონით/კონტეინერით სარკინიგზო გადაზიდვის განხორციელებისას არარეზიდენტის მიერ ვაგონით/კონტეინერით სარგებლობის მომსახურების გაწევა, გარდა ვაგონის/კონტეინერის საიჯარო ხელშეკრულებით გადაცემის შემთხვევისა;

ლ) საქართველოს ტერიტორიის ფარგლების გარეთ საქართველოს რეზიდენტის კუთვნილი ვაგონით/კონტეინერით სარკინიგზო გადაზიდვის განხორციელებისას საქართველოს რეზიდენტის მიერ ვაგონით/კონტეინერით სარგებლობის მომსახურების გაწევა;

მ) სპეციალური საწარმოს სტატუსის მქონე პირის მიერ საქონლის საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მიწოდება;

ნ) თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტში საქართველოს საქონლის მიწოდება რეალიზაციისთვის და ამ პუნქტში საქონლის რეალიზაცია ან/და კვების მომსახურების გაწევა;

ო) საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის ოქროს მიწოდება;

პ) ტუროპერატორის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტის ორგანიზებული შემოყვანა და მისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ტურისტული პროდუქტის მიწოდება;

ჟ) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ტვირთის შემოტანისას გემისთვის მომსახურების გაწევა (კერძოდ, პორტის, საზღვაო-სალოცმანო სამსახურისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - საქართველოს სახელმწიფო ჰიდროგრაფიული სამსახურის მიერ მომსახურებების გაწევა);

რ) საბაჟო საწყობში უცხოური საქონლის მიწოდება, გარდა ამ კოდექსის 164-ე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევისა;

ს) ლატარიებით, აზარტული და მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების გაწევა "ლატარიების, აზარტული და მომგებიანი თამაშობების მოწყობის შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებული იმ ლატარიის ორგანიზატორის მიერ, რომლის წილის 50 პროცენტზე მეტს სახელმწიფო ფლობს;

ტ) სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდევინების, მათ შორის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიების ფარგლებში პირის ქონების (გარდა ფულისა) სახელმწიფოს, ავტონომიური რესპუბლიკის ან მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში გადაცემა, აგრეთვე სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციული წესით დაკისრებული სანქციების გადახდევინების მიზნით პირის ქონების რეალიზაცია/გადაცემა;

უ) საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის (გარდა სეს ესნ-ის 0407 11 000 00 და 0407 21 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლისა (კვერცხისა) და 0207 11 სუბპოზიციის მიითითებული საქონლისა (შინაური ქათამი აუქნელი, ახალი ან გაცივებული)) მიწოდება მის სამრეწველო გადამამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე);

ფ) საქართველოში მთლიანად წარმოებული საქონლისაგან მიღებული სეს ესნ-ის 0201, 0203 11-0203 19, 0204 10 000 00-0204 23 000 00, 0204 50 110 00-0204 50 390 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (მათ შორის, გატარებული/დაკეპილი ფორმით არსებულის (ფარშის)), საქართველოს ბინადარი ცხოველისგან მიღებული პროდუქტის სამრეწველო გადამამუშავების შედეგად წარმოებული ყველის, აგრეთვე სეს ესნ-ის 0802 22 000 00 კოდით გათვალისწინებული საქონლის (ნაჭუჭკაცლილი თხილი) მიწოდება;

ქ) ტურისტული საწარმოს მიერ სასტუმროს აქტივების ან ამ აქტივების ნაწილის სხვა პირის-თვის მიწოდება ამ ქონების უკან მიღების მიზნით. თუ ტურისტული საწარმო სასტუმროს აქტივების ან ამ აქტივების ნაწილის სხვა პირისთვის მიწოდებიდან 2 წლის განმავლობაში სასყიდლიანი ხელშეკრულებით უკან მიიღებს იმავე აქტივებს, ოპერაცია ასევე თავისუფლდება დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით და ეს არის დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირების საფუძველი. ამ შემთხვევაში ტურისტულ საწარმოს უფლება აქვს, განახორციელოს დასაბეგრი ოპერაციის კორექტირება ამ კოდექსის 179-ე მუხლით დადგენილი წესით;

ღ) ტურისტული საწარმოს მიერ ან/და შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე ობიექტის ან ამ ობიექტის ნაწილის სასტუმროდ ფუნქციონირებისთვის/ოპერირებისთვის მოწვეული პირის/პირების მიერ სასტუმროს აქტივების ან ამ აქტივების ნაწილის მესაკუთრისთვის კალენდარული წლის განმავლობაში არაუმეტეს 60 დღის ვადით სასტუმრო მომსახურების (სასტუმროში ცხოვრების) უსასყიდლოდ გაწევა;

ყ) საქართველოში მობილურ ან ფიქსირებულ ქსელში საერთაშორისო ზარის დასრულების მომსახურება;

შ) შიდა გადამამუშავების პროცედურაში მოქცეული საქონლის გადამამუშავების მიზნით აღნიშნული პროცედურის განმახორციელებელი პირის მიერ საქართველოს საბაჟო კოდექსის მე-6 მუხლის პირველი ნაწილის "ც.ა", "ც.ბ", "ც.დ" და "ც.ე" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული მომსახურებების გაწევა (გარდა იმ შემთხვევისა, თუ შემდგომ განხორციელდა გადამამუშავებული საქონლის იმპორტი);

ჩ) ელექტროენერგიისა და გარანტირებული სიმძლავრის მიწოდება, გარდა ელექტროენერგიის "ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებული იმ

მომხმარებლისთვის მიწოდებისა, რომელიც ელექტროენერგიას ყიდულობს საკუთარი მოხმარებისთვის, აგრეთვე გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურების გაწევა;

ც) საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში საჰაერო გადაყვანა-გადაზიდვის და საავიაციო სამუშაოების მომსახურების გაწევა;

ძ) შავი ან/და ფერადი ლითონების ჯართის და შავი ან/და ფერადი ლითონების ნარჩენების მიწოდება, თუ შესაძლებელია საქონლის მიმღები მხარის იდენტიფიცირება. ამასთანავე, მიიჩნევა, რომ საქონლის მიწოდების საანგარიშო პერიოდის მიხედვით საქონლის მიმღებმა პირმა შესაბამის საქონელზე მიიღო დღგ-ის ჩათვლა.

შენიშვნა: ამ ქვეპუნქტში მითითებული საქონელი არ მოიცავს შავი ლითონის სხმულებს, ზოდებს, ნაგლინს, სხვა პირველადი გადამუშავების ნედლეულს და ნახევარფაბრიკატებს, რომლებიც კლასიფიცირებულია სეს ესნ-ის 7201, 7202, 7203, 7205, 7206, 7207 სასაქონლო პოზიციებსა და 7204 50 000 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციებში;

წ) სეს ესნ-ის 4901 და 4903 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (წიგნის) ან ელექტრონული წიგნის მიწოდება, აგრეთვე ამ საქონლის რეალიზაციისა და ბეჭდვის მომსახურებების გაწევა;

ჭ) სეს ესნ-ის 8702 90 90 კოდში მითითებული ელექტრომრავიანი ავტობუსის (მათ შორის, ელექტრომრავიანი მიკროავტობუსის) მიწოდება;

ბ) იმპორტირებულ საქონელთან დაკავშირებით გაწეული მომსახურება, თუ ამ მომსახურების ღირებულებას მოიცავს ამ კოდექსის 164 მუხლის მე-2 ნაწილის "ზ" ქვეპუნქტის შესაბამისად განსაზღვრული დასაბეგრი თანხა;

ჯ) საქართველოში წარმოებული სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლის ან ფარმაცევტული საწარმოს მიერ, მისივე წარმოებული ფარმაცევტული პროდუქციის მიწოდება. ამ ქვეპუნქტის მიზნისთვის სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლისა და ფარმაცევტული პროდუქციის ნუსხა განისაზღვრება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით.

5. დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულია საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის იმპორტი, თუ აღნიშნული ხორციელდება საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებების ფარგლებში და ამ ხელშეკრულებების შესაბამისად ასეთი საქონლის მიწოდება ან/და მომსახურების გაწევა ან/და საქონლის იმპორტი გათავისუფლებულია დღგ-ისგან.

მუხლი #173 - საქონლის იმპორტის დღგ-ისგან გათავისუფლება

დღგ-ისგან გათავისუფლებულია:

ა) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ერთობლივი ბრძანებით დადგენილი ნუსხის მიხედვით:

ა.ა) სამკურნალო/ფარმაცევტული მიზნისთვის განკუთვნილი სეს ესნ-ის 28-ე და 29-ე ჯგუფებით გათვალისწინებული ნედლეულის ან/და სუბსტანციების იმპორტი;

ა.ბ) სამკურნალო/სამედიცინო მიზნისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი;

ა.გ) ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის, აგრეთვე მკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის გადაადგილებისთვის აუცილებელი საქონლის იმპორტი;

ა.დ) ჩვილ ბავშვთა კვების პროდუქტების ან/და ბავშვთა ჰიგიენის ნაწარმის იმპორტი;

ა.ე) სეს ესნ-ის 9619 00 000 00 კოდით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ბ) სეს ესნ-ის 30-ე ჯგუფით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

გ) საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ რეგისტრირებული სეს ესნ-ის 2844 კოდით გათვალისწინებული რადიოფარმპრეპარატების, სეს ესნ-ის 8419 20 000 00, 9001 30 000 00, 9001 40 და 9001 50 კოდებით, სეს ესნ-ის 9018-9022 კოდებით (გარდა 9022 29 000 00 კოდისა), 9025 11 200 00 და

9402 90 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის, სეს ესნ-ის 8713 და 8714 20 000 00 კოდებით გათვალისწინებული ეტლებისა და მათი ნაწილების და საკუთნოების, სამედიცინო დანიშნულების რენტგენის ფირების, სამედიცინო დანიშნულების სადიაგნოსტიკო ტესტ-სისტემების, გლუკომეტრების (რომელთა ტესტ-სისტემები საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერაა რეგისტრირებული) იმპორტი;

დ) სეს ესნ-ის 4801, 4802 55, 4802 61 100 00 და 4810 22 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ე) სეს ესნ-ის 1211 90 980 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციით გათვალისწინებული ძირტკბილას ფესვების, 1211 20 000 00, 1301 20 000 00 და 1301 90 000 00 სასაქონლო ქვესუბპოზიციებით გათვალისწინებული ბუნებრივი გაუსუფთავებელი შელაქის, სეს ესნ-ის 1504 20, 1515 30, 1520 00 000 00, 1702 11 000 00, 3912 12 000 00, 3912 31 000 00, 7010 10 000 00, 7010 90 790 00 და 9602 00 000 00 (ჟელატინის კაფსულები) კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ვ) სეს ესნ-ის 0102 21, 0103 10 000 00, 0104 10 100 00, 0104 20 100 00, 0105 11, 0511 10 000 00, 0602 10, 2503 00, 2803 00, 3101 00 000, 3103-3105 (გარდა მექანიკური ნარევისა), 3808 91, 3808 92 და 3808 93 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ზ) სეს ესნ-ის 8703 კოდით გათვალისწინებული მსუბუქი ავტომობილის ან/და 8711 კოდით გათვალისწინებული მოტოციკლის (მოპედის ჩათვლით) იმპორტი;

თ) სეს ესნ-ის 8903 სასაქონლო პოზიციით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ი) შემოსავლების სამსახურის ან/და შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ აქციზური მარკების იმპორტი;

კ) განძეულობის ან/და სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცეული მოძრავი ნივთის იმპორტი;

ლ) დიაბეტური პურის იმპორტი, რომელიც მარკირებულია ასეთად;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „კონდიტერ“-მა , რომელიც არის დღგ-ს გადამხდელი, იანვრის საანგარიშო პერიოდში მოახდინა 4800 ლარის (დღგ-ს გარეშე) თეთრი პურის და 7800 (დღგ-ს გარეშე) ლარის დიაბეტური პურის რეალიზაცია. (დიაბეტური პური მარკირებულია)

დავალება: განსაზღვრეთ თანხა რომელზეც შპს „კონდიტერი“ დაიბეგრება დღგ-ს გადასახადით.

სსკ. 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ პუნქტის თანახმად თეთრი პურის მიწოდება დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციაა და დასაბეგრი ოპერაციის თანხაა 4800 ლარი, ხოლო დიაბეტური პურის მიწოდება ასევე დასაბეგრი ოპერაციაა, მაგრამ სსკ. 168-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ს“ პუნქტის თანახმად დიაბეტური პურის მიწოდება, რომელიც მარკირებულია ასეთად მიწოდებისას, განთავისუფლებულია დღგ-ს გადასახადისგან ჩათვლის უფლების გარეშე, შესაბამისად 7800 ლარი არ დაიბეგრება და მის წარმოებაზე დახარჯულ მასალებზეც შპს „კონდიტერი“ ვერ მიიღებს დღგ-ს ჩათვლას.

მ) სეს ესნ-ის 4901, 4902 და 4904 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (ჟურნალები, გაზეთები, ნოტები) იმპორტი;

ნ) სეს ესნ-ის 8703 10 110 00 კოდით გათვალისწინებული სატრანსპორტო საშუალების იმპორტი;

ო) ფულის (გარდა საკოლექციო ნიმუშის ან/და ნუმისმატური დანიშნულების მონეტისა), აგრეთვე ფასიანი ქაღალდების იმპორტი;

პ) სეს ესნ-ის 8701 90 110 00 - 8701 90 500 00 კოდებში აღნიშნული ტრაქტორებისთვის განკუთვნილი, სეს ესნ-ის 8706 00 190 00, 8706 00 990 00, 8707 90 100 00, 8707 90 900 00, 8708 10 900 00, 8708 29 100 00 - 8708 40 900 00, 8708 50 900 00 - 8708 70 100 00, 8708 80, 8708 91, 8708 92, 8708 93, 8708 94 და 8708 99 კოდებში აღნიშნული შასის, ძარის, ნაწილებისა და მოწყობილობების, აგრეთვე სეს ესნ-ის 8432 90 000 00 და 8433 90 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი;

ჟ) ელექტროენერგიის წარმოებისთვის (თბოელექტროსადგურებისთვის) ბუნებრივი აირის იმპორტი;

რ) საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დამტკიცებული ნუსხის მიხედვით სასოფლო-სამეურნეო პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების სათესი და სარგავი მასალების იმპორტი;

ს) საქართველოში ავტოსატრანსპორტო საშუალებით შემომსვლელი პირის ავტოსატრანსპორტო საშუალების ძრავის კვების სისტემასთან კონსტრუქციულად და ტექნოლოგიურად დაკავშირებულ სტანდარტულ ავზში არსებული საწვავის იმპორტი;

ტ) სეს ესნ-ის 8802 11 100 00, 8802 12 100 00, 8802 20 100 00, 8802 30 100 00 და 8802 40 100 00 შესაბამისი კოდებით გათვალისწინებული საქონლის ან/და სეს ესნ-ით მისთვის (სამოქალაქო ავიაციისთვის) განკუთვნილი საქონლის იმპორტი;

უ) საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის გადასაცემი ოქროს იმპორტი;

ფ) საქართველოს საბაჟო კოდექსის 107-ე მუხლით გათვალისწინებული დაბრუნებული საქონლის იმპორტი, თუ ეს საქონელი გათავისუფლდა საბაჟო გადასახადისაგან;

ქ) სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციისთვის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით საქართველოს სახელმწიფო ან/და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისთვის გადასაცემი საქონლის იმპორტი;

ღ) საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობის ან საკონსულო დაწესებულების ქონების იმპორტი;

ყ) საქონლის იმპორტი დიპლომატიური და საკონსულო შეთანხმების (საერთაშორისო) შესაბამისად, თუ ეს საქონელი გათავისუფლდა საბაჟო გადასახადისაგან;

შ) საქართველოს საბაჟო კოდექსის მე-10 წიგნის შესაბამისად იმპორტის გადასახადისაგან გათავისუფლებული საქონლის იმპორტი, გარდა თიზ-იდან საქონლის იმპორტისა;

ჩ) შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შერჩეული პირის მიერ იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც განკუთვნილია აქციზური ან/და არააქციზური საქონლის სავალდებულო ნიშანდების/მარკირების განსახორციელებლად;

ც) გრანტის შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი გრანტის გამცემი ან მიმღები პირის მიერ;

ძ) პირადი მოხმარების საგნებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების იმპორტი, რომლებიც განკუთვნილია ნავთობისა და გაზის ძებნა-ძიებისა და მოპოვების სამუშაოებში დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის;

წ) იმ საქონლის იმპორტი, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიური ან მასთან გათანაბრებული წარმომადგენლობის ოფიციალური სარგებლობისთვის, აგრეთვე ამ წარმომადგენლობის დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის, იმ სახით, რა სახითაც ასეთი გათავისუფლება გათვალისწინებულია შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო;

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა შპს „თელამ“ მომსახურება მიაწოდა უცხოეთის დიპლომატიური მისიის წევრს. მომსახურების მიწოდებისათვის შპს „თელამ“ გამოიყენა დღგ-ით შეძენილი საქონელი. ამ საქონელის შეძენისას გადახდილ დღგ-ზე (ვთქვათ 100 ლარზე) „თელამ“ წინა საანგარიშო პერიოდში მიიღო ჩათვლა.

სსკ-ით განსაზღვრულია, რომ აღნიშნული სტატუსის პირისათვის მომსახურების გაწევა გათავისუფლებულია დღგ-ით დაბეგრისაგან ჩათვლის უფლებით.

ეს ნიშნავს: მომსახურების გაწევის ოპერაციას შპს „თელამ“ არ დაბეგრავს. ამასთანავე ამ ოპერაციის განხორციელებაზე გამოყენებული საქონელის შეძენისას გადახდილ დღგ-ზე (100 ლარზე) არ გააუქმებს ჩათვლას.

თუ საქონლის შეძენისა და მომსახურების გაწევის ოპერაციებს შპს „თელა“ განახორციელებდა ერთსა და იმავე საანგარიშო პერიოდში, მაშინაც იგი მომსახურების ოპერაციას არ დაბეგრავდა დღგ-ით, ამასთან საქონელში გადახდილ დღგ-ზე (100 ლარზე) ამავე პერიოდში განახორციელებდა ჩათვლას.

ჰ) "ნავთობისა და გაზის შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისთვის განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების, აგრეთვე ზემოაღნიშნული კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულებების ან/და ნავთობისა და გაზის ოპერაციების საწარმოებლად გაცემული ლიცენზიების შესაბამისად ინვესტორებისა და საოპერაციო კომპანიებისთვის ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად საქონლის იმპორტი;

ბ) საქონლის იმპორტი შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ აღიარებული საერთაშორისო წარმომადგენლობის მიერ საერთაშორისო კონვენციით გათვალისწინებული პირობებით და ლიმიტის ფარგლებში;

ჯ) თევზჭერის განმახორციელებელი პირის მიერ დაჭერილი იმ საქონლის პორტში იმპორტი, რომელიც არ არის დამუშავებული ან გაყიდვის წინ დამუშავდა;

ჰ) საერთაშორისო საავიაციო რეისებისა და საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საქონლის იმპორტი ან/და მიწოდება, აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის ფარგლებში სამოქალაქო საავიაციო რეისებისა და საავიაციო სამუშაოების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებისთვის განკუთვნილი საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტი;

3') სეს ესნ-ის 4901 და 4903 00 000 00 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის (წიგნის) იმპორტი;

3'2) სეს ესნ-ის 8702 90 90 კოდით გათვალისწინებული ელექტროძრავიანი ავტობუსის (მათ შორის, ელექტროძრავიანი მიკროავტობუსის) იმპორტი;

3'3) ელექტროენერგეტიკული სექტორის რეაბილიტაციისთვის საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესაბამისად უცხო სახელმწიფოს ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით დაფინანსებული საქონლის იმპორტი.

თავი #26 - დღგ-ის ჩათვლა, კორექტირება და დაბრუნება

მუხლი #174 - ზოგადი დებულებები

1. დღგ-ის ჩათვლა არის დასაბეგრი პირის უფლება, შეიმციროს გადასახდელი დღგ-ის თანხა საქონლის მიწოდებასთან/მომსახურების გაწევასთან დაკავშირებული ხარჯის სხვადასხვა კომპონენტის ღირებულებაზე პირდაპირ მიკუთვნებული დღგ-ის თანხით.

2. დღგ-ის ჩათვლის უფლება წარმოიშობა ჩასათვლელი დღგ-ის თანხის დარიცხვის ვალდებულების წარმოშობის (შესაბამისი ოპერაციის დღგ-ით დაბეგრის) მომენტიდან.

3. დღგ-ის ჩათვლის უფლება აქვს მხოლოდ დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ დასაბეგრ პირს.

4. დღგ-ის ჩათვლის მიღების წესი განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

მუხლი #175 - დღგ-ის ჩათვლის უფლება

1. თუ საქონელი/მომსახურება გამოიწვევს ან გამოიყენება დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებისთვის, დასაბეგრ პირს უფლება აქვს ჩაითვალოს:

ა) საქართველოს ტერიტორიაზე სხვა დასაბეგრი პირისგან ამ საქონლის/მომსახურების შეძენისთვის გადახდილი/გადასახდელი დღგ;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „კომი“ დღგ-ს გადამხდელად დარეგისტრირდა მიმდინარე წლის 7 სექტემბერს. დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის მას ნაშთად ერიცხებოდა **14160 ლარის** (მ. შ.

დღგ) ღირებულების კომპიუტერული ტექნიკა. 10 სექტემბერს შემდგომში სარეალიზაციოდ ანგარიშ-ფაქტურით შეიძინა **47 200 ლარის** (მ.შ. დღგ) ღირებულების კომპიუტერული ტექნიკა.

კითხვა: დღგ -ის რა თანხაზე შეძლებს პირი ჩათვლის მიღებას სექტემბრის თვის საანგარიშო პერიოდში?

სსკ. 174-ე მუხლის პირველ ნაწილის ა პუნქტის მიხედვით დღგ-ს გადამხდელი საწარმო გადახდილ დღგ-ს თანხას ჩათვლას შეძლებს ჩათვლის დოკუმენტების მიხედვით საქონლის შეძენისას, ჩვენ შემთხვევაში **შპს „კომი“-ს** 10 სექტემბერს შეძენილ საქონელზე მიღებული აქვს ჩათვლის დოკუმენტი(ანგარიშ-ფაქტურა), შესაბამისად სრულად შეძლებს გადახდილ დღგ-ს **7200 ლარის** ($47200/1,18=7200$) ჩათვლას სექტემბრის თვის საანგარიშო პერიოდში.

ასევე სსკ. 174-ე მუხლის პირველ ნაწილის ა პუნქტის მიხედვით დღგ-ს გადამხდელი საწარმოს შეუძლია ჩაითვალოს დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის მასთან არსებულ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ნაშთზე. **შპს „კომი“-ს** დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის ნაშთად ერიცხებოდა **14160 ლარის** საქონელი, ამიტომ სექტემბრის საანგარიშო პერიოდში შეძლებს ჩაითვალოს ნაშთად არსებულ საქონელზე გადახდილი დღგ **2160 ლარი** ($14160/1,18=2260$).

სულ სექტემბრის თვეში ჩასათვლედი დღგ-ს თანხა იქნება **9360 ლარი** ($7200+2160=9360$)

ბ) ამ კარის შესაბამისად საქონლის მიწოდებად ან მომსახურების გაწევად განხილულ ოპერაციებთან დაკავშირებით გადასახდელი დღგ;

გ) საქონლის იმპორტისას გადახდილი/გადასახდელი დღგ;

დ) უკუდაბეგვრის წესით დაბეგვრის შემთხვევაში დარიცხული დღგ.

2. დასაბეგრ პირს, გარდა ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, უფლება აქვს ჩაითვალოს საქონლის/მომსახურების შეძენისთვის გაწეულ ხარჯთან დაკავშირებული დღგ-ის თანხა, თუ საქონელი ან მომსახურება გამოიყენება:

ა) საქართველოს ტერიტორიის გარეთ მომსახურების გაწევისთვის/ საქონლის მიწოდებისთვის;

ბ) ამ კოდექსის 172-ე მუხლის შესაბამისად, დღგ-ისგან ჩათვლის უფლებით გათავისუფლებულ ოპერაციებში;

გ) ფინანსური მომსახურებისთვის/ოპერაციისთვის, თუ მომხმარებელი საქართველოს ფარგლების გარეთაა დაფუძნებული ან თუ ეს ოპერაციები უშუალოდ არის დაკავშირებული საქონელთან, რომელიც საქართველოდან უნდა იქნეს ექსპორტირებული.

მუხლი #176 - დღგ-ის ჩათვლით სარგებლობის წესი

1. დღგ-ის ჩათვლის მიღების საფუძველია:

ა) ამ კოდექსის 175-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ა" და "ბ" ქვეპუნქტებითა და მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში - საქონლის/მომსახურების შეძენასთან დაკავშირებით ამ კოდექსით დადგენილი წესით გამოწერილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა;

ბ) ამ კოდექსის 175-ე მუხლის პირველი ნაწილის "გ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში - საქონლის იმპორტთან დაკავშირებით, იმპორტის დეკლარაცია;

გ) დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის მიერ უკუდაბეგვრის შემთხვევაში დარიცხული და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახული უკუდაბეგვრის დღგ-ის თანხა, რომელიც იმავდროულად ჩათვლის მიღების საფუძველია;

დ) ამ კოდექსის 161' მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში - მყიდველის მიერ საქონლის შეძენის დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტი, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს საქონლის შესაძენად გადახდილი თანხის (მათ შორის, დღგ-ის თანხის) ოდენობა;

ე) საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების საფუძველზე საქონლის იმპორტთან დაკავშირებით დღგ-ის დარიცხვისას - დარიცხული დღგ-ის ბიუჯეტში გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

2. საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია განსაზღვროს ცალკეული შემთხვევები, როდესაც დღგ-ის ჩათვლა შესაძლებელია განხორციელდეს ამ მუხლის პირველი ნაწილისგან განსხვავებული საფუძველით.

მუხლი #177 - დღგ-ის პროპორციული ჩათვლა

1. თუ დასაბეგრი პირი საქონელს ან მომსახურებას იყენებს, ისეთი ოპერაციებისთვის რომელზეც აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, ასევე ოპერაციებისთვის, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს, ხორციელდება დღგ-ის თანხის მხოლოდ იმ ნაწილის ჩათვლა, რომელიც მიეკუთვნება ოპერაციებს, რომელზეც მას აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „მირიდა“, რომელიც დღგ-ს გადამხდელია, მ/წლის იანვარში შეიძინა 8000 ლარის პურის ფქვილი, რომლის გამოყენებაც თავდაპირველად განისაზღვრა თეთრი პურის გამოსაცხობად. ფქვილის შეძენისას გადახდილ დღგ-ზე 1440 ლარზე იანვარშივე განხორციელდა ჩათვლა. შეძენილი ფქვილიდან თებერვლის თვეში 5500 ლარის ფქვილი გამოყენებული იქნა 6200 ლარის თეთრი პურის გამოსაცხობად, ხოლო დანარჩენი 1500 ლარის ფქვილი კი - 2300 ლარის დიაბეტური პურის საწარმოებლად. ორივე სახეობის პურის მომხმარებლისთვის მიწოდებ ა განხორციელდა თებერვალშივე.

დავალება: განსაზღვრეთ თებერვლის თვის მიხედვით შპს „მირიდას“ მიერ ბიუჯეტში გადასახდელი დღგ-ს ოდენობა.

პასუხი:

სსკ-ის მიხედვით საქონლის მიწოდება, ჩვენს შემთხვევაში თეთრი პურის მიწოდება, იბეგრება დღგ-ით. დასაბეგრი თანხა იქნება 6200 ლარი, დაბეგვრის დრო - მიწოდების მომენტი.

თეთრი პურის მიწოდებაზე გადასახდელი დღგ 1116 ლარის ($1116 = 6200 * 18\%$) ტოლია.

სსკ-ის მიხედვით დიაბეტური პურის მიწოდება, რომელიც მარკირებულია ასეთად მიწოდებისას, გათავისუფლებულია დღგ-ით დაბეგვრისაგან ჩათვლის უფლების გარეშე. ე.ი. დიაბეტური პურის მიწოდების ოპერაციას „მირიდა“ არ დაბეგრავს დღგ-ით, ამასთანავე სსკ-ის მიხედვით დღგ-ს ჩათვლა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ საქონელი გამოიყენება ან გამოყენებული იქნება დასაბეგრ ოპერაციებში.

ე.ი. 2300 ლარის დიაბეტური პურის წარმოებაზე დახარჯული 1500 ლარის ფქვილის შეძენისას გადახდილი დღგ 270 ლარი ($270 = 1500 * 18\%$), რომელზედაც იანვრის თვეში მიღებულია ჩათვლა, უნდა გაუქმდეს ჩათვლილი დღგ-დან ე.ი. გათვალისწინებული უნდა

იქნას თებერვლის თვის მიხედვით გაანგარიშებულ გადასახდელ დღგ-ს ოდენობაში, რომელიც 1386 ლარის ტოლია ($1386 = 1116 + 270$).

2. იმ შემთხვევაში, თუ შპს „მირიდას“ მ/წლის იანვარში 8000 ლარის (დღგ-ს გარეშე) ფქვილის შეძენისას უკვე გადაწყვეტილი ექნებოდა, რომ 1500 ლარის (დღგ-ს გარეშე) ფქვილს გამოიყენებდა დიაბეტური პურის საწარმოებლად, მაშინ იგი 1500 ლარის ფქვილში გადახდილ დღგ-ს 270 ლარს არ მოახვედრებდა ჩასათვლელ დღგ-ში იანვარშივე. მაშასადამე იანვარში შეძენილ ფქვილში გადახდილი დღგ-დან 1440 ლარიდან ჩათვლა განხორციელდებოდა მხოლოდ 1170 ლარზე ($1170 = 1440 - 270$).

2. დღგ-ის ჩასათვლელი ნაწილი გამოითვლება წილადის მიხედვით და ფიქსირდება პროცენტად, სადაც:

ა) მრიცხველი არის იმ ოპერაციების წლიური ბრუნვის თანხა, დღგ-ის გარეშე, რომელთან დაკავშირებითაც დღგ ექვემდებარება ჩათვლას ამ კოდექსის 175-ე მუხლის შესაბამისად;

ბ) მნიშვნელი არის იმ ოპერაციების წლიური ბრუნვის თანხა, დღგ-ის გარეშე, რომელიც მრიცხველშია ასახული და ოპერაციებისა, რომლებზეც დღგ არ ექვემდებარება ჩათვლას.

3. დღგ-ის ჩათვლისადმი დაქვემდებარებული პროპორციული წილის გამოთვლისას არ გაითვალისწინება ბრუნვის თანხა, რომელიც უკავშირდება:

ა) დასაბეგრი პირის მიერ საკუთარი საქმიანობისთვის გამოყენებული ძირითადი საშუალების მიწოდებას;

ბ) უძრავ ნივთთან დაკავშირებულ ან ფინანსურ ოპერაციებს, თუ ეს ოპერაციები არ არის დასაბეგრი პირის ძირითადი საქმიანობა.

4. საანგარიშო პერიოდის მიხედვით ჩასათვლელი დღგ-ის თანხა განისაზღვრება:

ა) წინა საგადასახადო წელს ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დაფიქსირებული წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, რომელიც ზუსტდება მიმდინარე საგადასახადო წლის წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, ამავე წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში;

ბ) ყოველ საანგარიშო პერიოდში, ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დაფიქსირებული თვის პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, რომელიც ზუსტდება მიმდინარე საგადასახადო წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში, წლიური პროცენტული მაჩვენებლის მიხედვით, თუ წინა საგადასახადო წლის შესაბამისი წლიური პროცენტული მაჩვენებელი დაფიქსირებული არ არის.

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა შპს „მშენებელმა“ მ/წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში შეიძინა 7900 ლარის ელენერგია, რომელშიდაც გადაიხადა დღგ 1422 ლარი. ელენერგია გამოყენებული იქნა როგორც ჩათვლის უფლებით ისე ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-სგან გათავისუფლებულ ოპერაციებში, რომელთა გამოიყენება შეუძლებელია. საანგარიშო პერიოდში ჩათვლის უფლების გარეშე დღგ-სგან გათავისუფლებული ბრუნვა მთლიანი ბრუნვის 35%-ის ტოლია.

დავალდება: განსაზღვრეთ ელენერგიის შეძენისას გადახდილი დღგ-დან 1422 ლარიდან ის თანხა, რომელზეც შპს „მშენებელს“ მიმდინარე საანგარიშო პერიოდში შეუძლია მიიღოს ჩათვლა.

პასუხი: თუ საქონელი ან მომსახურება ერთდროულად გამოიყენება ჩათვლის უფლების მექონე და ჩათვლის უფლების გარეშე ოპერაციებში და მათი გამოიყენება შეუძლებელია, მაშინ:

ა) დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა გაიანგარიშება საანგარიშო პერიოდში საერთო ბრუნვის თანხაში ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წონის მიხედვით;

ბ) ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის გათვალისწინებით დღგ-ის ჩასათვლელი თანხის დაზუსტება ხდება მიმდინარე საგადასახადო წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციაში წლის

განმავლობაში საერთო ბრუნვის თანხაში ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წონის მიხედვით.

მაშასადამე შპს „მშენებელს“ ელ.ენერგიის შეძენისას გადახდილი 1422 ლარის დღგ-დან ჩათვლის განხორციელება შეუძლია მხოლოდ 65%-ზე ($65\% = 100\% - 35\%$) ანუ 924 ლარზე ($924 = 1422 \cdot 65\%$)

5. თუ ძირითადი საშუალება დასაბეგრი პირის მიერ გამოიყენება ან გამიზნულია გამოსაყენებლად ისეთი ოპერაციებისთვის, რომელზეც აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, ასევე ოპერაციებისთვის, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს და ამ ოპერაციების გამიჯვნა შეუძლებელია, დღგ-ის ჩათვლა ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) თუ დასაბეგრი პირის მიერ წინა საგადასახადო წლის მიხედვით ოპერაციების თანხა, რომელზეც მას არ აქვს დღგ-ს ჩათვლის მიღების უფლება, საერთო ბრუნვის (საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის ჯამური თანხა, დღგ-ის გარეშე) 20 პროცენტზე ნაკლებია, პირს უფლება აქვს, ძირითად საშუალებაზე პირველივე საანგარიშო პერიოდში სრულად მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა, ამასთანავე, ყოველი კალენდარული წლის ბოლოს გასაუქმებელი დღგ-ის თანხა განსაზღვროს კალენდარული წლის საერთო ბრუნვის თანხაში იმ დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წილის პროპორციულად, რომელზეც მას არ აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება;

ბ) დასაბეგრ პირს, გარდა ამ ნაწილის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, უფლება აქვს ძირითად საშუალებაზე მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა მხოლოდ ყოველი კალენდარული წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციაში წლის განმავლობაში საერთო ბრუნვაში იმ დასაბეგრი ოპერაციების თანხის ხვედრითი წილის პროპორციულად, რომელზეც მას აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „საკო“-მ, შეიძინა საოფისე შენობა 295000 ლარად დღგ-ს ჩათვლით, რომელიც ექსპლუატაციაში შევიდა ივლისის თვეში. შპს „საკო“ ახორციელებს მხოლოდ დღგ-თ დასაბეგრ ოპერაციებს.

კითხვა: შეძლებს თუ არა აღნიშნული კომპანია საოფისე შენობაზე დღგ-ს ჩათვლას?

მიხედვით შპს „საკო“-ს საწარმოს ივლისის თვის საანგარიშო პერიოდში შეუძლია სრულად გამოიქვითოს ოფისად გამოყენებულ შენობაზე კუთვნილი დღგ 45 000 ლარი $295000 - (295000 / 1,18)$

6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილის მიზნებისთვის ყოველწლიურად გასაუქმებელი (ამ მუხლის მე-5 ნაწილის "ა" ქვეპუნქტის შემთხვევაში) ან ჩასათვლელი (ამ მუხლის მე-5 ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტის შემთხვევაში) დღგ-ის თანხა გაიანგარიშება:

ა) უძრავ ნივთზე - ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 10 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეათედის ოდენობით;

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „გამა“-მ მ/წელს შეიძინა საოფისე შენობა. შეძენისას გადახდილია 94 400 ლარი, მათ შორის დღგ 14 400 ლარი. საწარმოს მიერ ძირითადი საშუალების გამოყენების იდენტიფიცირება მხოლოდ დასაბეგრ ან გათავისუფლებულ ოპერაციებში ვერ ხდება.

წინა წელს შპს „გამა“-ს საერთო ბრუნვამ შეადგინა 130 000 ლარი, დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვები 16 900 ლარია ანუ 13% ($16\,900 / 130\,000 \cdot 100$).

მიმდინარე წელს შპს „გამა“-ს დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვა საერთო ბრუნვის 40%-ია

დავალება: განსაზღვრეთ დღგ-ს რა თანხა ექვემდებარება ჩათვლას და როგორ მოხდება მისი აღდგენა შემდეგ საგადასახადო წლებში.

მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან გასულ წელს შპს „გამა“-ს დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვები 13%-ია და შესაბამისად საერთო ბრუნვის 20%-ზე ნაკლებია, სსკ. მიხედვით საწარმოს უფლება აქვს მ/წელს საოფისე შემობაზე გადახდილი დღგ (14 400ლარი) სრულად ჩაითვალოს. წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში საწარმო ვალდებულია ჩათვლილი დღგ-დან გააუქმოს შენობის დღგ-ს ერთი მეათედითან ის პროპორციული წილი, რომელიც იანგარიშება განთავისუფლებული ბრუნვის მიხედვით საერთო ბრუნვაში:

$$14\,400/10=1400, 1400*40\%=560 \text{ ლარი.}$$

სსკ. მიხედვით მოხდება დღგს გაუქმება მომდევნო 9 წლის განმავლობაში

ბ) სხვა ძირითად საშუალებებზე - ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 5 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეხუთედის ოდენობით.

საილუსტრაციო მაგალითი:

შპს „ნეო“-მ მ/წელს შეიძინა კომპიუტერული ტექნიკა, რომლის შეძენისას გადახდილია დღგ 4 200 ლარი. საწარმოს მიერ ძირითადი საშუალების გამოყენების იდენტიფიცირება მხოლოდ დასაბეგრ ან გათავისუფლებულ ოპერაციებში ვერ ხდება

გასულ წელს შპს „ნეო“-ს საერთო ბრუნვამ შეადგინა 85 000 ლარი, დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვები შეადგენს 12 750 ლარს ანუ 15%-ს ($12\,750/85\,000*100\%$). მიმდინარე წელს შპს „ნეო“-ს დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვა საერთო ბრუნვის 50%-ია.

დავალება: განსაზღვრეთ დღგ-ს რა თანხა ექვემდებარება ჩათვლას და როგორ მოხდება მისი აღდგენა შემდეგ საგადასახადო წლებში.

მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან გასულ წელს შპს „ნეო“-ს დღგ-ისაგან გათავისუფლებული ბრუნვები 15%-ია და შესაბამისად საერთო ბრუნვის 20%-ზე ნაკლებია, სსკ. მიხედვით საწარმოს უფლება აქვს 2018 წელს კომპიუტერულ ტექნიკაზე გადახდილი დღგ (4 200 ლარი) სრულად ჩაითვალოს. ამასთან, სსკ. მიხედვით წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდში საწარმო ვალდებულია გააუქმოს ჩათვლილი დღგ-ს ერთი მეხუთედითან ის პროპორციული წილი, რომელიც იანგარიშება განთავისუფლებული ბრუნვის მიხედვით საერთო ბრუნვაში: $4200/5=840$ $840*50\%=420$ ლარს

სსკ. მიხედვით მოხდება დღგს გაუქმება მომდევნო 4 წლის განმავლობაში

7. ამ მუხლის პირველი-მე-6 ნაწილები არ გამოიყენება, თუ კალენდარული წლის განმავლობაში გაუმიჯნავ ოპერაციებში (ოპერაციებში, რომელზეც პირს აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება და ოპერაციებში, რომელზეც ეს უფლება არ აქვს და ამ ოპერაციების გამიჯვნა შეუძლებელია) ოპერაციების თანხა, რომელზეც მას არ აქვს დღგ-ის ჩათვლის მიღების უფლება, საერთო ბრუნვის თანხის 5 პროცენტზე ნაკლებია. ასეთ შემთხვევაში დასაბეგრ პირს უფლება აქვს სრულად მიიღოს დღგ-ის ჩათვლა.

8. ამ კოდექსის 160-ე მუხლის მე-3 ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტით და 160' მუხლის მე-2 ნაწილის "ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ამ მუხლის მე-5 და მე-6 ნაწილებით გათვალისწინებული დებულებები ვრცელდება იმ ფარგლებში, როგორც ის გავრცელდებოდა შესაბამისად, შენობის/ნაგებობის ან სარემონტო მომსახურების სხვა პირისგან შეძენის შემთხვევაში.

9. ამ მუხლით გათვალისწინებულ დღგ-ის ბრუნვის თანხაში შეიტანება ამ კოდექსის 163-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად დღგ-ით დაბეგრილი თანხა.

10. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის/რეგისტრაციის გაუქმების ან ძირითადი საშუალებების მიწოდების დროს, ძირითად საშუალებებზე ჩასათვლელი/გასაუქმებელი დღგ-ის თანხა განისაზღვრება საგადასახადო წლების მიხედვით ამ ძირითადი საშუალებების დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციებში გამოყენების პროპორციულად. ამ ნაწილის გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი #178 - შეზღუდვები დღგ-ის ჩათვლის უფლებაზე

დღგ-ის ჩათვლა არ ხორციელდება:

ა) სოციალური მიზნით ან გასართობ ღონისძიებებზე გაწეული ხარჯის ან წარმომადგენლობითი ხარჯის ღირებულებისათვის მიკუთვნებულ დღგ-ის თანხაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ასეთი ღონისძიებების ფარგლებში განხორციელებული საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა იბეგრება დღგ-ით;

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა შპს „დილამ“ წინა საანგარიშო პერიოდში 5900 ლარად (დღგ-ს ჩათვლით) შეძენილი სამშენებლო მასალებიდან მიმდინარე საანგარიშო პერიოდში 1500 ლარის (დღგ-ს გარეშე) საბაზრო ღირებულების სამშენებლო მასალები ქველმოქმედების მიზნით უსასყიდლოდ გადასცა მოხუცებულთა სახლს.

მასალებში გადახდილ დღგ-ზე წინა საანგარიშო პერიოდში შპს „დილამ“ განახორციელა ჩათვლა.

დავალება: განსაზღვრეთ მოცემულ ოპერაციაზე შპს „დილას“ დღგ-ით დასაბეგრი ბაზა.

პასუხი:

შეძენილი 5000 ლარის (დღგ-ს გარეშე $5000 = 5900 / 1.18$) სამშენებლო მასალებიდან 1500 ლარის (დღგ-ს გარეშე) საბაზრო ღირებულების მასალები გამოყენებული იქნა ქველმოქმედებაში.

სსკ-ის მიხედვით ქველმოქმედება არ არის ეკონომიკური საქმიანობა.

არაეკონომიკურ საქმიანობაში 1500 ლარის (დღგ-ს გარეშე) საბაზრო ღირებულების მასალების გამოყენება, რომლის შეძენისას გადახდილ დღგ-ზე წინა საანგარიშო პერიოდში მიღებულია ჩათვლა, არის დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაცია, რომლის მიხედვითაც დღგ-ით დასაბეგრი **ბაზა არის მასალების საბაზრო ღირებულება 1500 ლარი**.

ბ) ამ კოდექსის 174-ე-177-ე მუხლების გათვალისწინებით, იმ დასაბეგრ ოპერაციაში გამოყენებულ ან გამოსაყენებლად გამიზნულ საქონელზე/ მომსახურებაზე გაწეული ხარჯის ღირებულებისათვის მიკუთვნებულ დღგ-ის თანხებზე, რომლებზეც პირს დღგ-ის ჩათვლის უფლება არ აქვს;

საილუსტრაციო მაგალითი:

დღგ-ს გადამხდელმა პირმა მარტის თვეში შეიძინა **23600 ლარის (მ.შ. დღგ 3600 ლ.)** საქონელი რომელიც განსაზღვრული ქონდა ეკონომიკურ საქმიანობაში გამოსაყენებლად, ამიტომ მასზე მიღებული დღგ-ს ჩათვლა სრულად მოახდინა მარტის თვის საანგარიშო პერიოდში. ამავე

წლის აპილის თვეში აღნიშნული საქონლიდან **5000 ლარის (მ.შ. არ შედის დღგ)** საქონელი გამოიყენა არაეკონომიკური საქმიანობისთვის, ხოლო დანარჩენის სრულად რეალიზაცია

მოახდინა ამავე თვეში 21240 ლარად (მშ დღე 3240 ლარი), ასევე აპრილის თვეში შეიძინა 12980 ლარის (მ.შ. დღე 1980ლარი) საქონელი.

დავალდება: დაიანგარიშეთ აპრილის საანგარიშო პერიოდში ჩასათვლედი დღე-ს თანხა.

თუ საქონელი/მომსახურება, რომლის მიხედვითაც დღე-ის გადამხდელმა მიიღო დღე-ის ჩათვლა, გამოყენებულ იქნა ისეთი ოპერაციებში, რომელთა დროსაც დღე-ის გადამხდელს არ აქვს ჩათვლის მიღების უფლება, ჩათვლილი დღე-ის თანხა ექვემდებარება გაუქმებას იმ საანგარიშო პერიოდში, როდესაც ის ამგვარ ოპერაციებში იქნა გამოყენებული. შესაბამისად 5000 ლარის საქონელზე ჩათვლილი დღე 900 ლარი ($5000 \cdot 18\% = 900$) აპრილის თვის საანგარიშო პერიოდში ექვემდებარება გაუქმებას. ამიტომ აპრილის თვეში ჩასათვლედი დღე იქნება ამავე თვეში შეძენილ საქონელზე გადახდილ დღე-ს გამოკლებული გასაუქმებელი დღე-ს თანხა

$$1980 - 900 = 1080 \text{ ლარი}$$

გ) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომელიც არ იძლევა საქონლის/მომსახურების გამყიდველის იდენტიფიცირების საშუალებას ან არ არის გამოწერილი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

დ) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომელშიც ასახული დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების კალენდარული წლის დასრულებიდან 3 წელია გასული. თუ დღე-ის ჩათვლა დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებიდან მე-3 წელს განხორციელდა, დასაბეგრი ოპერაციაში მონაწილე მხარეების მიმართ (ამ ოპერაციის ფარგლებში) ამ კოდექსის მე-4 მუხლის პირველი, მე-3 და მე-5 ნაწილებით განსაზღვრული ხანდაზმულობის ვადა 1 წლით გრძელდება. ამასთანავე, დღე-ის ჩათვლა ხორციელდება არაუგვიანეს ამ უფლების წარმოშობის წლის ბოლო საანგარიშო პერიოდის შესაბამისი დეკლარაციით (მათ შორის, შესწორებული დეკლარაციით);

ე) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით, რომელიც ფიქტიურ გარიგებას ან უსაქონლო ოპერაციას ასახავს.

მუხლი #179 - დღე-ის თანხის კორექტირება

1. დღე-ით დასაბეგრი თანხა და, შესაბამისად, დღე-ის ჩასათვლედი თანხა კორექტირდება, თუ შეიცვალა ის გარემოებები/ფაქტორები, რომელთა საფუძველზეც დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს განისაზღვრა დღე-ით დასაბეგრი თანხა.

2. დასაბეგრი ოპერაციის თანხის კორექტირება ხორციელდება კორექტირების გამომწვევი გარემოების დადგომის საანგარიშო პერიოდში.

3. დღე-ის ჩასათვლედი თანხა არ უქმდება და არ კორექტირდება ამ კოდექსით დადგენილი წესით სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ჩამოწერის ან საქონლის დანაკარგის არსებობის შემთხვევაში.

4. დღე-ით დასაბეგრი თანხის კორექტირების შემთხვევებს, აგრეთვე დოკუმენტის გამოწერისა და წარდგენის წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი #180 - საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

1. თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არის დადგენილი, დღე-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირის მიერ სხვა დასაბეგრი პირისთვის საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევის შემთხვევაში, გამოიწერება საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის

მიერ განსაზღვრულ შემთხვევებში შესაძლებელია გამოიწეროს გამარტივებული ფორმის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

2. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა გამოიწერება წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით.

3. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული დასაბეგრი პირის მიერ საბოლოო მომხმარებლისთვის საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევისას, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა გამოიწერება მომხმარებლის მოთხოვნის შემთხვევაში.

4. თუ პირი მომსახურების გაწევას ან საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტროენერგიის, გაზის, წყლის, თბოენერგიის, გაგრილების ენერგიის ან სხვა მსგავსი საქონლის) მიწოდებას აღრიცხავს ციკლური დარიცხვებით, როდესაც მომხმარებელთან ანგარიშსწორება ხორციელდება არა კალენდარული თვის, არამედ გარკვეული პერიოდის (ციკლის) განმავლობაში მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების ოდენობის მიხედვით, რომელიც შეიძლება მოიცავდეს, როგორც საანგარიშო პერიოდს, ისე საანგარიშოს წინა პერიოდს, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შეიძლება გამოიწეროს ასეთი პერიოდის (ციკლის) მიხედვით.

5. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, გამარტივებული ფორმის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის) ფორმებს, რეკვიზიტებს, მისი გაცემის, აღრიცხვისა და გამოყენების (მათ შორის, გამოყენებაზე შეზღუდვის) წესებს, ასევე ცალკეულ შემთხვევებს, როდესაც საქონლის მიწოდების/მომსახურების გაწევის შემთხვევაში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა არ გამოიწერება, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი #181 - დღგ-ის თანხის დაბრუნება

1. დასაბეგრ პირს წარმოეშობა დღგ-ის თანხის დაბრუნების უფლება, თუ საანგარიშო პერიოდში დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა დღგ-ის დასარიცხ თანხას აღემატება.

2. გრანტის მიმღებ პირს, რომელმაც გრანტის ხელშეკრულების ფარგლებში შეიძინა საქონელი ან/და მომსახურება, უფლება აქვს ჩათვალოს ან დაიბრუნოს ამ საქონლისთვის/მომსახურებისთვის გადახდილი დღგ, საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის ან უკუდაბეგვრისას ბიუჯეტში დღგ-ის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენის საფუძველზე.

3. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დღგ-ის ჩათვლა ან დაბრუნება ხორციელდება, თუ გრანტის მიმღებმა პირმა შესაბამისი დოკუმენტი საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების თვის დასრულებიდან 3 თვის ვადაში.

4. ამ მუხლის პირველი-მე-3 ნაწილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხორციელდება ამ კოდექსის 63-ე მუხლით დადგენილი წესით.

5. უცხო ქვეყნის მოქალაქეს საქართველოში შემენილი საქონლის საქართველოს ტერიტორიიდან გატანისას უფლება აქვს, დაიბრუნოს ამ საქონელზე გადახდილი დღგ-ის თანხა.

6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დღგ-ის თანხის დაბრუნება ხორციელდება:

ა) საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველის მიერ გამოწერილი სპეციალური ქვითრის საფუძველზე;

ბ) თუ საქართველოს ტერიტორიიდან საქონლის გატანა ხდება მისი შემენიდან 3 თვის განმავლობაში და შემენილი საქონლის ღირებულება ერთი ქვითრის მიხედვით აღემატება 200 ლარს (დღგ-ის გარეშე).

7. დღგ-ის თანხის დაბრუნების წესს, კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს საქონლის უფლებამოსილი გამყიდველი, აგრეთვე იმ საქონლის ნუსხას, რომელზედაც არ ვრცელდება ამ მუხლის მე-5 და მე-6 ნაწილები, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მუხლი #181' - დღგ-ის თანხის დაბრუნება ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს

დასაბეგრი პირისთვის

1. ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დასაბეგრ პირს უფლება აქვს დაიბრუნოს საქართველოში საქონლის (გარდა უძრავი ნივთისა)/მომსახურების შეძენისას ან საქონლის იმპორტისას გადახდილი დღგ-ის თანხა, თუ აღნიშნული პირი აკმაყოფილებს ყველა შემდეგ პირობას:

ა) პირს საქართველოში არ აქვს ფიქსირებული დაწესებულება ან მისი საქმიანობის ან/და მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი საქართველოში არ არის;

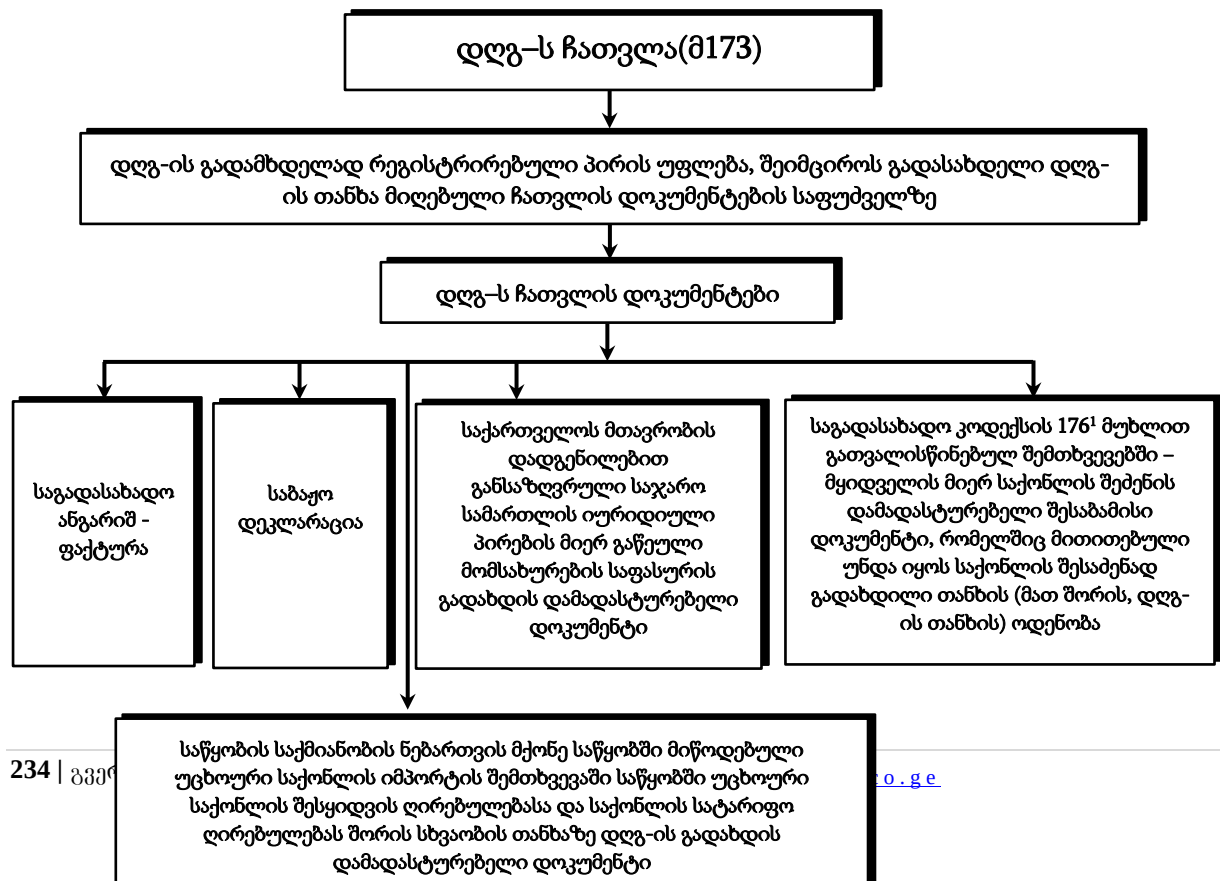
ბ) პირის მიერ საქართველოში შეძენილი საქონელი/მომსახურება ან იმპორტირებული საქონელი დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციებში გამოიყენება;

გ) მსგავსი ოპერაციის განხორციელების შემთხვევაში საქართველოში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი, ამ კოდექსის შესაბამისად, უფლებამოსილი იქნებოდა, ჩაეთვალა გადახდილი დღგ.

2. ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოს დასაბეგრი პირი ვალდებულია დღგ-ის თანხის დაბრუნების მიზნით, დანიშნოს უფლებამოსილი წარმომადგენელი, რომელსაც ამ მუხლით გათვალისწინებული დღგ-ის თანხის დაბრუნების ფარგლებში ეკისრება გადასახადის გადამხდელისთვის ამ კოდექსით გათვალისწინებული ვალდებულებები.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული დღგ-ის თანხის დაბრუნების წესსა და პირობებს, აგრეთვე კრიტერიუმებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს უფლებამოსილი წარმომადგენელი, განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

სქემა 9.12

ინსტრუქცია გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ

მუხლი #48' - მისაწოდებელი საქონლის/გასაწევი მომსახურების საკომპენსაციო თანხა

1. საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე საკომპენსაციო თანხის/თანხის ნაწილის (შემდგომში – საკომპენსაციო თანხა) გადახდის შემთხვევაში, ოპერაცია მიღებული საკომპენსაციო თანხის ოდენობით ექვემდებარება დამატებული ღირებულების გადასახადით დაბეგვრას თანხის მიღების მომენტში.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის მიზნებისათვის, პირის მიერ გადახდილი თანხა ჩაითვლება საკომპენსაციო თანხად და ოპერაცია დაექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას, თუ თანხის მიღების მომენტში სახეზეა ყველა შემდეგი პირობა:

- ა) განსაზღვრულია მისაწოდებელი საქონელი/გასაწევი მომსახურება;
- ბ) განსაზღვრულია მისაწოდებელი საქონლის/გასაწევი მომსახურების რაოდენობა/მოცულობა;
- გ) განსაზღვრულია მისაწოდებელი საქონლის/გასაწევი მომსახურების ღირებულება;
- დ) განსაზღვრულია მისაწოდებელი საქონელი/გასაწევი მომსახურება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ თუ გათავისუფლებულ ოპერაციას.

3. იმ შემთხვევაში, თუ სახეზე არ არის ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი პირობები, მაგრამ მხარეთა შეთანხმებით საქონლის მიწოდებამდე/მომსახურების გაწევამდე განხორციელდა საკომპენსაციო თანხის გადახდა და საკომპენსაციო თანხის მიღების საანგარიშო პერიოდზე გამოწერილია დღგ-ის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა, დღგ-ით დაბეგვრის დრო არის საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტი.

4. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს გადახდილ თანხაზე კანონმდებლობით დადგენილი წესით ჩაითვალოს მისაწოდებელ საქონელზე/გასაწევ მომსახურებაზე გადახდილი დღგ-ის თანხა.

5. ამ მუხლით გათვალისწინებული წესი არ ვრცელდება:

- ა) რეგულარულად ან უწყვეტად გაწეულ ტელესაკომუნიკაციო/კავშირგაბმულობის მომსახურებაზე;
- ბ) რეგულარულად ან უწყვეტად განხორციელებულ გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტროენერგიის, გაზის, წყალის, თბოენერგიის, გაგრილების ენერგიის ან სხვა მსგავსი საქონლის მიწოდებაზე.

მაგალითი 1.

ფიზიკურმა პირმა პარფიუმერულ მაღაზიაში შეიძინა სასაჩუქრე ბარათი, რომლითაც იგი უფლებამოსილია, 1 თვის ვადაში მიიღოს 300 ლარის ღირებულების ნებისმიერი საქონელი.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზე არ არის ამ მუხლის მე-2 პუნქტის "ა" და "ბ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული პირობები – საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტში არ არის განსაზღვრული მისაწოდებელი საქონლის რაოდენობა. შესაბამისად, დღე-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს საქონლის მიწოდების და არა საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტს.

მაგალითი 2.

წვენების მწარმოებელი საწარმო ახდენს სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტების პროდუქციით მომარაგებას. მხარეთა შორის ანგარიშსწოდებისას ხდება როგორც მისაწოდებელი საქონლის საკომპენსაციო თანხის წინასწარ გადახდა, ასევე მიწოდებულ საქონელზე არსებული დავალიანებების ანაზღაურება. საბოლოო ანგარიშსწორება მხარეთა შორის ხდება გარკვეული პერიოდულობით, ურთიერთშედარების საფუძველზე.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზე არ არის ამ მუხლის მე-2 პუნქტის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირობა – თანხის მიღებისას არ არის განსაზღვრული იგი წარმოადგენს მისაწოდებელი საქონლის თუ მიწოდებულ საქონელზე არსებული დავალიანების საკომპენსაციო თანხას. შესაბამისად, დღე-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს საქონლის მიწოდების და არა საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტს.

მაგალითი 3.

საწარმოს საქმიანობის საგანია გადაზიდვის მომსახურების განხორციელება. მხარეების მიერ განსაზღვრულია გასაწევი მომსახურება, მომსახურების მოცულობა და ღირებულება. მომსახურების მიმღების მიერ წინასწარ მოხდა გადაზიდვის მომსახურების საკომპენსაციო თანხის ანაზღაურება, თუმცა წინასწარ არ არის განსაზღვრული გადასაზიდი ტვირთი მოქცეულ იქნება თუ არა ექსპორტის, რეექსპორტის, გარე გადამუშავების ან ტრანზიტის რეჟიმში.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზე არ არის ამ მუხლის მე-2 პუნქტის "დ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირობა. კერძოდ, საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტში, განსაზღვრულია გასაწევი მომსახურება, მისი მოცულობა და ღირებულება, თუმცა არ არის განსაზღვრული გასაწევი მომსახურება წარმოადგენს

დღგ-ით დასაბეგრ თუ გათავისუფლებულ ოპერაციას, ვინაიდან, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 172-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, გადაზიდვის მომსახურება ჩათვლის უფლებით დღგ-ისაგან თავისუფლდება იმ შემთხვევაში, თუ ხორციელდება ექსპორტის, რეექსპორტის, გარე გადამუშავების ან ტრანზიტის რეჟიმში მოქცეული ტვირთის გადაზიდვა. შესაბამისად, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს მომსახურების გაწევის და არა საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტი.

მაგალითი 4.

საწარმოს "სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ" საქართველოს კანონის საფუძველზე, საჯარო სამართლის იურიდიულ პირთან გაფორმებული აქვს ხელშეკრულება, რომლის ფარგლებშიც ასრულებს სამშენებლო სამუშაოებს. საჯარო სამართლის იურიდიულმა პირმა საწარმოს წინასწარ აუნაზღაურა მომსახურების საკომპენსაციო თანხა. ამასთან, მხარეების მიერ განსაზღვრულია გასაწევი მომსახურება, მომსახურების მოცულობა, ღირებულება და გასაწევი მომსახურება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირობები – საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტში განსაზღვრულია გასაწევი მომსახურება, მისი მოცულობა და ღირებულება, ცნობილია, რომ გასაწევი მომსახურება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას. შესაბამისად, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტს.

მაგალითი 5.

დღგ-ის გადამხდელი საწარმო და საკანცელარიო მაღაზია 15 იანვარს შეთანხმდნენ 1000 ლარის ღირებულების საქონლის მიწოდების თაობაზე. შეთანხმების თანახმად, საქონლის ღირებულება გადახდილი იქნა წინასწარ – 22 იანვარს, საქონლის მიწოდებამდე. ამასთან, სახეზეა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირობები. საკანცელარიო მაღაზიამ წინასწარ გადახდილი თანხა, იანვრის თვეში მიღების საანგარიშო პერიოდში დაბეგრა დღგ-ით და გამოწერა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

შეფასება:

საკანცელარიო მაღაზიის ქმედება მართლზომიერია. ამასთან, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 174-ე - 178-ე მუხლების გათვალისწინებით, საწარმოს უფლება აქვს გამოწერილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურით იანვრის თვეში ჩაითვალოს გადახდილი დღგ-ის თანხა.

მაგალითი 6.

ფიზიკურ პირს გაფორმებული აქვს წინარე ნასყიდობის ხელშეკრულება სამშენებლო კომპანიასთან, რომლის საფუძველზეც, სამშენებლო კომპანია ვალდებულია ფიზიკურ პირს მიაწოდოს 80 მ² საცხოვრებელი ფართი, ხოლო ფიზიკური პირი ვალდებულია, საცხოვრებელი ფართის მიწოდებამდე ეტაპობრივად აანაზღაუროს მისი ღირებულება 120 000 ლარი.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირობები – საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტში განსაზღვრულია მისაწოდებელი საქონელი, მისი რაოდენობა და ღირებულება, ცნობილია, რომ მოცემულ შემთხვევაში, საცხოვრებელი ფართის მიწოდება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას. შესაბამისად, დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტს.

მაგალითი 7.

შპს "X" შპს "Y"-ის დაკვეთით ასრულებს საცხოვრებელი კორპუსის მშენებლობას. მხარეებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების თანახმად, მშენებლობა დაიწყო 2017 წლის 1 იანვარს და სრულდება 2022 წლის 1 იანვარს. შესასრულებელი სამუშაოს ღირებულება შეადგენს 3 000 000 ლარს. შპს "Y"-მა შპს "X"-ის 2017 წლის 10 იანვარს წინასწარ აუნაზღაურა საკომპენსაციო თანხის ნაწილი 500 000 ლარი. 2017 წლის 1 ივნისს მხარეებს შორის გაფორმდა მიღება ჩაბარების აქტი სამუშაოების პირველ ეტაპზე, რომლის ღირებულებამ შეადგინა 300 000 ლარი. მხარეები შეთანხმდნენ, რომ აღნიშნული ღირებულების ნაწილი 200 000 ლარი დაიფარება მიღებული საკომპენსაციო თანხიდან, ხოლო დანარჩენი 100 000 ლარი შპს "Y"-ის მიერ დამატებით იქნება ანაზღაურებული.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, წინასწარ გადახდილი თანხა (500 000 ლარი) განიხილება საკომპენსაციო თანხის სახით გადახდილად და შპს "X"-ს მიერ დღგ-ით დაიბეგრება მისი მიღების საანგარიშო პერიოდში. ხოლო სამუშაოების პირველი ეტაპის მიწოდების (ივნისის თვე) საანგარიშო პერიოდში შპს "X" დამატებით დღგ-ით დაბეგრავს – 100 000 ლარს.

მაგალითი 8.

ფიზიკურმა პირმა 2017 წლის იანვარში სამშენებლო კომპანიასთან გააფორმა ნასყიდობის ხელშეკრულება, რომლის თანახმადაც, სამშენებლო კომპანია ვალდებულია 2018 წლის იანვარს ფიზიკურ პირს მიაწოდოს 80-დან 82-მდე მ² საცხოვრებელი ფართი, 1 მ² საკომპენსაციო ფასი შეადგენს 1500 ლარს. იმის გათვალისწინებით, რომ ხელშეკრულების გაფორმების მომენტში ხელშეკრულების საგანი წარმოადგენდა მშენებარე ობიექტს, შეუძლებელი იყო საცხოვრებელი ფართის ზუსტი ფართობისა და შესაბამისი საკომპენსაციო თანხის განსაზღვრა. ფიზიკურმა პირმა საცხოვრებელი ფართის მიწოდებამდე, 2017 წლის დეკემბერში აანაზღაურა საკომპენსაციო თანხის ნაწილი – 50 000 ლარი.

შეფასება

მოცემულ შემთხვევაში საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტი განსაზღვრულია საქონელი, მისი ღირებულება, ასევე ცნობილია, რომ განსახილველ შემთხვევაში, საცხოვრებელი ფართის მიწოდება წარმოადგენს დღე-ით დასაბეგრ ოპერაციას. ამასთან, მიუხედავად იმისა, რომ შეუძლებელია საქონლის ზუსტი ოდენობის განსაზღვრა, დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტი.

მაგალითი 9.

შპს "X"-ისა და ნავთობპროდუქტებით მოვაჭრე შპს "Y"-ის შეთანხმებით, შპს "Y" 2017 წლის განმავლობაში შპს "X"-ისგან შეიძენს არანაკლებ 10 ტონა საწვავს. მისაწოდებელი საქონლის ღირებულება დამოკიდებულია შეძენილი საწონლის რაოდენობაზე, მაგრამ 1 ლიტრის ფასი შეადგენს არაუმეტეს 2 ლარს. შპს "Y"-მა შპს "X"-ს წინასწარ, საქონლის მიწოდებამდე აუნაზღაურა საკომპენსაციო თანხა – 20 000 ლარი.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან განსაზღვრულია მისაწოდებელი საქონელი, მისი რაოდენობა და ღირებულება, წინასწარ გადახდილი თანხა (20 000 ლარი) განიხილება საკომპენსაციო თანხის სახით გადახდილად და შპს "X"-ის მიერ დღე-ით დაიბეგრება მისი მიღების საანგარიშო პერიოდში.

მაგალითი 10.

საწარმოთა შორის 2016 წლის 25 დეკემბრის შეთანხმებით გამყიდველმა აიღო ვალდებულება 2017 წლის 1 ივნისამდე მყიდველისათვის მიეწოდებინა სხვადასხვა დასახელების სულ 10 000 ლარის ღირებულების საოფისე ინვენტარი. მყიდველმა გამყიდველს 2016 წლის 27 დეკემბერს აუნაზღაურა საკომპენსაციო თანხა – 10 000 ლარი. საქონლის მიწოდება გამყიდველმა განახორციელა 2017 წლის 30 მაისს.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში სახეზეა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 98-ე ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევა – 2017 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში მიწოდებულ საქონელზე საკომპენსაციო თანხის მიღება განხორციელდა 2017 წლის 1 იანვრამდე. ამდენად, ამავე ნაწილის შესაბამისად, დღე-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს საქონლის მიწოდების და არა საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტი.

მაგალითი 11.

2016 წლის 25 დეკემბერს საწარმოები შეთანხმდნენ საქონლის მიწოდების თაობაზე. გამყიდველმა აიღო ვალდებულება 2017 წლის 1 ივნისამდე მყიდველისათვის მიეწოდებინა სხვადასხვა დასახელების სულ 10 000 ლარის ღირებულების საოფისე ინვენტარი. მხარეების მიერ განსაზღვრულია მისაწოდებელი საქონელი, საქონლის რაოდენობა, ღირებულება და საქონლის მიწოდება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას. მყიდველმა გამყიდველს 2016 წლის 27 დეკემბერს საკომპენსაციო თანხის სახით გადაუხადა 4 000 ლარი, ხოლო 2017 წლის 27 იანვარს – 6000 ლარი. საქონლის მიწოდება გამყიდველმა განახორციელა 2017 წლის 30 მაისს.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 98-ე ნაწილის შესაბამისად, 2017 წლის 1 იანვრამდე მიღებული საკომპენსაციო თანხის ნაწილის მიმართ გავრცელდება 2017 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი ნორმები და დღგ-ით დაიბეგრება საქონლის მიწოდების (2017 წლის მაისი) საანგარიშო პერიოდში, ხოლო, 2017 წლის 1 იანვრის შემდგომ მიღებული საკომპენსაციო თანხის ნაწილი დღგ-ით დაიბეგრება მიღების საანგარიშო პერიოდში.

მაგალითი 12.

საწარმოს საქმიანობის საგანია გადაზიდვის მომსახურების განხორციელება. მომსახურების მიმღების მიერ წინასწარ მოხდა გადაზიდვის მომსახურების საკომპენსაციო თანხის ანაზღაურება, თუმცა წინასწარ არ არის განსაზღვრული გადასაზიდი ტვირთი მოქცეულ იქნება თუ არა ექსპორტის, რეექსპორტის, გარე გადამუშავების ან ტრანზიტის რეჟიმში. საწარმოს მიერ საკომპენსაციო თანხის მიღების საანგარიშო პერიოდში გამოწერილ იქნა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევა. თანხის მიღების მომენტში სახეზე არ არის ამ მუხლის მე-2 პუნქტის "დ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირობა – საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტში არ არის განსაზღვრული გასაწევი მომსახურება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ თუ გათავისუფლებულ ოპერაციას. თუმცა, ვინაიდან მხარეები შეთანხმდნენ მომსახურების გაწევამდე საკომპენსაციო თანხის გადახდაზე და საწარმოს მიერ გამოწერილ იქნა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა, დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტს.

მაგალითი 13.

საწარმოს (სავაჭრო ობიექტს) გააჩნდა მომწოდებლის დავალიანება 90 000 ლარის ოდენობით. საწარმოს მიერ მომწოდებლის დავალიანების დასაფარად იანვრის თვეში შეცდომით ანაზღაურებულ იქნა 140 000 ლარი.

ა) 5 თებერვალს მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ზედმეტად გადახდილი თანხით (50 000 ლარი) დაფარულიყო მარტის თვეში მისაწოდებელი საქონლის ღირებულების ნაწილი. თუმცა შეთანხმების მომენტში (5 თებერვალს) მხარეთა მიერ არ მომხდარა მისაწოდებელი საქონლის სახეობის განსაზღვრა.

ბ) 5 თებერვალს მხარეები შეთანხმდნენ თანხის მიზნობრიობაზე (დაკმაყოფილდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირობები).

საწარმოს მიერ შეთანხმების თვის საანგარიშო პერიოდში ზედმეტად გადახდილ თანხაზე გამოწერილია საგადასახადო-ანგარიშ-ფაქტურა.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში:

მაგალითის "ა" პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სახეზეა ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევა. თანხის მიღების მომენტში (იანვარში) არ არის განსაზღვრული მისაწოდებელი საქონელი, თუმცა მხარეები 5 თებერვალს შეთანხმდნენ ზედმეტად გადახდილი თანხა განხილულიყო მისაწოდებელი საქონლის საკომპენსაციო თანხად და საწარმოს მიერ თებერვლის თვეში გამოწერილ იქნა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

მაგალითის "ბ" პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სახეზეა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევა. თანხის მიღების მომენტში (იანვარში) არ არის განსაზღვრული მისაწოდებელი საქონელი, თუმცა მხარეები 5 თებერვალს შეთანხმდნენ და განსაზღვრეს მისაწოდებელი საქონელი, მისი რაოდენობა, ღირებულება. ამასთან, მხარეებისთვის ცნობილია, რომ ოპერაცია იბეგრება დღგ-ით. საწარმოს მიერ თებერვლის თვეში გამოწერილ იქნა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

მოცემულ ორივე შემთხვევაში ოპერაციის შინაარსის გათვალისწინებით, ამ მუხლის მიზნებისათვის საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტად განიხილება მხარეთა შეთანხმების მომენტი – 5 თებერვალი. შესაბამისად, ოპერაცია დღგ-ით იბეგრება თებერვალში – მხარეთა შეთანხმების საანგარიშო პერიოდში.

ამასთან, თუ მხარეთა შორის არ არსებობს შეთანხმება ან თუ ზედმეტად/შეცდომით გადახდილი თანხა ექვემდებარება დაბრუნებას, გადახდილი თანხა არ განიხილება საკომპენსაციო თანხად.

მაგალითი 14.

საწარმოთა შორის გაფორმებულია მშენებლობის მომსახურების ხელშეკრულება, რომელიც საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-8 მუხლის მე-10 ნაწილის შესაბამისად, აკმაყოფილებს გრძელვადიანი კონტრაქტის პირობებს. ხელშეკრულების თანახმად, მშენებლობა უნდა დაიწყოს 2017 წლის 1 მარტს და დასრულდეს 2022 წლის 1 მარტს, მომსახურების საკომპენსაციო თანხა შეადგენს 3 000 000 ლარს. მომსახურების მიმღების მიერ მომსახურების გამწევისათვის 2017 წლის 31 იანვარს გადახდილი იქნა 500 000 ლარი.

შეფასება:

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 107-ე ნაწილის მიხედვით, 2018 წლის 1 იანვრამდე დადებული გრძელვადიანი კონტრაქტების მიმართ დღგ-ით დაბეგვრის მიზნებისათვის გამოიყენება 2018 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი ნორმები. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 2018 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი რედაქციის 161-ე მუხლის მე-6 ნაწილის შესაბამისად, გრძელვადიანი კონტრაქტის ნორმები გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ არ დადგა ამავე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული პირობა. ამასთან, აღნიშნული მუხლის პირველი ნაწილის "ა.ბ.დ" ქვეპუნქტით (რომელიც ამოქმედდა 2017 წლის 1 იანვრიდან), თუ თანხის გადახდა ხორციელდება მომსახურების გაწევამდე/საქონლის მიწოდებამდე, დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროდ ითვლება არაუგვიანეს მისაწოდებელი საქონლის/გასაწევი მომსახურების საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტი.

ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა მომსახურების გაწევამდე/საქონლის მიწოდებამდე საკომპენსაციო თანხის გადახდა, რომელიც განხორციელდა 2017 წლის 31 იანვარს. შესაბამისად, დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს წარმოადგენს საკომპენსაციო თანხის მიღების მომენტს.

მაგალითი 15.

მხარეთა შეთანხმებით, აქციზური საქონლის (არყის) მწარმოებელი საწარმო ვალდებულია მაღაზიას 2017 წლის 15 სექტემბერს მიაწოდოს 500 ლიტრი არაყი (1 ლიტრ არაყში სუფთა სპირტის მოცულობა შეადგენს 40%-ს (40 გრადუსი)). საკომპენსაციო თანხა შეადგენს 11 800 ლარს (დღგ-ის ჩათვლით). მაღაზიამ 2017 წლის აგვისტოს თვეში წინასწარ განახორციელა 1180 ლარის ოდენობით საკომპენსაციო თანხის ანაზღაურება.

შეფასება:

იმის გათვალისწინებით, რომ საკომპენსაციო თანხის ნაწილის - 1180 ლარის გადახდა განხორციელდა საქონლის მიწოდების მომენტამდე, გამყიდველი საწარმო დასაბეგრი ოპერაციაზე დარიცხულ დღგ-ის თანხას დაადეკლარირებს აგვისტოს თვის დღგ-ის დეკლარაციით.

განსახილველ ოპერაციაზე დღგ-ის თანხა შეადგენს 180 ლარს (1000x18%).

2017 წლის სექტემბერში, საქონლის მიწოდების მომენტის შესაბამისად, მოხდება საკომპენსაციო თანხის დარჩენილ ნაწილზე (10620 ლარი) დასარიცხი დღგ-ის დეკლარირება და მიწოდების მიხედვით აქციზის თანხის გაანგარიშება, კერძოდ:

დღგ-ის თანხა - 1620 ლარი (10620-(10620/1,18));

აქციზის თანხა - 3 000 ლარი (500 ლიტრი X (1*40%) X 15=500 X 0.4 X 15 ლარზე).

მაგალითი 16.

საწარმო ახორციელებს სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებს. სამუშაოების პერიოდი მოიცავს დღგ-ის ერთზე მეტ საანგარიშო პერიოდს, თუმცა არ აღემატება ექვს თვეს (სამუშაოები დაიწყო 2017 წლის პირველ თებერვალს და დასრულდა 2017 წლის 31 მაისს). დამკვეთი სამუშაოების დასრულებამდე უნაზღაურებს საწარმოს სამშენებლო/სამონტაჟო სამუშაოების ღირებულებას. დამკვეთის მიერ სამუშაოების ღირებულება საწამოსთვის ანაზღაურებულია 2017 წლის 5 მაისს, სრულად. საწარმო ახორციელებს სამუშაოების სრულად ჩაბარებას 2017 წლის 31 მაისს და ამავდროულად თარიღით სამუშაოების დასრულებისას შედგენილია მიღება-ჩაბარების აქტი, ფორმა-2 და საწარმოს მიერ დამკვეთისთვის გამოწერილია საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

შეფასება:

ვინაიდან ერთ საანგარიშო პერიოდში ხორციელდება საკომპენსაციო თანხის მიღება და საქონლის მიწოდება, საწარმო საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურას გამოწერს საქონლის მიწოდებისას და ასახავს დღგ-ის დეკლარაციაში.

მაგალითი 17.

შპს "X" და შპს "Y" 6 იანვარს შეთანხმდნენ საქონლის მიწოდების თაობაზე. მხარეების მიერ განსაზღვრულია მისაწოდებელი საქონელი, მისი რაოდენობა და ღირებულება. ამასთან, ზემოაღნიშნული საქონლის მიწოდება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას. შეთანხმების შესაბამისად, შპს "Y"-მა შპს "X"-ს 10 იანვარს, საქონლის მიწოდებამდე ჩაურიცხა საკომპენსაციო თანხა, საქონლის სრული ღირებულება – 1500 ლარი. შპს "X"-მა 11 იანვარს საკომპენსაციო თანხაზე გამოწერა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა. შპს "X"-მა 27 იანვარს სრულად მიაწოდა შპს "Y"-ს შეთანხმებით გათვალისწინებული საქონელი.

შეფასება:

მიუხედავად იმისა, რომ შპს "X"-ს გამოწერილი აქვს საკომპენსაციო თანხაზე საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა, შპს "X" ვალდებულია საქონლის მიწოდებისას საქონლის მთლიანი ღირებულების თანხაზე გამოწეროს საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და გააუქმოს საკომპენსაციო თანხაზე გამოწერილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა, ვინაიდან დასაბეგრი ოპერაციის თვე საკომპენსაციო თანხის მიღების და საქონლის მიწოდების ნაწილში ემთხვევა ერთმანეთს.

მაგალითი 18.

შპს "X" და ავეჯის მწარმოებელი საწარმო 2017 წლის იანვრის თვეში შეთანხმდნენ 118 000 ლარის (დღგ-ის ჩათვლით) ღირებულების წინასწარ განსაზღვრული დასახელებისა და ოდენობის საქონლის შესყიდვის თაობაზე. შეთანხმების თანახმად, მისაწოდებელ საქონელზე წინასწარ გადახდილ იქნა მისაწოდებელი საქონლის საკომპენსაციო თანხის ნაწილი: თებერვლის თვეში 59 000 ლარის ოდენობით, მარტის თვეში – 11 800 ლარი.

ავეჯის მწარმოებელმა საწარმომ ჩარიცხულ თანხებზე გამოწერა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურები. ამასთან, თებერვლის თვის დღგ-ის დეკლარაციით დაადეკლარირა და ბიუჯეტში გადაიხადა დღგ 59 000 ლარის საკომპენსაციო თანხიდან – 9000 ლარი და მარტის თვის დღგ-ის დეკლარაციით 11 800 ლარის საკომპენსაციო თანხიდან – 1 800 ლარი.

შეთანხმებით გათვალისწინებული 118 000 ლარის ღირებულების საქონლის მიწოდება განხორციელდა 2017 წლის ივნისის თვეში. საქონლის მიწოდებისას ავეჯის მწარმოებელმა საწარმომ გამოწერა სასაქონლო ზედნადები მიწოდებული საქონლის სრულ საკომპენსაციო თანხაზე. თვის ბოლოს კი აღნიშნული ზედნადების საფუძველზე გამოწერა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.

შეფასება:

ავეჯის მწარმოებელი საწარმო უფლებამოსილია ივნისის თვის დღგ-ის დეკლარაციის დანართში მიწოდების საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის მონაცემებთან ერთად ასახოს ამავე საქონლის საკომპენსაციო თანხაზე გამოწერილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების მონაცემები, რომლის მიხედვითაც შეიმცირებს მიწოდებულ საქონელზე გამოწერილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის მიხედვით დარიცხულ დღგ-ის თანხას. მოცემულ შემთხვევაში ავეჯის მწარმოებელ საწარმოს ივნისის თვის დღგ-ის დეკლარაციით დაერიცხება დღგ 7 200 (18 000-9 000-1 800) ლარის ოდენობით.

მაგალითი 20.

შპს "X"-მა თებერვლის თვეში მიღებული ელექტროენერგიის ღირებულება 500 ლარი შპს "Y"-ს აუნაზღაურა წინასწარ იანვრის თვეში. შპს "Y"-ს მიღებული თანხა არ დაუბეგრავს იანვრის თვის საანგარიშო პერიოდში.

შეფასება:

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 163-ე მუხლის მე-2 და მე-5 ნაწილების შესაბამისად, საქონლის მიწოდებამდე თანხის ანაზღაურებისას, ოპერაციის დღგ-ით დაბეგვრის დროს არ წარმოადგენს თანხის მიღების მომენტი, თუ საქონლის (გარანტირებული სიმძლავრის, ელექტროენერგიის, გაზის, წყლის, თბოენერგიის, გაგრილების ენერგიის ან სხვა მსგავსი საქონლის) მიწოდება ხორციელდება რეგულარულად ან უწყვეტად. ამდენად, მოცემულ მაგალითში, ელექტროენერგიის მიწოდება დღგ-ით უნდა დაიბეგროს არაუგვიანეს ყოველი საანგარიშო პერიოდის ბოლო დღისა.

მაგალითი 22.

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულმა პირმა 24 თებერვალს გააფორმა ხელშეკრულება საოფისე შენობის სარემონტო სამუშაოების მიწოდებაზე. ხელშეკრულების ხელმოწერისთანავე განხორციელდა 40 000 ლარის წინასწარ ანაზღაურება, რომელზეც გამოწერილ იქნა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და თებერვლის თვის დღგ-ის დეკლარაციით განხორციელდა დღგ-ის დეკლარირება, ხოლო მეორე მხარის მიერ დღგ-ის ჩათვლა. ამავე წლის მარტის თვის საანგარიშო პერიოდში სტიქიის შედეგად მიყენებული ზიანით საოფისე შენობა დაეცემდებარა დემონტაჟს. მხარეები შეთანხმდნენ ხელშეკრულების შეწყვეტაზე, ხოლო 40 000 ლარი დაეცემდებარა უკან დაბრუნებას.

შეფასება:

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 179-ე მუხლის მიხედვით, დასაბეგრი ოპერაციის თანხა ექვემდებარება კორექტირებას, რადგან შეიცვალა ის გარემოებები/ფაქტორები, რომელთა საფუძველზეც დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების დროს განისაზღვრა დღგ-ით დასაბეგრი თანხა, კერძოდ, მოცემულ შემთხვევაში - ოპერაცია გაუქმდა. ამ ოპერაციაზე მარტის თვის საანგარიშო პერიოდში უნდა გამოიწეროს კორექტირების საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და მარტის თვის დღგ-ის დეკლარაციაში განხორციელდეს შესაბამისი მონაცემების ასახვა.

მაგალითი 23.

ფიზიკურმა პირმა 3 თებერვალს ამავე წლის აგვისტოს თვისთვის დაჯავშნა საქართველოში მდებარე სასტუმროს ნომერი. მხარეების მიერ განსაზღვრულია გასაწევი მომსახურება, მომსახურების მოცულობა, ღირებულება და გასაწევი მომსახურება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას. ფიზიკური პირის მიერ სასტუმროსათვის 4 თებერვალს გადახდილი იქნა გასაწევი მომსახურების ღირებულების ნაწილი თანხა - 1500 ლარი. სასტუმროს მიერ მიღებული საკომპენსაციო თანხა მიღების საანგარიშო პერიოდში დაბეგრილი იქნა დღგ-ით. 11 ივნისს ფიზიკურმა პირმა გააუქმა ჯავშანი და მოითხოვა გადახდილი თანხის უკან დაბრუნება. სასტუმროს პირობებიდან გამომდინარე, გადახდილი თანხის ნაწილი ფიზიკურ პირს დაუბრუნდა, ხოლო ნაწილი დაუკავდა როგორც პირგასამტეხლოს თანხა.

შეფასება:

მოცემულ შემთხვევაში, სასტუმრო უფლებამოსილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 179-ე მუხლის გათვალისწინებით დააკორექტიროს თებერვლის თვის ოპერაცია და ივნისის თვის დღგ-ის დეკლარაციით შეიმციროს საკომპენსაციო თანხაზე გადახდილი დღგ-ის თანხა. ამასთან, ვინაიდან საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 164-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გათვალისწინებით, პირგასამტეხლოს თანხა დღგ-ით დასაბეგრ თანხაში არ შეიტანება, ამ ნაწილში დღგ-ით დაბეგვრის ვალდებულება სასტუმროს არ წარმოეშობა.

მაგალითი 24.

შპს "X" ახორციელებს როგორც დღგ-ის დასაბეგრ, ისე ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებული საქონლის მიწოდებას. შეთანხმების თანახმად, 2017 წლის 3 თებერვალს შპს "X"-მა შპს "Y" უნდა მიაწოდოს 10 000 ლარის საქონელი, მათ შორის 8 000 ლარის ღირებულების დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონელი და 2 000 ლარის ღირებულების დღგ-ით დასაბეგრი საქონელი. საქონლის მიწოდებამდე, 2017 წლის 5 იანვარს შპს "Y"-მა შპს "X"-ს წინასწარ ჩაურიცხა საკომპენსაციო თანხა – 1 000 ლარი.

შეფასება:

ვინაიდან განსახილველ შემთხვევაში სახეზეა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირობები, მიღებული საკომპენსაციო თანხა 2017 წლის იანვრის თვეში დაიბეგრება დღგ-ით, შეთანხმებით გათვალისწინებული მთლიანი საკომპენსაციო თანხის პროპორციულად, რაც მოცემული მაგალითის მიხედვით შეადგენს მიღებული საკომპენსაციო თანხის 20%-ს.

მაგალითი 25.

არარეზიდენტი საწარმო და საქართველოს საწარმო შეთანხმდნენ საქართველოში მომსახურების გაწევის თაობაზე. მხარეების მიერ განსაზღვრულია გასაწევი მომსახურება, მომსახურების მოცულობა, ღირებულება და გასაწევი მომსახურება წარმოადგენს დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას. შეთანხმების პირობებიდან გამომდინარე, საქართველოს საწარმომ არარეზიდენტ საწარმოს ჩაურიცხა მომსახურების საკომპენსაციო თანხა 10 000 ლარი წინასწარ, მომსახურების გაწევამდე.

შეფასება:

ამ მუხლის მე-2 პუნქტისა და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 161-ე მუხლის პირველი ნაწილის "ა" ქვეპუნქტის გათვალისწინებით, საქართველოს საწარმო ვალდებულია დღგ-ით უკუდაბეგვრის წესით დაბეგროს არარეზიდენტი საწარმოსათვის გადახდილი საკომპენსაციო თანხა - 10 000 ლარი.

მაგალითი 26.

დღგ-ის გადამხდელმა შპს „X“-მა 5 000 ლარის ღირებულების საქონლის მიწოდების თაობაზე გააფორმა ხელშეკრულება შპს „Y“-თან, რომელიც არ არის დღგ-ის გადამხდელი. მხარეები შეთანხმდნენ, რომ საქონლის მიწოდებამდე შპს „Y“ გადაიხდიდა საქონლის ღირებულების 50%-ს – 2 500 ლარს, ხოლო დარჩენილ ნაწილს გადაიხდიდა საქონლის მიწოდების შემდგომ. შპს „Y“-მა შეთანხმებული თანხა შპს „X“-ს გადაუხადა 2017 წლის 20 მაისს. ვინაიდან მხარეების მიერ განსაზღვრული იყო მისაწოდებელი საქონელი, საქონლის რაოდენობა, ღირებულება და საქონლის მიწოდება წარმოადგენდა დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციას, შპს „X“-ის მიერ მიღებულ თანხაზე გამოწერილ იქნა საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და 2 500 ლარი დაბეგრილ იქნა დღგ-ით 2017 წლის მაისის თვეში. 2017 წლის 2 ივნისს შპს „Y“ დარეგისტრირდა დღგ-ის გადამხდელად. შეთანხმებული საქონლის მიწოდება განხორციელდა 2017 წლის 9 ივნისს. შპს „Y“-

ის მიერ მიწოდებულ საქონელზე გადახდილი დღგ ჩათვლილ იქნა ივნისის საანგარიშო პერიოდში.

შეფასება:

ვინაიდან შპს "Y"-ს საქონელი მიღებული აქვს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის შემდგომ, შესაბამისად, მის მიერ დღგ-ის რეგისტრაციამდე აღნიშნულ საქონელზე გადახდილი დღგ-ის თანხა ექვემდებარება ჩათვლას.

- შენიშვნა: იმავე წესით შეუძლია მიიღოს გადასახადის გადამხდელმა დღგ-ის ჩათვლა მომსახურების მიღების შემთხვევაშიც.